TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 7 (1670) 1982 VASARIS-FEBRUARY 11 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Ties šventės slenksčiu

Sakoma, kad Lietuva toli nuo mūsų, net už Atlanto vandenyno, taip toli, kad mūsų akys nebemato. O tai, kas pranyksta iš akies, dingsta ir iš širdies. Taip atrodo dalykai žvelgiant fiziškai bei geografiškai. Dvasine prasme betgi Lietuva nėra toli, ji egzistuoja ne tik prie Baltijos jūros, bet ir mūsų širdyse. Ji yra gyva mumyse, nes įaugo mūsų vidaus pasaulin kaip neišdildoma žymė ir tapo mūsų asmens dalimi. Prisimename Lietuvą įvairiomis progomis, bet stipriausiai — Vasario 16 proga, nes toji data yra Lietuvos prisikėlimo — tautinio ir valstybinio diena. Didžioji krikščionybės šventė yra Kristaus iš numirusių prisikėlimas, o didžioji lietuvių tautos šventė — nepriklausomybės atgavimas. Kristus prisikėlė trečią dieną, o Lietuva — po ilgo šitmečio. Dėlto Lietuvos prisikėlimas yra jo džiugesnis, liudijantis Dievo Apvaizdos ranką. Tiesa, prisikėlusios Lietuvos laikotarpis nebuvo ilgas, vos spėjęs užauginti jaunąją kartą, tačiau paliko neišdildomus pėdsakus ne tiktai istorijoje, bet ir tautos sieloje. Dėlto Vasario 16-ji mums yra didžioji šventė, minima visų tikrų lietuvių visame laisvame pasaulyje. Su nemažesnu dėmesiu ją minėtų ir Lietuva, jeigu jos nelaisvės mūrai sugriūtų.

TĄ didžiąją šventę šiais metais vieni rengiamės minėti vasario 14, kiti vasario 21 d. Tai priklauso nuo vietinių sąlygų. Ir tai nėra svarbu. Svarbu, kad Vasario 16-ji iškiltų mūsų gyvenime kaip vienijanti bei stiprinanti manifestacija. Daugeliu klausimų kyla nuomonių skirtumai ir net ginčai, bet Vasario 16-ji yra uola, ant kurios visi turime rikiuotis ir prabilti pasauliui vieningu frontu. Lietuvos laisvės bei nepriklausomybės priešai džiaugiasi išeivijos nesantaikomis, stengdamiesi jas kurstyti bei plėsti. Vasario 16-sios proga tegu pamato, kad visi tie nuomonių skirtumai, visi ginčai tėra paviršinės žievės skilinėjimai, kurie nesiekia paties liemens bei kamieno. Liudydami tokią būklę, turime išreikšti esminį savo vieningumą gausiu dalyvavimu Vasario 16 iškilmėse. Ten, kur tautiečiai Vasario 16-sios iškilmėse nedalyvauja, parodo savo menkumą, atitolimą nuo bendrojo fronto, pataikavimą pavergėjui, lietuviško sąmoningumo stoką. Kad nedalyvauja komunistai, suprantama, nes jie yra nepriklausomos Lietuvos priešai, bet kai nedalyvauja patriotai, iškyla tautinė menkystė. Kitataučiai, matydami ties Lietuvos vėliava negausią saujelę lietuvių, kitaip ir negali galvoti. Menkas dalyvavimas liudija nesirūpinimą pavergtos Lietuvos laisve.

RENGDAMIESI Vasario 16-jai bei sudarydami iškilmių programas, ypač neturėtume pamiršti jaunimo. Vyresnioji karta, užaugusi Lietuvoje, išsinešė ją savo širdyse, tebejaučia jos plazdėjimą vidaus gyvenime, bet jaunimas, užaugęs toli nuo Lietuvos, to jausmo nebeturi. Dėlto labai svarbu, kad Vasario 16-ji ir jaunimui taptų didžiąja šventė. Jaunimas turėtų pajusti, kad Vasario 16-sios šventė nėra toks pat minėjimas, kaip daugelis kitų. Tą dieną jaunos širdys turėtų pajusti gyvybinį Lietuvos pulsą, tą neišsakomą lietuviškumo ugnelę, kuri yra daugiau nei žinojimas apie Lietuvos praeitį, jos geografiją, gamtą ir t. t. Vasario 16-ji jaunimui turėtų būti gyvosios, kovojančios Lietuvos apsireiškimo diena, pasiekianti ne tiek protus, kiek širdis. To turėtų siekti ir bendrosios iškilmės, įjungiančios jaunimą į visą šventės ruošą. Gerai daro lituanistinės mokyklos, skiriančios specialų laiką Vasario 16-jai. Į tai turėtų atkreipti dėmesį ir jaunimo organizacijos. Savo sueigose jos neturėtų užmiršti Vasario 16-sios kaip didžiosios lietuvio dienos, skatinti narius aktyviai dalyvauti bendrose iškilmėse. Be to, neužmirškime, kad jaunimas, kuris šiandieną dalyvauja Vasario 16-sios iškilmėse, rytoj bus jų rengėju. Vėliavas neš nebe seneliai, bet jaunuoliai su lietuviškomis širdimis. **Pr.G.**

Kanadiška žiema traukia jaunimą į kalnus slidžių sportui. Šioje nuotraukoje matome kanadiečių būrį kalnuose prie Lake Louise, Albertos provincijoje. Už jų — Skoki Lodge — slidininkų užuovėja, reikalinga poilsiui bei atgaivai

Rytų Europa - verdantis katilas

Vakariečių žurnalisto išvados po septynias savaites trukusios kelionės

Žurnalistas Robertas D. Kaplanas, neseniai lankęsis sovietų valdomuose Rytų Europos kraštuose, paskelbė savo įspūdžius Kanados dienraštyje "The Globe and Mail" 1982. I. 16 laidoje. Iš jų matyti, kad tai tyliai verdantis katilas, paties žurnalisto pavadintas "neapykantos l i z d u". Jo nuomone, R. Europa tebėra tokia pati, kokia buvo Bizantijos imperatorių laikais, būtent, prietarų ir genčių kovų lizdas.

Komunizmas neveiksmingas

R. D. Kaplanas, septynias savaites stebėjęs komunizmo įtaką R. Europoje, padarė išvadą, kad sovietinio pobūdžio komunizmas t e n yra neveiksmingas — nepajėgė iki šiol įveikti tautinių priešingumų bei suartinti ten gyvenančių tautų. Vengrų gydytojas pareiškė: "Per visą mano gyvenimą vyriausybė stengėsi iškelti socialistines šventes virš vengriškųjų, bet tai nepavyko, nes niekas neklausė."

Neapykanta y r a apėmusi daugelį tautų. Bulgarai nekenčia makedoniečių, vengrai — rumunų, čekai — lenkų, serbai — albanų, slovakai — čekų, lenkai — vokiečių. Daugelis sako, kad lenkai esą tinginiai, o vokiečius laiko fašistais.

Be to, prisideda tikybiniai skirtumai, kurie didina įtampą tarp anų tautų. Didžiausi priešingumai jaučiami tarp katalikų ir ortodoksų. Pvz. Rumunijos užsienio reikalų ministerijos pareigūnas taip kalbėjo apie įvykius Lenkijoje: "Matote, lenkai yra katalikai, o katalikai visi yra fanatikai. Jie nėra tokie nuosaikūs žmonės, kaip mes ortodoksai."

Kremliaus valdovai, norėdami išlaikyti savo valdžią, išnaudoja esamas tautų įtampas, nukreipdami jas s a v o naudai. Esą 1948 m., kai Jugoslavija pradėjo trauktis iš sovietinio bloko, Stalinas ėmė kurstyti Albaniją ir Bulgariją pradėti karinius pasienio puldinėjimus. Mat Jugoslavijos serbai nekenčia albanų, o makedoniečiai — serbų. Tai b u v o aiškus įrodymas maskvinės politikos.

Vieni prieš kitus

R. Europos tautų neapykanta kyla iš savotiško valdoviškumo, noro dominuoti kitiems, nepripažinti savo kaimynams atskirumo bei tautinio individualumo. Pvz. bulgaras akademikas p a r e i š k ė: "Makedoniečiai bando įrodyti savo kalbos originalumą, bet iš tikrųjų tai tėra sugadinta bulgarų kalbos tarmė. J i e pasakoja baisius dalykus apie bulgarus, bet visi yra melagiai. O rumunai yra tinginiai ir kvailiai. Tai tikroji jų ekonominių sunkumų priežastis".

Kitas bulgaras, Sofijos miesto žurnalistas, taip aiškino: "Nėra jokios problemos tarp bulgarų ir makedoniečių, nes makedoniečių iš viso nėra. Jų niekad nebuvo. Jie yra tie patys bulgarai, tik nenori prisipažinti".

Rumunijoje šiuo m e t u yra per 10% vengrų, nes šiaurės vakarų sritis, prieš II D. karą priklausiusi Vengrijai, buvo prijungta prie Rumunijos. Rumunai spaudžia tuos vengrus įvairiais būdais, norėdami j u o s surumuninti. Rumunai krautuvininkai sako vengrams: "Jei norite pirkti mūsų duoną, privalote kalbėti mūsų kalba". O vengrai tikisi tą dabar Rumunijos valdomą sritį kada nors atsiimti.

Įtampa tarp 11 milijonų čekų ir 4 milijonų slovakų tebėra didelė, bet dėl kitokių priežasčių nei praeityje. Iki 1968 m. Čekoslovakijos valdžia buvo čekų rankose. D ė l t o Slovakija pasiliko mažiau išvystytu kraštu, bet kai valdžion atėjo slovakai — A. Dubčekas, o vėliau jį pakeitęs G. Husakas, padėtis pasikeitė: Slovakijon pradėjo plaukti lėšos krašto atstatymui bei išvystymui. Ir d a b a r Čekoslovakijos vyriausybėje aštuoni pagrindiniai ministeriai yra slovakai. Čekai tuo tarpu yra labai nepatenkinti, o slovakai džiaugiasi, nes jų gyvenimo lygis, seniau buvęs žemesnis už čekų 30%, beveik susilygino. Vyriausybės lėšos ir toliau gana gausiai plaukia Slovakijon.

Vokiečiai esą nemėgstami visoje R. Europoje, kur istorija lėčiau rieda nei Vakaruose ir kur praėjusio karo atsiminimai tebėra g y v i. Niekas nedaro skirtumo tarp Rytų ir Vakarų Vokietijos vokiečių.

Daugelis R. Europoje save vadina komunistais, tačiau tų kraštų gyventojai nuolat kalba a p i e buvusius savo kraštų karalius. Vienas vakariečių diplomatas, kalbėdamas apie vengrus, tarė: "Tie žmonės yra tikri rojalistai".

Iš visų R. Europos kraštų Jugoslavija yra labiausiai linkusi į tautines ir tikybines kovas. Ypač aštri įtampa vyrauja tarp ortodoksų serbų ir katalikų kroatų. S e r b ų pareigūnas ortodoksas pareiškė: "Vienintelis mūsų atsakymas jų tautiniam sąjūdžiui yra ginklas".

Buvęs Jugoslavijos viceprezidentas, vėliau tapęs žymiu disidentu-kovotoju Milovan Džilas tvirtina, kad nacionalizmas Rytų Europoje yra jaunas ir vis augantis.

Žurnalistas R. D. Kaplanas, baigdamas savo rašinį, sako: "Augantis ar ne tenykštis nacionalizmas ir iš jo kylančios įtampos yra daug stipresnė jėga nei komunizmas. Tautų neapykanta viena kitai yra daug didesnė už neapykantą sovietams."

R. Europos žmonės esą nuo amžių pripratę būti valdomi didelių imperinių jėgų, dėlto ir d a b a r nesijaudina, būdami sovietinės imperijos valdžioje bei varžtuose. **M.**

KANADOS ĮVYKIAI

Nesėkminga ministerių konferencija

Tris dienas Otavoje trukusi konferencija, kurioje ministeris pirm. P. E. Trudeau susitiko su provincijų premjerais, pasibaigė be jokių nutarimų ekonominiais klausimais. Premjerams labiausiai rūpėjo paskolų palūkanų ir nedarbo s u m a ž i n i m a s kanadiečiams, o ministeriui pirm. P. E. Trudeau — kova su infliacija. Suprasdamas nemalonią dabartinę būklę, jis reiškė pilną pasitikėjimą Kanados ateitimi. Esą palūkanų sumažinimas paskoloms atneštų užsienio investacijų sumažėjimą, dolerių bėgimą iš Kanados, kanadiško dolerio vertės kritimą, kuris jau dabar jaučiamas, kai JAV-se vėl pradėjo kilti palūkanos. Kovodama su infliacija, Kanados vyriausybė negali didinti savo išlaidų specialiomis sumomis darbui skatinti. P. E. Trudeau betgi pasiūlė suvaržymus, liečiančius federacinės ir provincinių vyriausybių valdžios tarnautojus. Pasak jo, uždirbantiems $50.000 per metus iš viso turėtų būti sustabdytas algų didinimas, o mažiau uždirbantiems leistas tik infliacijos nuošimtis, dabar siekiantis 12,5. Šis paiūlymas nesusilaukė pilno premjerų pritarimo, kuriems rūpi valdžios tarnautojų balsai provincinio parlamento rinkimuose. Be to, jie turbūt prisiminė, kad P. E. Trudeau ministerių kabinetas prieš pat konferenciją padidino algas savo valdinių bendrovių direktoriams, nors jų uždarbis prašoka $100.000.

Nieko nebuvo pasiekta ir dėl nesutarimų, kuriuos sukėlė finansų ministerio A. MacEacheno biudžete numatytas finansinės paramos sumažinimas provincijoms. Jis turėjo paliesti sveikatos draudai, universitetams bei kolegijoms skiriamas sumas. Pasak A. MacEacheno, tos išmokos provincijoms per penkerius metus būtų sumažėjusios tik $1,9 bilijono, įskaitant kitas provincijoms padarytas nuolaidas. Vėliau betgi paaiškėjo, kad sumažinimas iš tikrųjų siekia net $4,5 bilijono minėtų penkerių metų laikotarpyje. Esą tiek papildomų lėšų provincijos negalėtų sutelkti, nes ir jų biudžetas smaugia deficitas. Tokiu atveju tektų mažinti ligoninių bei universitetų skaičių. Kadangi šios problemos nepavyko išspręsti finansų ministerių pasitarimuose, dabar ji vėl iškilo premjerų konferencijoje. Provincijų vadai norėjo, kad biudžete numatytas paramos sumažinimo įgyvendinimas būtų atidėtas vieneriems metams. Tokio pažado jiems nepavyko išsikovoti iš P. E. Trudeau, kuris betgi sutiko šią problemą ir toliau pavesti finansų ministeriams.

Vyriausybės vadų konferencija Otavoje buvo uždara. Įspūdį apie ją tegalima susidaryti iš ministerio pirm. P. E. Trudeau ir premjerų pareiškimų spaudai. Juose pastebimas aiškus premjerų, ypač karštai re-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

KARO STOVIS LENKIJOJE GALI TAPTI DĖMESIO CENTRU

Madrido konferencijoje, vėl pradedančioje posėdžius po dviejų mėnesių pertraukos. Sakoma, kad Atlanto Sąjungoje netgi buvo svarstomas neužbaigtos konferencijos nutraukimas dėl žmogaus teisių pažeidimo Lenkijoje, niekais pavertusio 1975 m. Helsinkyje pasirašytą aktą. Už konferencijos tęsimą pasisakė kaikurios Atlanto Sąjungos valstybės, ypač V. Vokietija. Atrodo, Lenkijos problemas iškels JAV valstybės sekr. A. Haigas bei kiti užsienio reikalų ministeriai. Tokiu atveju Lenkija gali pasitraukti iš konferencijos. Tokį grasinimą Lenkijos spaudoje jau yra paskelbęs užsienio reikalų ministerio pavaduotojas J. Wiejaczas. Kalbėti apie Lenkiją atsisako ir Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministeris A. Gromyka, karo stovį laikantis vidiniu Lenkijos reikalu. Gdanske pasireiškusias jaunimo demonstracijas tikimasi užgniaužti gen. mjr. M. Cygano paskyrimu šios srities gubernatoriumi. Paryžiaus dienraštis "Le Monde" paskelbė slaptai atvežtą L. Walensos laišką, kuriame jis pranašauja, kad jo laukia propagandinis teismas. Pas jį n e b u v o įsileistas iš Gdansko į Varšuvą atvykęs jo bičiulis kun. H. Jankowskis pranešti, kad žmona pagimdė dukrelę — septintą vaiką šeimoje. Vatikanan pas popiežių Joną-Paulių II buvo išleistas Lenkijos katalikų primas arkiv. J. Glempas, lydimas Krokuvos arkivyskupo kardinolo F. Macharskio ir Wroclawo arkiv. H. Gulbinowicziaus. Apie pasitarimus nepateikiama jokių žinių. Jų šiek tiek atskleidžia arkiv. J. Glempo pamokslais lenkams laikytose Mišiose R o m o j e. Pasak jo, Lenkijoje yra pakankamai vietos katalikams ir laisvoms profesinėms sąjungoms. Katalikų Bendrija yra pasiruošusi siekti padarytų žaizdų užgydymo.

Sankcijos

Britanija tapo pirmąja valstybe, JAV prez. R. Reagano pavyzdžiu paskelbusia sankcijas Lenkijai ir Sovietų Sąjungai. Tų šalių ambasadoriams buvo pranešta, kad jų diplomatams išvažiuoti iš Londono bus leista tik 40 km. Toks pat suvaržymas įvedamas ir žurnalistams, orinio susisiekimo, prekybos bendrovių atstovams Londone ir Glasgowe. Tolimesnėms kelionėms savo tarnybos reikalais jie turės gauti specialius leidimus. Britanija taip pat nutraukė kreditą Lenkijai ir Sovietų Sąjungai, britų žvejybos laivų pagautos žuvies pardavimą konservus gaminančiam sovietų laivui, sustabdė techninius ryšius su Maskva.

Pasmerkė Izraelį

Jungtinių Tautų visumos posėdis 86:21 balsų santykiu pasmerkė Izraelį už Sirijai priklausiusių Golano augštumų prisijungimą. Priimtoji rezoliucija ragina visas valstybes nutraukti paramos, prekybos ir diplomatinius ryšius su Izraeliu. Ji betgi neturi vykdomosios galios, kaip Saugumo Tarybos rezoliucijos, kurių priėmimą dažnais atvejais sustabdo didžiųjų valstybių veto teisė. Jungtinių Tautų visumos posėdis ateityje iš savo veiklos gali išjungti Izraelį, kaip kad buvo padaryta su P. Afrikos respublika, tačiau tokiu atveju problemą sudaro JAV grasinimas sustabdyti metinę bilijono dolerių paramą Jungtinėms Tautoms. Ši suma sudaro 25% viso biudžeto.

Ištrėmė generolą

Iš Sovietų Sąjungos ambasados Vašingtone buvo ištremtas į špionažą įsivėlęs karinis atstovas gen. mjr. V. Čitovas. FBI agentai jį sulaikė važiuojantį automobiliu su ką tik pasiimtais slaptais dokumentais. Sakoma, kad jis jau seniai buvo įtariamas ir sekamas, kol pagaliau įkliuvo į FBI paruoštus spąstus.

Pirma kelionė

Naujasis Egipto prez. H. Mubarakas savo pirma kelione užsienin aplankė popiežių Joną-Paulių II, Italijos, Prancūzijos, JAV, Britanijos ir V. Vokietijos vyriausybių vadus, siekdamas paramos Egipto užsienio politikai. Jis reikalauja, kad į derybas su Izraeliu būtų įsileisti ir palestiniečių atstovai iš vakarinės Jordano upės pakrantės ir Gazos juostos, kad šios Izraelio okupuotos sritys susilauktų laisvo apsisprendimo teisės, vedančios į pilną nepriklausomybę. Susitikime su prez. R. Reaganu betgi buvo pasitenkinta švelnesniu pareiškimu, kad abi šalys laikysis Camp David susitarimo principų, liečiančių savivaldos suteikimą minėtose srityse gyvenantiems palestiniečiams. Prez. H. Mubarakas taip pat nori didesnės karinės paramos Egiptui iš JAV. Tą metinė parama Izraeliui dabar siekia $1,5 bilijono, įskaitant $550 milijonų, kurių Izraeliui nereikia grąžinti. Egiptas gauna tik $900 milijonų su negrąžinama $200 milijonų s u m a. Prez. H. Mubarakas pradėjo gerinti ryšius su Sovietų Sąjunga. Maskva buvo paprašyta atsiųsti 66 civilius pramonės specialistus, nors jų 700 prieš savo mirtį buvo ištrėmęs prez. A. Sadatas kartu su ambasadorium V. Poliakovu ir šešiais kitais šnipinėjimu apkaltintais diplomatais.

Šiame numeryje:

Ties šventės slenksčiu
Besirengant pasitikti Vasario 16-tąją lietuvių kolonijose
Rytų Europa — verdantis katilas
Vakariečio žurnalisto kelionė į sovietų valdomus kraštus
Užmirštos Norilsko aukos
Juozapo Bergerio atsiminimai, kuriuose minimi ir lietuviai
Tautinių parapijų vaidmuo šiandieną
Lenkų dvasiškio paskaita lietuvių kunigų suvažiavime
Nepalaužiamai siekti didžiojo tikslo
VLIKo atsišaukimas į visuomenę Vasario 16 proga
Mažlietuvių įnašas
Dr. J. Žmuidzinas Klaipėdos atvadavimo sukakties proga
Nelengvu keliu, bet teisingu
Laiškas lietuvio jaunuolio, tarnaujančio sovietų kariuomenėje
Apie moteris, jaunimą ir klystkelius
Atsiliepiant į A. Vaisiūnienės mintis, išdėstytas "Tėviškės Žiburiuose"
Keičiasi visi — jaunimas ir senimas
Žiūrint į dabartinę būklę iš P. Amerikos perspektyvos
Poetė skersgatvių rezginyje
Naujoji Julijos Švabaitės-Gylienės poezijos knyga

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $17, pusmetinė — $9. Rėmėjo prenumerata $25

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $17.00 per year, $9.00 per 6 months. Deadline for advertisements —Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

DIDŽIOJI BRITANIJA IR VATIKANAS oficialiai užmezgė diplomatinius santykius. Britanijos atstovas prie Šv. Sosto pakeltas į ambasadorius poaugštį, o Vatikano apaštališkas delegatas Londone paskirtas apaštališkuoju pronuncijumi. Tai labai reikšmingas žingsnis, juoba, kad šių metų gegužės mėnesį popiežius lankysis Anglijoje.

OLANDIJA SUSILAUKĖ NAUJŲ VYSKUPŲ. Kard. Johannes Willebrands vadovaujamos Utrecht arkivyskupijos vyskupais-pagalbininkais paskirti mons. Johannes B. Nienhaus ir kun. Johannes A. de Kok, OFM. Vysk. Johannes M. Gijsen vadovaujamos Roermond vyskupijos vyskupu-pagalbininku paskirtas mons. Alphonsus Maria H. A. Castermans. Vysk. Adrianus J. Simonis vadovaujamos Rotterdamo vyskupijos vyskupu-pagalbininku paskirtas kun. Ronald P. Baer, OSB. Atrodo, kad naujieji vyskupai prisidės prie didesnio nuosaikumo ir tvarkos įvedimo olandų K. Bendrijoje. Tą viltį stiprina Olandijos nuosaikiausiems vyskupams — Gijsen ir Simonis jų pasirinktų pagalbininkų paskyrimas.

MOTINA TERESĖ, 1979 m. Nobelio taikos premijos laureatė ir Meilės Darbų vienuolijos steigėja, pareiškė, jog numatanti galimybes pasiųsti keletą vienuolių komunistinėn Kinijon ir įsteigti savo vienetą. Šiuo metu jos vienuolija turi 206 vienetus įvairiuose pasaulio kraštuose, kur jie rūpinasi ligoniais, vargšais ir paliegėliais.

EKVATORINĖ GVINĖJA IR VATIKANAS užmezgė diplomatinius ryšius. Vatikanui Ekvatorinėje Gvinėjoje atstovaus nuncijus, o Ekvatorinei Gvinėjai Vatikane — ambasadorius. Ilgą eilę metų Ekvatorinės Gvinėjos katalikai kentėjo žiaurius persekiojimus. 1979 m. buvo nuverstas žiaurusis to krašto diktatorius Francisco Macias Nguema ir vėliau nužudytas. Prie naujosios valdžios katalikai atsigauna. Pažymėtina, kad per 90% Ekvatorinės Gvinėjos gyventojų yra katalikai.

JĖZUITŲ VIENUOLIJOS NARIŲ SKAIČIUS MAŽĖJA, pasak 1982 m. jėzuitų metraščio. 1980 m. pradžioje pasaulyje buvo 27,027 jėzuitai, o 1981 m. pradžioje — 26,622. Didžiausias jėzuitų narių skaičiaus sumažėjimas per tuos metus įvyko JAV-se — sumažėjo net 143 jėzuitas. Visdėlto buvo kraštų, kuriuose jėzuitų skaičius gerokai paaugo: Indijoje jėzuitai pagausėjo 201 nariu, Zaire — 76 nariais, Portugalijoj — 54 nariais. Mažesniais skaičiais paaugo jėzuitų bendruomenės Japonijoje, Filipinuose, Lenkijoje, Britanijoje, Airijoje, Italijoje, Meksikoje ir Australijoje. Nežiūrint jėzuitų skaičiaus sumažėjimo JAV-se, didžiausia jėzuitų bendruomenė tebėra JAVse, būtent, 5,618 narių. Sekanti didžiausia jėzuitų bendruomenė yra Indijoje — 3,003 nariai.

KARDINOLAS JOSIP SLIPYI, kuriam vasario 17 d. sueina 90 metų amžiaus, švęsdamas Kalėdas pagal Julijaus kalendorių, sausio 7 d. koncelebravo kalėdines Mišias Šv. Sofijos šventovėje, Romoje, su eile ukrainiečių vyskupų bei kunigų. Ta proga jis savo pamoksle pabrėžė išeivijoje esančių ukrainiečių katalikų pareigą padėti kenčiantiems dėl Kristaus savo broliams Ukrainoje. Anot jo, norint kaip krikščionims ir visuotinės Bendrijos nariams gyventi taikoje bei darnoje su visais žmonėmis, reikia nepamiršti, jog kiekviena taika bei darna turi būti pagrįsta tiesa, teisingumu ir lygiomis teisėmis visiems.

KUN. PAOLO DEZZA, SJ, 80 m. amžiaus popiežiaus atstovas, paskirtas laikinai vadovauti jėzuitų vienuolijai, pareiškė, kad jėzuitų vienuolija esanti sveikas vienetas, bet turįs kaikurių problemų, reikalaujančių sveiko sprendimo. Šį pareiškimą kun. Dezza padarė pokalbyje su dvisavaitinio italų žurnalo "Famiglia Cristiana" korespondentu Renzo Giacomelli. Tai pirmasis jo pasisakymas spaudai po pradėjimo vadovauti jėzuitams. Anot kun. Dezza, jėzuitai yra žinomi savo iškiliais darbais teologijos ir sociologijos srityse, todėl esą visai nenuostabu, kad tose srityse atsiranda ir vienas kitas labai gerų norų asmuo, kuris pasiduoda retkarčiais perdėtam kraštutinumui, vedančiam į susirūpinimą keliančią padėtį. Pasak žurnalo, kun. Dezza nurodęs, jog kaikurie jėzuitai teologai tokiose valstybėse, kaip JAV, ir kaikurie jėzuitai partizanai Centrinėje Amerikoje kelia daug rūpesčio popiežiui Jonui-Pauliui II. Tai esą tvarkytini kraštutinumai.

ANGLIJOS IR VALIJOS SEMINARIJOSE klierikų skaičius jau per paskutiniuosius porą metų pradėjo augti. 1980 m. iš viso seminarijose buvo 536 klierikai, o 1981 m. — 550. Visdėlto kol kas šventinamųjų į kunigus skaičius yra labai mažas. 1981 m. buvo įšventinti 52 kunigai, mirė 101.

PATRIOTINĖ KINIJOS KATALIKŲ SĄJUNGA komunistinėje Kinijoje įšventino du naujus vyskupus Pekingo mieste prieš Kalėdas. Naujieji vyskupai yra John Ji Huairang, 72 m. amžiaus ir Bonaventure Žang Ksin, 70 m. amžiaus. Jie abu įšventinti be Vatikano sutikimo. Patriotinė Katalikų Sąjunga yra komunistų įsteigta 1957 m. ir vykdo komunistų partijos valią.

KAD SOV. SĄJUNGA GALI UŽIMTI IR PAVERGTI RYTŲ EUROPĄ, reiškė savo baimę Vatikanas vakariečiams, baigiantis II D. karui. Istoriniai II D. karo laikotarpio Vatikano archyvo dokumentai, kurių 11 tomų jau suredagavo amerikietis kun. Robert A. Graham, SJ, rodo Vatikano pastangas perspėti JAV, kad Jaltos sutartis gali labai smarkiai pažeisti pasaulio taiką. Vienas Pijaus XII įsakymu paruoštas memorandumas, kuris buvo įteiktas JAV prezidento pasiuntiniui Vatikane Myron C. Taylor, perspėja, kad Jaltos sutartis galinti smarkiai pabloginti pasaulio padėtį ir pažeisti pasaulio taiką. Pasak to memorandumo, negalima tikėtis, kad Rusija būtų tinkamas partneris laisvę mylinčioms tautoms ir stengtųsi užtikrinti klestėjimą tų laisvių, kurias yra paskelbęs prezidentas Rooseveltas. Archyve rasta dokumentų, kurie rodo, kad vienu metu 1945 m. Vatikanas net galvojo siųsti Lenkijon grupę JAV lenkų vyskupų ištirti tuometinei Lenkijos būklei.

PARYŽIAUS ARKIV. JEAN MARIE LUSTIGER savo straipsnyje "Le Monde" laikraštyje pareiškė, jog dabartinio įvesto karo stovio metu Lenkija einanti kryžiaus kelius. Jis nurodė, kad lenkams šią kančią uždėjo Vakarų pasaulis, tą kraštą išduodamas sovietų užmačioms II D. karo pabaigoje. Jis kvietė visus žmones melstis už Lenkiją ir suprasti, kad šioji lenkams uždėta priespauda — tai kaina, kurią lenkai moka "už mūsų taiką, kurią mes nupirkome prieš 35 su viršum metų ne savais 30 sidabrinių, bet jų vergija". Arkiv. Lustiger yra Lenkijos žydų sūnus ir todėl labai artimas įvykiams Lenkijoje. Pasak jo, Lenkija praradusi betkokią galimybę demokratiškam gyvenimui, kai Jaltos konferencijoje pasaulis didžiųjų valstybių buvo pasidalintas. Dabartinis Lenkijos beginklis pasipriešinimas — tai priešingybė Vokietijos pacifizmui su šūkiu "besser rot als tot" (geriau raudonas, negu lavonas). Lenkija šia savo laikysena galinti tikėtis pragyventi savo budelį.

64 EPISKOPALŲ (JAV ANGLIKONŲ) KUNIGAI yra pradėję bylas Vatikane, prašydami leidimo tapti katalikais kunigais. Tai pranešė Vatikano doktrinos ir tikėjimo kongregacijos šiam reikalui tvarkyti paskirtas delegatas vysk. Bernard F. Law. Pasak jo, jau ir pernai 20 episkopalų kunigų teiravosi apie tokią galimybę. Bylas pradėję episkopalai kunigai kiekvienas paskirai yra priėję savo sprendimą, vedini minties, kad turi būti ryšyje su Petro sostu, jei nori būti ištikimi Kristaus valiai ganytojai. Išskyrus du, kurie yra buvę kolegijų profesoriai, visi kiti padavę prašymus yra buvę episkopalų parapijų klebonai, labai atsidavę savo ganomiesiems. Vysk. Law nurodė, kad Vatikano sprendimas priimti episkopalus kunigus į K. Bendriją ir į katalikų kunigų eiles jokiu būdu nesumažina ir nemenkina K. Bendrijos ekumeninių įsipareigojimų.

KUN. J. STŠ.

A†A
JUOZUI VINGELIUI
Čikagoje mirus, brolį VYTAUTĄ VINGELĮ ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame —
Kazys Jurkštas *Juozas Kozeris*

Užmirštos Norilsko aukos

Buvusio Sibiro kalinio J. Bergerio atsiminimai, kuriuose kalbama ir apie baltiečius

Įžanginės pastabos

Stovyklos garsiakalbis skelbė žinias. Sibiro kalinys Andriejus Amalrikas jų klausės neatidžiai, kol nebuvo paminėtos žinomos vietos. Komentuodamas Kanados ministerio pirmininko viešnagę Sovietų Sąjungoj, pranešėjas pasakė, jog lankydamasis Norilske Pierre-Elliot Trudeau pareiškė: "Kaip gaila, kad mes Kanadoje neturim tokio gražaus, šaunaus miesto!"

"Man norėjosi šaukti į garsiakalbį, — rašo Amalrikas savo atsiminimuose, — jei tik tiek pone ministeri primininke, tai suimkit milijoną savo žmonių, nugrūskit juos anapus ašigalio rato, aptverkit spygliuota viela, atgręžkit kulkosvaidžius, liepkit jiems rausti kasyklas, statyti namus ir turėsit taip pat savo Norilską!"

Kas paskatino P. E. Trudeau, šiaip juk netamsų vyrą, padaryt tokį pataikūnišką pareiškimą, kurį glušeliai jam patarinėjo, taip ir liks mums nežinoma. Viena aišku, jeigu jis (ar jie) būtų skaitę Joseph Bergerio knygą "Skenduolių karta" (Shipwreck of a Generation), nebūtų drįsę tyčiotis iš visų bevardžių aukų, žuvusių keliant į padanges tą "šaunųjį" miestą.

Pasirodžiusi maždaug tuo pat metu, kaip ir pirmosios Solženicino knygos, Bergerio knyga nesusilaukė didesnio atgarsio. Tačiau ji nemažiau reikšminga kaip "Gulago salynas". Tai viena retų knygų, parašytų užsienyje žmogaus, kuris buvo Kominterno dalyviu ir kurio Golgota prasidėjo prieš "ježovščiną" — didžiuosius valymus. Mums ji įdomi tuo, kad joje užsimenama apie išvežtuosius Sibiran lietuvius ir iš viso vaizdžiai aprašomos karo ir pokario nuotaikos Sovietų Sąjungoje. Skirtinga ji nuo kitų atsiminimų ir savo sukirpimu. Ji susideda iš dviejų dalių. Pirmojoj bandoma apibūdint politinę kalinių pusę. Joje aprašomi autoriaus susitikimai su įvairiomis grupėmis: menševikais, eserais, rašytojais, dvasininkais, jaunuoliais, apkaltintais terorizmu. Antroji dalis aprašo karo metų ir pokario nuotaikas. Atseit nėra ištisinio savo vargelių pasakojimo, kaip įprasta tokio pobūdžio literatūroje. Bergeris įvade rašo:

"Man būtų pikta ant savęs, jei būčiau parašęs knygą vien apie savo vieno likimą. Man rūpi papasakot, kas ištiko šimtus tūkstančių, jei ne milijoną, kalinių, su kuriais aš dalinausi savo lemtimi".

Bergeris yra patraukli asmenybė ir duotą pažadą ištesi. Užtat vertėjui buvo sunkoka apsiribot vien ištraukom, kalbančiom apie lietuvius ir baltiečius, nes knygoj esama daugelio, galbūt mums ir žinomų, bet primirštų dalykų, kuriuos verta prisiminti.

Apie autorių

Joseph Berger gimė Krokuvoj, žydų šeimoj, 1904 m. Jaunystėje (1922 m.) prisidėjo prie komunistų partijos Palestinoj įsteigimo, tapo jos sekretorium ir 1924 m. išvyko Maskvon jai atstovauti kaip Kominterno narys. Ten, praleidęs porą mėnesių, vedė ir su žmona grįžo Palestinon 1925 metais.

Nors po 1929 m. arabų sukilimo Kominternas pertvarkė Palestinos padalinį, suteikdamas daugumą arabams, Bergeris ir toliau liko jo generaliniu sekretorium. Vienu metu jam teko pabuvot Berlyne Antiimperialistinės Lygos sekretoriaus pareigose. 1932 m. jam buvo pavesta Artimųjų Rytų Kominterno sekcija. 1933 m. jis priėmė Sov. Sąjungos pilietybę.

Bet už metų jis buvo pašalintas iš Kominterno ir iš partijos dėl motyvų, kurie jam iki šiol nežinomi. 1935 m. jį suėmė ir uždarė Butirkų kalėjime. Įskųstas už kalbas apie Staliną, buvo apkaltintas trockizmu, pavadintas "ideologiniu priešu, atsisakančiu mesti ginklą", ir ištremtas Marjinskan, Sibire, darbo stovyklon. Iš ten jį specialus dalinys parsigabeno kiek vėliau, kad liudytų Zinovjevo byloj, bet kažkaip tardytojai pakeitė nuomonę, pasitenkindami bausmės pakėlimu iki 8 metų. Jis buvo išvežtas į garsųjį Solovkų kalėjimą, bet kadangi šis buvo netoli Suomijos sienos, 1939 m. buvo evakuotas, ir Bergeris atsidūrė Norilske, Arktikoj, 69-toj paralelėj.

Apkaltintas kaip sąmokslininkas, dalyvavęs ruošime Norilsko stovyklos sukilimo, Bergeris buvo pasmerktas miriop. Tačiau to meto nuostatai reikalavo, kad pasmerktasis pridėtų savo parašą prie savo mirties nuosprendžio. Bergeris atsisakė, paskelbė bado streiką, trukusį 56 dienas. Formalumo neišpildymas jį išgelbėjo. Jam buvo užkrauta 10-ties metų stovyklos bausmė, pradedant 1941 m.

Išbuvęs Norilske iki 1948 m., Bergeris buvo perkeltas Aleksandrovsko kalėjiman, iš ten — Taišeto, kai buvo imtasi statyti Bratsko jėgainę. Nors jis buvo atlikęs bausmę 1951 m., jo neišleido laisvėn ir pasmerkė tremčiai Sibire. Pirmą kartą po 15 metų jis pasimatė su žmona ir sūnumi.

1956 m., atseit, trejiem metam praslinkus po Stalino mirties, Bergeris buvo rehabilituotas. Kai tik atsirado buvusiems Lenkijos piliečiams galimybė repatrijuoti, jis su visa šeima grįžo Varšuvon. Metus padirbėjęs užsienio reikalų ministerijoje, Bergeris išvyko Izraelin ir gavo darbą Tel Avivo universitete. Ten parašė savo atsiminimus.

Norilskas — kelio pradžia

1940 m. manę perkėlė iš Solovkų kalėjimo į Norilsko stovyklą, kur paskyrė į statybos darbus. Žiemą temperatūra dažnai nukrisdavo iki 55 laipsnių žemiau nulio, o vėjai pūtė 30 metrų į sekundę greičiu. Kadangi dienos šviesos tematydavom vos nuo 11 iki 13 valandos, darbas prasidėdavo ir baigdavosi gūdžioje tamsoje. Dirbdavom prieblandoje ir speiguose.

Aš nebūčiau ilgai ištvėręs, jei nebūtų šyptelėjusi man staigi laimė. Iljičenko, mano tardytojas Maskvoj, buvo atleistas iš pareigų ir perkeltas Norilskan, kur jį paskyrė trečiosios sekcijos (politinės) viršininku. Kadangi tai buvo mano senas draugas, jis mane paskyrė ekonomistu į projektavimo skyrių, kur gyvenimo sąlygos buvo panašios į tas, kurias aprašo Solženicinas savo "Pirmajame rate". Tik man tas ratas nebuvo nei pirmas, nei paskutinis. Bet nuo to momento, užuot maišęsis su kriminaliniais nusikaltėliais, aš atsidūriau mūriniame pastate kartu su tenykšte grietinėle.

Susitikimai su dvasininkais

Palyginus su stačiatikiais, katalikų kunigai buvo kur kas kovingesni ir gynė savo tikėjimą su įkarščiu, priartėjančiu prie fanatizmo ribos. Daugumas lietuvių kunigų, kuriuos aš sutikau Taišete arba tremtyje, buvo laikomi pavojingais politiniais kaliniais — buvo nubausti už "banditizmą". Jų pasaulėžiūra buvo kartu ir intelektuali, ir nesudėtinga. Jie mokėjo pagrindinai savo tikėjimo tiesas, galėjo berti be perstojo citatas iš Naujojo Testamento, bet nebuvo subrandinę savitos, asmeninės filosofijos. Jie nesijautė nusižengę nusikaltimais, kurie jiems buvo primetami, džiaugėsi, kad juos suėmė, nes jų pareiga esanti būti drauge su tikinčiaisiais ir kelti jų dvasią. Iš tiesų jie organizuodavo pamaldas, atlikdavo religinius patarnavimus, ir visa tai pakeisdavo stovyklos atmosferą.

Mano atmintin itin ryškiai įsirėžė vienas tų vyrų, nors temačiau jį vos vieną kartą. Jis ką tik buvo atvykęs Taišetan su maždaug 500 kalinių ešalonu. Juos reikėjo skubiai apgyvendinti ir taip jau perpildytuose barakuose (1949 m. stovykla susilaukė maždaug 100.000 žmonių, kiťusių iš vakarinių Sovietų Sąjungos sričių). Kai jie lūkuriavo, kol bus paskirstyti, vienas vyras užlipo ant akmens ir ėmė sakyt jiems prakalbą. Tai buvo lietuvis kunigas, kuris, pacitavęs kelis Šv. Rašto perskyrimus, perėjo prie grynai politinių pareiškimų, ragindamas klausytojus priešintis tarptautinės teisės ir Dievo įstatymų laužymams, primindamas, kad Sov. Sąjunga yra Jungtinių Tautų narė. O toji organizacija skelbiasi užtikrinanti visose valstybėse minties laisvę. Jis pagaliau pabrėžė, kad vergovė, viešpataujanti stovyklose, daranti gėdą visai žmonijai.

Savaime suprantama, sargybiniai jį bematant nutvėrė ir uždarė karcerin. Nors jis jau buvo nuteistas 25 metams, jį pasiuntė į naują teismą Irkutskan.

(Bus daugiau)

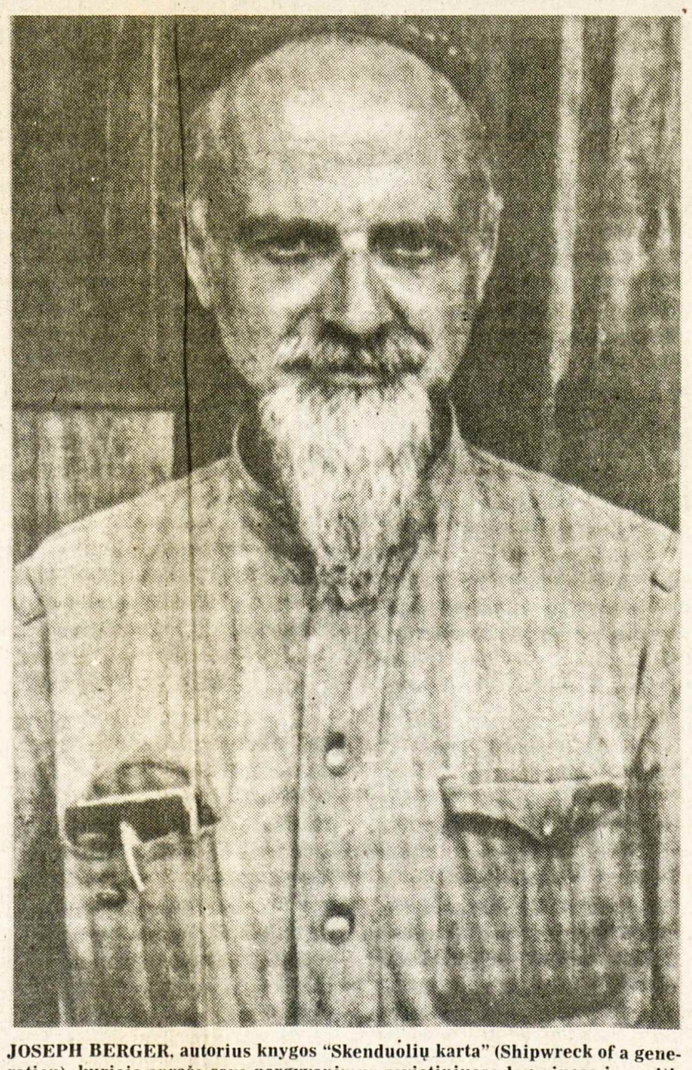

JOSEPH BERGER, autorius knygos "Skenduolių karta" (Shipwreck of a generation), kurioje aprašo savo pergyvenimus sovietiniuose lageriuose ir susitikimus su baltiečiais — estais, latviais ir lietuviais

NORITE TAPTI KUNIGU?
Vienuole? Esate virš 30 metų? Desire priesthood? Sisterhood? Over 30? Kreipkitės: Father Nigro, Gonzaga U. Spokane, 99259, USA.

Optometristas
Dr. R. J. Lapienis
SHERWAY GARDENS MALL
25 THE WEST MALL
Toronto, Ontario
Tel. 621-5050
Talkininkas (Associate)
J. S. POLLOCK, O.D.

Ji gyveno Dievui, tėvynei ir artimui

PADĖKA

Mūsų mylimai žmonai ir mamai

A. a. MARYTEI KALINAUSKIENEI - BARANAUSKAITEI

1981 m. lapkričio 1 d.

iškeliavus amžinybėn, nuoširdžią padėką reiškiame Toronto Prisikėlimo parapijos klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, kun. L. Januškai, OFM, kun. E. Jurgučiui, OFM ir kun. A. Stalioraičiui už lankymą ligos metu, už kalbėtą Rožinį koplyčioje ir atnašautas gedulingas Mišias, už raminantį pamokslą ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Dėkojame sol. V. Verikaičiui už giedojimą bei vargonavimą Mišių metu ir kapinėse. Padėka LSS Kanados rajono vadui v.s. V. Skrinskui už rūpestį, organizuojant laidotuvių programą. Gili padėka V.S. Č. Senkevičiui už tokį jautrų ir raminantį atsisveikinimą su a.a. Maryte — "nuėjusia namo". Dėkojame sktn. Stepo Kairio muzikinio vieneto sesėms kanklininkėms, skambinusioms Mišių metu. Padėka skautininkėms ir skautininkams, stovėjusiems prie karsto garbės sargyboje. Esame dėkingi karsto nešėjams v.s. V. Skrinskui, v.s. Č. Senekvičiui ir jūr. s. A. Empakeriui; skautininkių vardu atsisveikinimo žodį pasakiusiai s. Primai Saplienei; visoms skautininkėms, paskutinį kartą atsisveikinant uždėjusioms po rūtos šakelę ant a.a. Marytės karsto.

Dėkojame Lietuvių Kredito Kooperatyvo "Paramos" bendradarbiams, įrašiusiems Velionę į Kanados Lietuvių Fondo narius: S. A. Grigaliūnams, V. A. Ramanauskams, S. Underytei, A. S. Zakarevičiams, A. M. Zaleskiams ir H. D. Steponaičiams. Dėkingi visiems taip duosniai ir gausiai aukojusiems vietoj gėlių Lietuviškosios Skautybės Fondui, "Tėviškės Žiburiams", Vėžio Tyrimo Institutui. Nuoširdžiai dėkojame visiems gausiems tautiečiams, užprašiusiems šv. Mišias už a.a. Marytės vėlę.

Reiškiame giliausią padėką visiems, atsiuntusiems gėlių prie karsto. Dėkojame Lietuvių Skautų ir Skaučių Sąjungos vyriausiajai vadovybei, visoms vietovėms ir vienetams, vadovams, visoms sesėms ir broliams, apie a.a. Marytės mirtį paskelbusiems spaudoje, atsiuntusiems mums ar žodžiu pareiškusiems raminančias užuojautas.

Nuoširdi padėka Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Toronto skyriui už pareikštą užuojautą; taipgi dėkojame visiems, Pareiškusiems užuojautas spaudoje, raštu ir žodžiu, gautas iš Lietuvos, Australijos, Vokietijos, JAV ir Kanados.

Giliausia padėka mūsų draugams, kurie nepalikdavo mūsų vienų sunkiomis valandomis ir lankydavo a.a. Marytę namuose bei ligoninėje, suteikdami Jai ir mums daugiau stiprybės. Dėkojame visoms skautininkėms ir skautininkams, paruošusiems laidotuvių kavutę. Didžiausia padėka visiems, gausiai dalyvavusiems laidotuvių koplyčioje, šv. Mišiose ir palydėjusiems Velionę į kapines.

Ji buvo perrūpestinga, kad būtų galėjusi čia mus vienus palikti. Užtat ji nenumirė, o tik iškeliavo ten anksčiau už mus.

Dėkingi Jums:
vyras Leonardas, sūnūs Gediminas ir žmona, Rimantas ir Arūnas

BRANGIAI MAMYTEI
A†A
ONAI PUZAUSKIENEI
Suvalkų trikampyje mirus,
dukrą ADELĘ, jos vyrą KOSTĄ ir jų šeimą, sūnų PETRĄ PUZAUSKĄ ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —
J. K. Liutkai
Ona Burdinavičienė

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4
LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtumėme neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
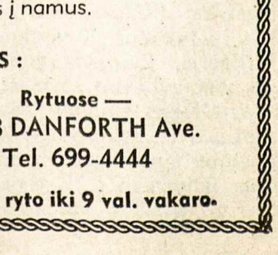

Mohawk
Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbiamosios mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės
Nemokamas pristatymas į namus.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Tautinių parapijų vaidmuo šiandieną

Lenkų prelato mintys, pareikštos lietuvių kunigų suvažiavime Jungtinėse Amerikos Valstybėse

PREL. STANLEY SYPEC

Visada malonu būti kunigų tarpe, bet tarp lietuvių kunigų jaučiuosi kaip namie. Juk per savo karališkąsias šeimas mes buvome sujungti ir kultūra, ir istorija. Manau, kad abiejų yra tie patys siekiai, tie patys tikslai, tos pačios nelaimės ir vargai vien dėlto, kad esame kaimynai. Man tenka bent trisketuris kartus į metus lankytis Romoje ir žinau, kad Lietuvos rūpesčiai Šv. Tėvui Jonui-Pauliui II yra labai, labai arti širdies. Girdėjau, kad mažoji kepurėlė (pijusė), kurią Šv. Tėvas dėvėjo konklavos pabaigoje, buvo nusiųsta vienam iš Lietuvos vyskupų. Tai gražus meilės ir vargų supratimo ženklas.

Du vaizdai

Savo temos dėstymui noriu pateikti du vaizdus. Pirmasis — iš Šv. Tėvo audiencijos Šv. Petro aikštėje.

Apsižvalgęs pamatai ten tautines grupes iš viso pasaulio: juodos, geltonos, raudonos, baltos ir rudos spalvos žmones. Visi turi tokių pat užmojų, tokių pat rūpesčių bei tikslų. Jie atstovauja po mažą dalelę K. Bendrijos, kuri nėra nei airiška, nei kanadiška, nei lietuviška, nei prancūziška. Ją sudaro visi. Visi yra Dievo vaikai, dieviškosios kūrybos ir atpirkimo dėka. Tai didžiulė laiminga šeima.

Šv. Tėvas Jonas-Paulius II, pasikvietęs visus audiencijoje esančius vyskupus — baltadžius, geltonodžius ir afrikiečius, suvažiavusius iš visur, kartu teikia visagalio Dievo palaiminimą. Tai akivaizdžiai byloja mums tai, ką stengiamės išlaikyti, būtent, savo tautinės grupės savitumą Dievo šeimoje ir visų vienybę Kristuje. Dažnai mes tai pavadiname mozaika, kurioje kiekvienas stiklo ar akmens gabalėlis turi savo vietą ir tuo ryškina visumą — Bendriją, Mistinį Kristaus Kūną.

Man atrodo, kad prez. Jimmy Carteris panaudojo puikų vaizdą, kalbėdamas italams. Jis tą sąvoką išreiškė "minestrone" sriuba. Joje kiekviena mažiausia daržovė pastebima — tai ne pomidorų košė. Štai, vienur — morka, kitur — pupa, žirnis ir t. t. Ten kiekviena daržovė turi savo vertę, savo tikslą ir yra atpažįstama.

Visa tai juk sudaro Amerikos K. Bendriją, tačiau ši samprata buvo prarasta ruošiant kunigus.

Kitas vaizdas — iš Šv. Tėvo lankymosi Bostone. Vyskupijoje suradome 17 tautinių grupių. Kiekviena jų buvo atstovaujama tautiniais drabužiais pasipuošusių vaikučių. (Nojaus laive buvo kiekvienos rūšies po du, o čia turėjome po keturis!). Tai visi aiškiai matė, ir vietinis laikraštis išspausdino antraštę: "Jie stovėjo už juos". Tautiniais drabužiais pasipuošę vaikučiai atstovavo Bendrijai visuose jos padaliniuose.

Kun. dr. VIKTORAS SKILANDŽIŪNAS, kalėjimų kapelionas Otavoje, pokalbio metu su vienu iš kalinių

O kas tie padaliniai? Turime suprasti tai, kas lietuvį padaro lietuviu, lenką — lenku, prancūzą — prancūzu. Kol to nesuprasime, negalėsime pilnai savęs įvertinti. Labai dažnai į save žvelgiame labai siaurai.

Tai, kas rusą padaro rusu, lenką lenku, yra jungtis, kuri apima bendrą pažiūrą į branginamąsias vertybes. Yra eilė branginamų, savitų, mums priklausančių ir mus vienijančių dalykų. Jie mus išskiria iš visų kitų mozaikos grupių. Todėl yra svarbu neprarasti savos kalbos, kurią branginame, bet ypatingai vieno pagrindinių savo bruožų — tėvynės arba "šaknų" sąvokos. Visas pasaulis pilnas upių, kalnų, slėnių, bet mums, ypač esantiems išeivijoje, tam tikra upė, kalnas, mėnesiena ir jos sidabrinis, šildantis atspindys ežeruose, — turi ypatingą reikšmę, naują vertybę. Poetai visą savo širdį išlieja tai apdainuodami.

Tautiniai savitumai

Taipgi turime savo protėvius — esame kam nors priklausomi. Lygiai kaip priklausom šeimai, taip priklausome ir tautinei grupei. Anksčiau ar vėliau sužinome, kaip Lietuva tapo Lietuva, Lenkija — Lenkija ir t. t. Tai daug reiškia. Paskui einame prie savo papročių: šokių, muzikos, tam tikrų švenčių, taip pat nerašytos istorinės tradicijos, kurią reikia įsisavinti, kad ji taptų mūsų dalimi. Turime ir savitą gyvenimo būdą, įvairias įstaigas bei savo religiją. Tai mus riša ir tampa mūsojo tikėjimo ženklu.

Turime savitą požiūrį į Mariją. Nors ji yra visų motina, visiems duota kryžiaus papėdėje, bet vieniems ji yra Aušros Vartų Marija, kitiems — Čenstachovos Marija, tretiems — Knock Marija (Airijoje). Nors ji yra visų tautų motina, bet savitu vardu ji mums turi ypatingą reikšmę. Kai einu per katakombas po Šv. Petro bazilika ir pamatau Aušros Vartų Marijos koplyčią, pagalvoju apie Lietuvą, kai prieinu Kolumbaną, mąstau apie airius, o kai prieinu Čenstachovos Mariją, prisimenu lenkus. Visa tai turi reikšmę!

Turime daug šventųjų — visi jie vertingi, visi gali tarpininkauti ir padėti, bet lietuvis, lenkas, prancūzas šventasis lietuviui, lenkui, prancūzui turi ypatingą reikšmę. Visa tai mes siejame su tautiniu gyvenimu. Tai įgalina mus suprasti, kas lietuvį padaro lietuviu, lenką — lenku, prancūzą — prancūzu. Ši visa grandinė, visų dalykų visuma ir sudaro mūsų branginamąsias vertybes bei teikia joms ypatingą reikšmę.

Mūsų paskirtis

Tad kokia tautinių grupių paskirtis? Juk šios grupės turėtų sudaryti amerikietiškos liturgijos, mūsų pažiūrų, mūsų religinio ir davsinio gyvenimo pagrindą. Bet pirmiausia visa tai mes turime patys išlaikyti ir puoselėti. Nėra prezidento, gubernatoriaus ar burmistro, nėra formalaus vieneto, kuris visu tuo rūpintųsi. Yra tiktai tokie žmonės, kaip mes čia susirinkę. Jūs vienas kitą įkvėpiate. Jūs vienas kitą šiose vertybėse ir drąsinate. Jūs einate ir bandote sergėti bei puoselėti tai, kas lietuviška. Aš gi rūpinuosi tuo, kas lenkiška — tai mano užduotis. Niekas manęs neverčia — pats jaučiu, kad reikia tai daryti, nes esu lenkas. Turiu išlaikyti ir, dar svarbiau, perteikti visa tai sekančiai kartai kaip palikimą. Kodėl? Nes tai reiškia dvasinį žmogaus praturtinimą, brandinimą, ugdymą. Kai įsijungiu į visas apraiškas, apie kurias kalbėjome, mano asmenybė pilniau vystosi, ir aš praturtėju.

Atrasti savo šaknis

Turime mokytis iš šių dienų juodukų. Jie grįžta prie savo "šaknų". Mes irgi turime grįžti ne tik prie žydiškosios-krikščioniškosios kultūros, bet ir prie savo tautinės kultūros. Juk mes esame pvz. ypatingai jautrūs tam, kas lietuviška, prancūziška, lenkiška. Tai labai svarbu.

Prisimenu, kaip jaučiausi 1948 m., kai su kardinolu Cushingu buvau Sherbrooko uoste. Mūsų (JAV) karių karstai buvo išrikiuoti krantinėje ir paruošti gabenimui į JAV. Iškilmingai pakeliant vėliavą, visi ašarojo. Vienas laikraštininkas taip susijaudino, kad nuo laivo nukrito vandenin. Tai amerikiečio jausmai akivaizdoje savo krašto žmonių aukos — tobuliausios meilės.

Atsimenu, lankiausi vienoje vietovėje keleto valandų atstu nuo Lijono, Prancūzijoje. Ten koplyčioje pamačiau lenkišką iškabą. Reiškia, koks nors lenkas ten buvo lankęsis prieš mane. Ten buvo pilna iškabų, bet jos manęs nepaveikė, bet lenkiška....

Kai buvau Jeruzalėje, susispaudusiame ir sienų suveržtame senamiestyje, sutikau lenkę seselę Rafaelę, kuri rūpinosi arabų vaikais. Esu tikras, kad visus paveikia seselių meilė, pasiaukojimas ir pasišventimas, bet kadangi tai buvo lenkė seselė, besirūpinanti arabų vaikais, mane ypatingai paveikė. Esu tikras, kad jus irgi paveiktų tokia patirtis, nes jumyse tebėra gyva turtinga ir graži artimo meilės kultūra bei tradicija.

Mes tai suprantame, nes žinome, kas yra tautinė grupė. Tai išplėstinė šeima, kuriai priklausome, norėdami atrasti savo asmeninę reikšmę bei vertę. Šis jausminis atoliepis ir savęs visuomeninimas tampa labai svarbiu reiškiniu, kai galvojame apie savo lenkiškas, lietuviškas ir prancūziškas parapijas.

Žinau, kad Niujorke yra apie 25,000 lenkų. Jie jokios šventovės nelanko, nes nėra prieinamos lenkiškos šventovės. Jie neina panosėję esančion teritorinėn parapijon. Galiausiai, po tiek daug metų, kardinolas Cooke steigia misiją, kurioje bus lenkas kunigas ir bandys tuos lenkus surankioti, suburti lenkiškoje aplinkoje. Kodėl? Nes juos pagauna tik tokia religijos išraiška, kuri jiems yra sava ir prasminga: jie nori giedoti lenkiškai, eiti išpažinties lenkiškai. Dažnai net antros ir trečios kartos jaunuoliai ateina ir gražiai angliškai atlieka išpažinties formulę ir tada sako: "Kunige, ar galiu atgailos aktą kalbėti lenkiškai?" Kodėl ne?! Juk tai tavo sielos kalba! Tai tavo jausminis atoliepis! Juk visas žmogus turi atsiduoti Dievui: ne tiktai paviršutiniškai per svetimą anglų kalbą, bet ir visa siela!

(Bus daugiau)

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

"Motina žemė" — kūrinys Lietuvoje mirusio skulptoriaus Roberto Antinio

Nepalaužiamai siekti didžiojo tikslo

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIAI,

Vasario šešioliktoji — nepriklausomos Lietuvos atstatymo šventė kiekvienam lietuviui yra vilties, tvirto pasiryžimo ir didžiosios aukos liudijimas. Tai diena, įpareigojanti mus visus prisiminti tuos, kurie Lietuvos atstatymą paskelbė pasauliui, kurie dėjo pirmuosius valstybinio atkūrimo pagrindus. Tai drauge diena pareikšti pagarbą tiems, kurie atidavė didžiausią auką, savo krauju pašvęsdami tautos laisvę ir tuo būdu Vasario 16 aktą padarydami tikrove.

Jau daugiau kaip 40 metų Lietuva, nešdama sunkų okupacijos jungą, negali viešai minėti šios tautai istorinės dienos. Tačiau, nepaisant žiauriausių okupanto kėslų, apgaulės, jėgos ir smurto, pavergtos lietuvių tautos dvasia nėra palūžusi, o jos tikėjimas į laisvą rytojų tebėra gyvastingas.

Mūsų broliams ir sesėms okupuotoje Lietuvoje netrūksta nei galios, nei ryžto kovoti ir aukotis dėl savo tautos ir pagrindinių žmogaus teisių. Laisvojo pasaulio lietuviai didžiuojasi tuo žavinčiu savo tautos atsparumu, o pasididžiavimą lydi parama Lietuvos išlaisvinimo pastangoms.

Vasario 16-tos proga Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas ir Tautos Fondas prašo, kviečia ir ragina visus lietuvius laisvajame pasaulyje dar stipriau remti ir plėsti veiklą Lietuvos laisvinimo kovoje.

Dėkodami už paramą veiksnių darbams, o ypačiai už aukas Tautos Fondui, kuris finansuoja VLIKo veiklą ir kaupia lėšas Lietuvos Laisvės Iždė laisvai, nepriklausomai Lietuvai, — VLIKas pakartotinai jungia ir savo nuoširdų prašymą visiems laisvėje gyvenantiems lietuviams: visada su nepalaužiamu ryžtu ir tikra viltimi siekti didžiojo tikslo — laisvės ir nepriklausomybės Lietuvai.

Dr. Kazys Bobelis,
VLIKo valdybos pirmininkas

Juozas Giedraitis,
Tautos Fondo valdybos pirmininkas

1982 m. sausio 21 d.

Mažlietuvių įnašas

Generalinio Lietuvos konsulo dr. J. Žmuidzino žodis Klaipėdos krašto išvadavimo minėjime Toronte

Prieš penkiasdešimt devynerius metus lietuviai įrodė, kad jiem netrūksta valstybinės išminties bei drąsos, nes labai pavojingomis sąlygomis jie ėmėsi didžiai atsakingo žygio prijungti Klaipėdos kraštą prie Lietuvos.

Kadangi šia proga neįmanoma glaustu žodžiu aprėpti šio prisijungimo istorijos ar tinkamai pavaizduoti grobuoniškais kryžiuočių karais, germanizacija ir maru nusiaubtą Mažosios Lietuvos praeitį, tai paliesime tik dvasinį mažlietuvių kapitalą lietuvių tautai.

Visų pirma žvilgtelėkim į lemiamą prūsų paramą Lietuvai.

Penkiasdešimt metų dėl savo laisvės kovodami, prūsai, tie, sakyčiau, mūsų pusbroliai, pastojo kryžiuočiam kelią į rytus ir tuo būdu padėjo lietuviam valstybiškai susiorganizuoti ir kariškai sustiprėti bei tuo pačiu užtikrino Didžiajai Lietuvos Kunigaikštijai 500 metų nepriklausomos valstybės likimą.

Savo žūtbūtiniu pasipriešinimu prūsai su savo vadu Herkusu Mantu sukėlė didelį garsą apie save Europoje ir pasirodė istorijos scenoje bei pasaulinėje literatūroje. Nors prūsai ordino iššudyti, visvien jų balsas mus pasiekia.

Tatai pavaizduoja kad ir ši poetinė vizija:

Tarsi skaudų prūsų skundą girdėdamas, poetas Juozas Tysliava, kuris save laikė jų palikuoniu, lyg, anot A. Vaičiulaičio, "sukaupęs visą lietuvių tautos neapykantą ir kerštą", savo testamentinėj poemoj "Tėve mūsų" klausia Visagalį, kur Jisai, atėjęs į Didžiosios Dienos slėnį, dės tuos, kurie su kryžiumi rankoje skleidė pragaro ugnį tarp prūsų.

Taip prūsai į mus prabyla ir išvystam dvasinį jų portretą, kai skaitom mažlietuvio dr. Martyno Anyso knygą "Senprūsių laisvės kovos". Tai, anot istoriko J. Jakšto, knyga, kuri verta "Prūsų enciklopedijos" vardo.

Koks gi poprūsinių mažlietuvių indėlis Lietuvai?

Kad Klaipėdos kraštas prisišliejo prie Lietuvos, tai, geneziškai žiūrint, yra didysis mažlietuvių nuopelnas, nes juk jie ilgaamžėj vokiečių okupacijoj išlaikė lietuviškąjį krašto charakterį, kuris ir sudarė Versalio sutarties redaktoriams pagrindą suformuluoti jos 99 straipsnį, atskiriantį Klaipėdos kraštą nuo Vokietijos.

Kultūrinis ir politinis mažlietuvių įnašas lietuvių tautai toks didelis ir įvairus, jog jį galima būtų apspręsti tik ištisais tomais.

Taigi dėl laiko stokos tenka palikti neapžvelgtais tokius veikėjus milžinus kaip Vydūnas, Martynas Jankus, Šernas, Vanagaitis, Zaunių šeima ir eilė kitų. Visdėlto nors pabrūkšmais prisiminkim du įsiamžinusius kultūrininkus. Tai Martynas Mažvydas, pirmosios atspausdintos lietuviškos knygos autorius, atidaręs mūsų rašytinės kalbos gadynę. Kitas mažlietuvis, tai lietuviškasis Dantė — Donelaitis, kuris savo nemirštančiais "Metais" iškėlė į ligtol neregėtą augštį lietuvių kalbą kaip kūrybinės išraiškos priemonę ir atvėrė mūsų grožinės literatūros epochą.

Tai tiek, trumpai kalbant, mažlietuviai davė dvasinio lobio lietuvių tautai.

Turėdami tai galvoje, ypač didžiąją prūsų kraujo auką, nepamirškim, kad 1923 metais nebuvo išvaduota visa Mažoji Lietuva, o tik jos šiaurinė sritis, Klaipėdos kraštas. Taigi Mažosios Lietuvos teritorinė problema tebėra atvira.

Ypač šios bylos viltį mum pagyvina tas faktas, jog po II pasaulinio karo dar nepasirašyta taikos sutartis, kuri, pagal Potsdamo 1945 metų susitarimą, turi išspręsti klausimą, kam priklausys Karaliaučiaus srities žemių suverenumas.

Kad Sovietų Sąjunga prijungė sau Karaliaučiaus sritį, tai tėra įprastas sovietinio imperializmo praktikuojamas teritorinis užgrobimas, laužantis teisę.

Užtat turime budėti, kad mūsų etnografinių žemių tolimesnio suvienijimo mintis būtų puoselėjama ir pagrindžiai skleidžiama, nesgi lietuviai yra vieninteliai tų žemių natūralūs ir teisėti įpėdiniai, kurie be Tilžės, Gumbinės ir Karaliaučiaus niekad nenurims.

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Nelengvu keliu, bet teisingu

Laiškai savo motinai lietuvio jaunuolio, tarnaujančio sovietinėje kariuomenėje Rusijoje

I

Labas Mamyte,

Ačiū Tau už abu laiškus — vieną gavau vakar, o kitą — seniau. Taip pat ir M. parašė (jaunuolio sesuo, Red.). Vis delsiau atsakyti, nes žadėjo jau šiandien į pulką išvežti, bet dabar tik po talkos išveš, turbūt pirmadienį. Į šitą laišką taip pat neatsakyk, aš parašysiu iš naujos vietos tikslų adresą.

Kaip jums sekasi? Vis dar verkiat ir liūdit? Juk ne aš vienas toli nuo namų, ir ne vien pas jus tokia padėtis. Todėl liūdėti nereikia, ypač M. tegul neverkia. Ko jai liūdėti, tegul būna linksma, greičiau pasveiks.

Žinau, armija labai reikalinga. Čia žmogus esi vienas. Niekas tau nenori gero. Viską išmokstu pernešti vienas. Mane tik Dievas palaiko, vien tik Jis duoda man jėgų ir vilčių. Aš vis galvoju, kaip sunku tiems, kurie nepažįsta Dievo.

Labai ačiū, Mama, kad mane pastatei į tokį kelią, aišku, ne į lengvą, bet į teisingą. Aš darau daug klaidų ir nemoku savęs visiškai atsisakyti, bet stengiuosi... Nelaikyk manęs geru, man dar toli iki gero. Visi žmonės geri ir labai geri, tik vieni laimingi, kiti nelaimingi. Tu mane pastatei tarp laimingų, nes kur aš bebūčiau, į kokias painias vietas mane gyvenimas pastatytų, visur prieš akis man yra Dievas. Dažnai man prieš akis iškyla Šv. Petro ir Povilo bažnyčia, kai mes eidavom ten. Ausyse dar skamba giesmės. Tie prisiminimai mane labai stiprina. Taigi, Mama, savęs nė kiek nekaltink, Tu savo pareigą atlikai prieš Dievą, bet dabar Dievas per mane patikrins Tave. Supranti? Jei aš pragyvensiu teisingai, tai Dievas matys, kad savo pareigą atlikai gerai. Todėl aš dabar turiu stengtis, kad pateisinčiau Tave prieš Dievą.

Ir tokia estafetė eina iš kartos į kartą. Tu jau už mane nieko nepadarysi, nes amžinybę turi užsikariauti kiekvienas atskirai. Tik paprašyk, kad Dievas duotų jėgų kiekvieną dieną praleisti taip, kad paskiau nereiktų gėdintis.

Nereikia pergyventi, o tik Dievui viską pavesti. Aš žinau, kad Tu, M. ir aš esam viskam jautrūs, žiūrim į viską tragiškai — tokia mūsų prigimtis, bet reikia į viską žiūrėti blaiviai ir kritiškai. Tu žinai, kad be kančių ir vargo niekas nėra nieko gero pasiekęs. Todėl Tu turi šypsotis ir džiaugtis, kad nei mano, nei Tavo, nei M. gyvenimas nėra pyragais klotas. Pamąstyk tokiom mintim, ir Tau bus džiugu, gera.

Na, pas mane viskas gerai, viskas po senovei. Turėjau dvidešimt penkis rublius. Ką veiksiu su jais? Nupirkau draugam saldainių, nes pats jų nevalgau, sau nusipirkau obuolių ir šokolado. Žinai, šokoladas brangus, tai dabar tik penki rubliai liko. Pinigus stengiuosi išleisti greitai, nes čia jų geriau neturėti. Į miestą dabar neišleidžia, o mūsų krautuvėj daugiau nieko nėra. Taigi pasistenk man siųsti mažiau. Na, kai atvažiuosi, aš Tau smulkiai viską papasakosiu.

Kaip reikalai su butu? Rašyk apie viską, išsipasakok laiške apie viską, nes tai padės mums būti arti vienas kito.

Su Prisikėlimu!
Andrius

II

Miela Mamyte,

Ačiū Tau už laišką, kurį išsiuntei vasario devintą. Taip pat gavau iš M. laišką. Gavau ir perlaidą — penkiolika rublių. Mamyte, pinigų man nereikia, daugiau nesiųsk, į vokus nedėk — tris rublius išėmė.

Tu klausi, kodėl aš ne orkestre. Sakė, kad organizuos orkestrą, bet kol kas jo nėra, bet žinai, Mama, aš ir nenoriu. Muzikos aš neužmiršiu, grosiu dėl savęs pianinu. Muzika bus man tik dėl išsiblaškymo. Tu žinai, kad mano kelias kitas. Dėl to, jog laikinai atsiplėšiau nuo muzikos, visai nepergyvenu, o jei ir visai atsiplėšiu, tai dar labiau džiaugsiuos. Mano pašaukimas yra daug vertingesnis. Muzika ar kitokie mokslai yra tik priemonės siekti tikslui. Tu manai, kad man lengva viską pamesti, bet vardan **Tikslo** reikia visko išsižadėti ir visiškai atsiduoti gyvenimo prasmei. Todėl džiaukis su manim, Mamyte, viskas laikina, viskas praeina, Mama, bet Tu žinai, kas amžina, ir vien dėl to tik reikia džiaugtis.

Na, kaip Tu laikaisi, Mamyte, kaip M. (duktė, Red.)? Ar sugyvenat? Parašyk kas gero namuose. Aš truputį darausi grubus ir bijau, kad visai nesugrubčiau. Žinai, tas didelis tempas, įvairūs rūpesčiai truputį veikia. Aš labai silpnas, todėl paprašyk man jėgų pas Tėvą, o aš paprašysiu jums. Mąstyti daug nėra laiko, bet kartais, kiekvieną dieną, vis pamąstau ir susikaupiu, stengiuosi atrasti laiko galvojimui, kol kas atrandu.

Labai ačiū, Mama, kad pasakojai mums apie savo vargus. Tavo gyvenimas, ypatingai dabar, stovi man prieš akis ir teikia daug jėgų, susivaldymo ir pasitikėjimo. Dabar aš gerai suprantu Tave ir žymiai didesnė mano pagarba Tau, todėl nebijok nuo namų aš nė trupučio neatšalsiu, bet mano meilė jums išaugs — tikėk.

Iš tų eilučių Tu manai, kad mane kas slegia? Iš dalies taip, bet Tu nenusimink, aš Tau paaiškinsiu: ne fiziniai sunkumai (jų čia nėra), bet slegia tai, kad nėra nė vieno, kuris žinotų gyvenimo prasmę. Negaliu nė su vienu pasidalinti mintimis. Bet todėl žymiai daugiau atsiduodu Jam. Tai reiškia, kad nėra blogo, kas neišeitų į gera. Išvadoj manęs niekas neslegia. Žmogui visais atvejais reikia virš visko pakilti. Kai būsi pakilęs, tavęs nevargins nei rūpesčiai, nei vargai, tave tik jaudins vienas klausimas — **Jis.**

Na, kas jus domina? Kiekvieną trečiadienį einame į pirtį, švarinamės. Kaip čia gerai — jokie daiktai nekvaršina galvos. Turiu tik būtiniausius reikmenis. Tu neįsivaizduoji, kaip gerai taip gyventi. Taip norėčiau visą laiką pražingsniuoti gyvenimo kelią.

Na, tai baigsiu savo tauškalynę. Linkiu Tau, Mama, jėgų, ištvermingumo. Nors aš toli, bet esu arti. Kartais kas yra arti, būna dažnai toli, o kas toli būna dažnai arti.

M. paspausk ranką nuo manęs, kai reikės ir pabark, bet manau to jau nereikia.

Daug vertingai džiaugsmingo gyvenimo! Sėkmės! Lauksiu greito atsakymo.

Pas mus vakaras — labos nakties!

Andrius

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

LAIŠKAS ŠALČIUI

Kalėdinės eglutės kompartijos įsakymu Lietuvoje jau seniai pakeistos naujametinėmis eglutėmis, o Kalėdų senelis — iš Maskvos atkeliavusiu seneliu Šalčiu. Sakoma, kad to Šalčio su dovanomis labai laukia visi vaikai. "Valstiečių Laikraštis" turi humoristinį skyrių "Spyglys", kuriam yra panaudojami redakcijos darbuotojų kandžiu humoru paversti skaitytojų skundai. Sausio 9 d. laidoje yra įdėtas Petriuko, Vytuko, Jūratės, Gintarėlio ir kitų darželinukų seneliui Šalčiui parašytas laiškas Ukmergės rajono Šešuolių kolchoze, liudijantis, kad nevisi vaikai jo laukia: "Seneli, mielas Seneli! Būk geras, keliaudamas lankyti vaikučių, jeigu leidžia įstatymas, aplenk mūsų darželį. Labai prašome, nes Tavo vardas Šaltis. O tas šaltis mums įgriso. Nuo spalio mėnesio darželyje sėdim su paltais. Mes verkiam ir į tą darželį-šaldytuvą neňorim eiti. Kodėl mūsų darželio nekūrena, nežinome. Tik iš suaugusių girdėjome, kad kaltas kažkoks dėdė Vykdomasis ir kolūkio pirmininkas. Gerai būtų, kad, mus aplankęs, užsuktum pas tuos negerus dėdes ir parodytum savo galią. O Tu, Seneli, juk viską gali. Jeigu sugebi ant upių ir ežerų tiltus pastatyti, tai nejaugi negali blogų dėdžių gerais padaryti?"

MEDŽIOJO VILKUS

Anykščių rajone pernai pagausėjo vilkai. Jų grobiu tapo 58 avys, penkios telyčaitės ir vienas kumeliukas. Dar didesnių nuostolių šie pilkieji plėšrūnai padarė medžioklės ūkiui. Artėjant naujiesiems metams, buvo surengta dvi dienas trukusi vilkų medžioklė Šimonių girios raiste. Romas Šeduikis, Rimas Kirslys ir Benediktas Kepalas nušovė po vieną vilką, o Pranas Sebeika — net du. G. Vertelka pakirto netikėtai pasirodžiusį stambų šerną.

VARŽĖSI LINOTIPININKAI

Lietuvoje vis dar rengiami tradiciniai linotipininkų konkursai, kai moderniame pasaulyje spaustuves jau baigia užvaldyti elektroninės raidžių rinkimo mašinos ir kai linotipų gamyba yra nutraukta daugelyje šalių. Pernykščiame konkurse Kaune, atnaujintoje V. Kapsuko spaustuvėje, dalyvavo 19 geriausių linotipininkų. Knygų ir žurnalų spaustuvių grupėje I vietą laimėjo Pranas Mėginis iš V. Kapsuko spaustuvės, II vietą — jo bendradarbis Algirdas Valiukas, III — Romas Bajoriūnas iš kompartijos ck leidyklos. Antroje grupėje varžėsi miestų ir rajonų spaustuvių linotipininkai. Čia I vietą teko Gediminui Junevičiui iš Alytaus spaustuvės Kapsuko (Marijampolės) skyriaus, II — Algimantui Kiaupui iš Klaipėdos "Ryto" spaustuvės, III — panevėžiečiui Juozui Liugailai.

KOVA SU ALKOHOLIU

Vidaus reikalų ministerijos skyriaus viršininko pavaduotojas Vincas Keršys savo rašiniu "Netapk sau priešu" sausio 6 d. "Tiesoje" nagrinėja girtavimo problemas, labiausiai susirūpinęs jaunimu: "Alkoholis ypač pavojingas jaunam žmogui. Kai jis ima anksti girtauti, itin greitai vystosi chroniško alkoholizmo simptomai. Jaunuolis, pradėjęs sistemingai gerti, alkoholiku gali pasidaryti daug greičiau nei suaugęs žmogus. Todėl nuo alkoholio tvaiko ypač reikia saugoti nepilnamečius. Daug nusikaltimų ir dabar padaro neblaivūs žmonės, tarp jų nepilnamečiai. Antai Kelmės rajone IX klasės moksleivis P. Bakys, būdamas neblaivus, smogė peiliu vyriškiui į krūtinę ir sunkiai jį sužalojo; Panevėžio rajono Šmilgių vidurinės mokyklos X klasės girti moksleiviai A. Karosas ir A. Jonaitis prie Beinoravos kultūros namų sumušė ir apiplėšė žmogų . . ." Jaunuoliai dažnai pradeda gerti su tėvais ir kitais suaugusiais. Esą 1980 m. gėrusių su nepilnamečiais suaugusiųjų buvo 9,5% daugiau negu 1979 m. Nevienas už tai buvo patrauktas atsakomybėn. Jauno darbininko dažnai laukia pavojus darbovietėse, kur, gavus pirmą atlyginimą, prisistato tariami bičiuliai, siūlo nueiti į restoraną, kavinę arba tiesiog surengia išgertuves darbo vietoje. Vien tik 1981 m. pirmą pusmetį iš visų į blaivyklas patekusių žmonių 26% sudarė jaunuoliai. V. Keršys primena skaitytojams, kad tėvai bei kiti asmenys už nepilnamečio nugirdymą susilaukia administracinės baudos iki 30 rublių, kai toks elgesys nesudaro baudžiamojo nusikaltimo. Jeigu taip pasielgia asmuo, nuo kurio tarnybiškai priklauso nepilnametis, jis gali susilaukti vienerių metų bausmės kalėjime ar pataisos darbų stovykloje. Kaikuriose darbovietėse jaunuolius stengiasi globoti veteranai, yra sudarytos kovos su girtavimu komisijos. Kitose darbovietėse nuolaidžiaujama girtuokliams pravaikštininkams. Tos pravaikštos dažnai įskaitomos kaip laisva diena už anksčiau atliktą darbą arba stengiamasi tik tais girtuokliais atsikratyti, sudarant įspūdį, kad jie savo noru buvo atleisti iš darbo.

NAUJOS ORO LINIJOS

Keleiviniais Lietuvos civilinės aviacijos lėktuvais 1981 m. pasinaudojo 747.000 keleivių, iš kurių 114.000 skrido į Maskvą, 25.000 — į Simferopolį, 24.000 — į Tbilisį. Šiemet buvo pradėta nauja oro linija Vilnius — Kazanė — Magnitogorskas — Novosibirskas. Pirmo skrydžio įgulą sudarė: keleivių palydovė Valerija Gudan, lėktuvo kapitonas Aleksandras Jegorenka, antrasis pilotas Leonidas Milašauskas, šturmanas Genadijus Dubovikas ir mechanikas Edmundas Ganusauskas. Anksčiau iš Vilniaus buvo skrendama tiesiog į Novosibirską, o dabar keleiviai nuskraidinami ir į Kazanę bei Magnitogorską. Beveik 4.000 km nuotolis įveikiamas per 8 val. 20 min. Naujos oro linijos gegužės 1 d. Vilnių sujungs su Belgorodu ir Volgogradu, birželio 1 d. — su Naberežnyje Čelny, Čeliabinsku, Sverdlovsku ir Donecku. Ilgiausias 4225 km skrydis iš Vilniaus yra į Alma Atą. Spaudoje teigiama, kad Vilniaus orauostyje pradėjo veikti modernus viešbutis, buvo išplėstos keleivių aptarnavimo salės. Techninės tarnybos sustiprintos Kauno, Šiaulių ir Palangos orauosčiuose. Šiemet numatoma pervežti 750.000 keleivių.

SUŽADĖTINIŲ VAKARONĖ

Komunistinėms tradicijoms buvo skirta pirmą kartą Pakruojo rajone surengta sužadėtinių vakaronė. Patarimus sukviestiems sužadėtiniams davė: civilinės registracijos skyriaus vedėja A. Paulauskienė, kompartijos komiteto propagandos ir agitacijos skyriaus vedėja E. Rutkauskienė, centrinės ligoninės gydytojos V. Bučienė, E. Ramašauskienė, architektė D. Bardauskienė, teisininkas J. Nekrašius, buitinio gyventojų aptarnavimo trikotažo skyriaus vedėja D. Pažemeckienė. Vakaronę papildė konkursai, pokalbiai, įvairios parodos.

AUTOBUSŲ STOTIS

Kaune pradėjo darbą atnaujinta ir praplėsta autobusų stotis. Ji dabar turi didesnę laukiamąją salę, aštuonias kasas bilietams nusipirkti. Naujose patalpose įsikūrė bufetas, bagažui saugoti skyrius. Į buvusią laukiamąją salę persikėlė išankstinė bilietų kasa iš Mickevičiaus gatvės. Pro stoties vartus per parą įvairiomis kryptimis išvažiuoja daugiau kaip 800 autobusų, kasdien išvežd ami apie 50.000 keleivių.

V. Kst.

A. a. kun. ADOMAS MILERIUS, 1981 m. spalio 18 d. nešamas iš Plungės klebonijos į šventovę. Pastaruosius penkerius metus klebonavo Plungėje. Buvo gimęs 1921 m., kunigu įšventintas 1946 m. Laidotuvėse dalyvavo labai daug žmonių

HAMILTON, ONT

UŽGAVĖNIŲ VAKARIENĖ. Ačiū Bendruomenei, kad 1982 metus paskelbė Lietuviškos Parapijos Metais. Mums, hamiltoniečiams, kaip tik to reikėjo. Tikrai turime daugiau vertinti parapijas — tai mūsų visų židinys. KLK Moterų Dr-jos Hamiltono skyrius savo parapijinį tradicinį Užgavėnių balių planuoja suruošti toje nuotaikoje. Mes, Hamiltono lietuviai, turime sueiti, pasimatyti, pabendrauti. Juo labiau, kad šiemet neturėjome savo parapijoje N. Metų sutikimo ir nebuvo progos pasimatyti.

Kviečiame visus iš arti ir toli atsilankyti į Užgavėnių blynų vakarienę vasario 23 d., 7 v. v., Jaunimo Centre. Įėjimas suaugusiems — $4.50, mokiniams ir studentams — $2.50. Bus muzika, bufetas, pritaikyta programa ir loterija.

KLK Moterų Dr-jos Hamiltono skyriaus valdyba

AV PARAPIJĄ aplankė iš Italijos kun. M. Burba, salezietis, kuris čia buvo buvęs prieš 15 metų. Svečias kunigas per pamaldas pasakė įdomų pamokslą, užsimindamas Vokietijoj prieš daugelį metų mūsų ten paliktas stovyklas, kurias jis lankė ir kuriose bėra likę ten mūsų gyvernimo tik mažai beatpažįstami pėdsakai.

VASARIO 16 GIMNAZIJAI Vokietijoje remti Hamiltono būrelio vadovas St. J. Dalius surinko iš būrelio narių įnašus už 1982 m. Sumokėjo už pusę metų po $6: E. Lesevičienė, A. Mingėla, T. Mureika; už visus 1982 m. po $12: dr. A. Gailius, B. Grajauskas, I. Jakimavičiūtė, M. Juodis, J. Jasimienė, St. Kačinskas, J. Krištolaitis, Vl. Kybartas, P. Latauskas, J. Liaugminas, A. Liaukus, J. Mikšys, V. Narkevičius, B. Pakalniškis, A. Patamsis, P. Pleinys, R. Rimkevičienė, R. Rožanskas, L. Skripkutė, A. Stasevičius, A. Šilinskis, prel. dr. J. Tadarauskas, I. Varnas, dr. B. Vidugiris.

Sumokėjo po $15: J. Lekutis, E. Lengnikas, E. Lengnikienė, Z. Pulianauskas, SLA 72 kuopa Hamiltone per p. I. Varną, A. Tėvelis; $20: J. Astas, A. Buinys, P. Bulkė, P. Jankus, Jonas Kažemėkas, E. Kronienė, dr. V. Kvedaras, V. Leparskas, V. Morkūnas, P. Sakalas, E. Sakavičienė, P. Vaitonis, V. Venckevičius; $25: L. Bacevičius, P. Baronaitis, St. Dalius, K. Mileris, J. Svilas, dr. O. Valaitienė, J. Valaitis; $50: B. Grinius.

Be to, Vasario 16 gimnaziją parėmė vienkartine $50 auka Alfonsas Erštikaitis. Nuoširdi padėka už stambią auką.

Surinkti pinigai iš narių-rėmėjų įnašų $943 buvo sausio 11 d. įnešti į Šalpos Fondo komiteto sąskaitą "Talkoje", o iš ten sausio 21 d. persiųsti Vassario 16 gimnazijai Vokietijoje.

Nuo būrelio įsteigimo 1965.IX.1 iš viso buvo surinkta ir išsiųsta Vasario 16 gimnazijai paremti $11.628,00. Dvigubam būreliui šiais metais priklauso 56 nariai-rėmėjai.

Nuoširdžiai dėkoju visiems būrelio nariams už teikiamą pastovią kasmetinę paramą vienintelei lietuviškai gimnazijai išeivijoje, kurioje šiais mokslo metais mokosi per 60 mokinių.

St. J. Dalius,
būrelio vadovas

ZUIKIŲ BALIUS. Nors sniego pūgos atbaidė daugelį svečių į sausio mėnesio renginį, tačiau zuikių balius įvyko. Gaila, Hamiltono JC vis stokoja vietų automobiliams. Visdėlto salę užpildė apie 180 entuziastų, kurie turėjo progos pamatyti ir išgirsti buvusią hamiltonietę Vandą Panavaitę-Stankienę. Trijų asmenų muzikinis vienetas gražiai talkino šokiams, ypač akordeonistas A. Stelmokas buvo virtuoziškas, akompanuodamas solistei.

Baliaus metu buvo įteiktos taurės pasižymėjusiems klubo nariams per 1981 m.: A klasėj skraidžių (skriejančių lėkščių) šaudyme iš 16 jardų ir baudiniame (handi-cap) šaudyme pirmąsias vietas laimėjo Alg. Kontrimas, I-moj grupėj antruoju buvo V. Verbickas, o A. Šimkevičius užėmė III vietą ir antroj grupėj II vietą. V. Svilas baudiniame šaudyme buvo III-je vietoje. B klasėje skraidžių iš 16 jardų ir baudiniame šaudymuose P. Zubas buvo I ir II, A. Šilinskis — II ir I. 22 kalibro paprastuose ir 60 šūvių ištvermės (endurance) šaudymuose abi pirmas vietas užėmė A. Povilauskas, II-sias — R. Svilas; V. Verbickas buvo III pirmoje grupėje, o A. Jankauskas — antroje grupėje. Pirmoji taurė teko J. Stankui už nušautą briedį (moose), o M. Jonikui — už zuikius. Už sugautą 11 sv. ežerų upėtakį (lake trout) J. Svilas irgi gavo taurę.

Klubo valdyba nuoširdžiai dėkoja virtuvės šeimininkei S. Petkevičienei ir jos vyrui Andriui bei jų talkininkėms P. Krivinskienei, J. Vasiliauskienei ir V. Z. Geležiniams, kurie dar paaukojo 3 pyragus. Taip virtuvės personalas paruošė puikią ir įvairią žvėrienos vakarienę. Valdyba yra dėkinga taip pat klubo rėmėjams, aukojusiems staliukus: P. Armonui, Concession Garage, P. D. Bobinams, L. Bučinskui, Humbold Properties, E. Galiniui, A. Šilinskiui, Enterprise Ltd. ir J. Tomkevičiui, A. Buiniui, Heating Ltd. už gėles stalams papuošti, baliaus talkininkams S. Samus, J. Deveikiui, A. Kurui, S. Senkui ir P. Brazui už paaukotus zuikius. **A.P.**

London, Ontario

VASARIO 16-TOSIOS MINĖJIMAS, kurį rengia KLB Londono apylinkės valdyba, įvyks vasario 14, sekmadienį, 4 v.p.p., universiteto Althouse kolegijos salėje. Meninėje programoje dalyvaus pagarsėję smuikininkai Bankai iš Toronto. Pamaldos už tėvynę — 11 v.r. Šiluvos Marijos šventovėje.

METINĖ PARAPIJOS VAKARIENĖ įvyks balandžio 24 d. Parapijos komitetas uoliai ruošiasi.

WEST LORNE IR RODNEY apylinkių lietuviams pamaldos bus laikomos vasario 21, sekmadienį, 2 v.p.p.

PADĖKOS POBŪVIS. Sausio 23 d. buvo surengtas gražus padėkos pobūvis, kuriame buvo pagerbtas "Pašvaistės" choras, giedantis kas sekmadienį mūsų šventovėje, moterų būrelis, kurios prižiūri altorių, parapijos komiteto nariai ir kiti talkininkai. Padėkos žodį tarė komiteto pirm. V. Gudelis, klebonas kun. I. Mikalauskas, OFM. Sveikino choro seniūnas Algis Švilpa. "Ilgiausių metų" sugiedota Viktorui Gudeliui ir choro vadovei muz. Ritai Vilienei. Dalyvavo ir buvęs šios parapijos klebonas kun. J. Staškevičius. Irena Daniliūnienė visus vaišino skaniais užkandžiais.

Koresp.

LONDONO CHORAS "PAŠVAISTĖ" ir "Sugrįžk jaunyste" — tautinių šokių grupė vasario 20 d. vyksta į Otavą. Šie meniniai vienetai dalyvaus Lietuvos nepriklausomybės šventės programoje. **M. Ch.**

Ottawa, Ontario

PRADĖTI LIETUVIŠKOS PARAPIJOS METAI. Mėnesinių pamaldų metu Otavos apylinkė 1982 m. sausio 24 d. jau įsijungė į Kanados lietuviškų parapijų metus.

Otavos Lietuvių Katalikų Misijos vadovas kun. dr. V. Skilandžiūnas apžvelgė paskelbtą manifestą, skelbiantį šiuos metus Lietuviškos Parapijos Metais ir giliau išvystė kelias su tuo surištas mintis.

Pradeda trūkti dvasiškių, kaip sakoma, trūksta pašaukimų. Tai nėra paprastai išsprendžiamas klausimas. Kaip Šv. Rašte minima, pašaukimai turi ateiti iš Dievo. Nesant pašaukimo iš Dievo, nebus ir tikro gero kunigo. Bet mes galima melsti, kad tų pašaukimų būtų daugiau.

Šių laikų viena didžiausių problemų — dvasinio nusiteikimo trūkumas. Be jo veikla pasidaro materialistinė. Kai nėra dvasinio nusiteikimo, nėra ir tikro idealistinio tautinio veikimo. Tada tautinė veikla pasidaro tik ambicijų patenkinimas.

Po pamaldų bendruomenės pobūvyje apie parapijos metus kalbėjo ir Juozas Danys. Kiekvienoje vietovėje metų paminėjimas pasireiškš skirtingais būdais priklausomai nuo vietos sąlygų. Bet vienas projektas bendras visiems ir kurį galima pradėti jau planuoti, tai iškilmingas Otavos misijos įsteigimo minėjimas.

Otavos lietuviai nepajėgė įsigyti šventovės, todėl turi ne parapijos, bet misijos teises. Ją pradėjo kun. dr. J. Razutis 1948 m. pavasarį. Jam išvykus, 1951-54 m. Otavos lietuviais rūpinosi Montrealio kunigai jėzuitai. 1954 m. balandžio 1 d. atvyko kun. dr. V. Skilandžiūnas, kuris ir dabar čia tebesidarbuoja.

Misijos ir Bendruomenės veikla yra glaudžiai susijusi jau nuo 1960 m., kai buvo pradėtas veiklos ir parengimų derinimas.

Antras galimas projektas kyla iš kun. dr. Skilandžiūno iškeltos minties dėl pašaukimų — vieną sekmadienį skirti susikaupimui ir intencijai, prašant Augščiausiąjį padidinti lietuvių dvasiškių pašaukimų skaičių.

Metinei programai sudaryti numatytas bendras misijos vadovo, Bendruomenės ir parapijos komiteto pasitarimas.

J. V. Danys

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v. p.p., penktadieniais nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.)	6%
santaupas	12%
term. depoz. 1 m.	14¾%
term. depoz. 3 m.	13%
reg. pensijų fondo	13½%
90 dienų depozitus	14¼%

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask.	18%
asmeninės paskolas	20%

1982 m. vasario 20, šeštadienį, 7.30 v. v., Hamiltono Jaunimo Centre

KAUKIŲ BALIUS-ŠOKIAI

- *9.30 v. vakaro renkamos gražiausios kaukės, kuriom skiriamos penkios premijos.*
- *Loterija, laimės staliukai.*
- Įėjimas — $5.00, studentams ir pensininkams — $4.00, kaukėms — nemokamas.

Hamiltono ateitininkai

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO SALIS

Simon's TRAVEL

KVIEČIAME KELIAUTI KARTU Į LIETUVĄ

KELIONĖS 1982 METAIS

VILNIUS

gegužės 13-20 — rugsėjo 9-16
rugsėjo 30 - spalio 7

13 DIENŲ SU GIMINĖM!!!

VILNIUS — RYGA

gegužės 20 - birželio 3 — liepos 15-29
gegužės 27 - birželio 10 — rugsėjo 2-16
liepos 8-22 — gruodžio 20 - sausio 3

Vilnius — Leningradas birželio 17 - liepos 1
Vilnius — Talinas rugpjūčio 12-26

- *Sutvarkome iškvietimus vizitui į Lietuvą ir iš Lietuvos.*
- *Nuperkame Lietuvoje giminėms kooperatinius butus, automobilius bei kitus pageidaujamus daiktus.*
- *Sąžiningai tarpininkaujame, tvarkant palikimus giminėms Lietuvoje.*

Smulkesnių žinių teiraukitės:

Toronto tel. (416) 537-3060 arba 532-8772
MONTREAL tel.(514) 669-8834 TELEX 06-986766 TOR
CHICAGO tel. (312) 673-5391 arba 654-4238
2385 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6P 1X2 Canada
(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

AMERIKOS BALTIEČIŲ LAISVĖS LYGA paruošė Baltijos valstybių žemėlapį su įrašu, kad sovietinės jų okupacijos nepripažįsta JAV vyriausybė. Žemėlapis buvo išsiuntinėtas laikraščiams ir televizijoms. Pastarosioms nusiųsta žemėlapio skaidrė, kad ją būtų galima panaudoti programose. Šiuo žingsniu tikimasi sustabdyti Baltijos valstybių įjungimą į Sovietų Sąjungą spaudos bei televizijos žemėlapiuose.

LIETUVIŲ NUMIZMATIKŲ DRAUGIJA savo žiniaraštyje "The Knight" pradėjo kovą su Krause leidykla, kurios 1982 m. išleistame pasaulio monetų kataloge "Standard Catalog of World Coins" redaktorius Colin Bruce panaikino atskirus skyrius Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės metų monetoms. Tos monetos dabar įjungtos į Sovietų Sąjungos skyrių. Red. C. Bruce, atsakydamas į kaltinimus, sekančiose katalogo laidose žada Baltijos valstybes įrašyti sovietiniu žargonu: "Lithuanian SSR, Latvian SSR, Estonian SSR." Tai betgi reiškia jų pripažinimą Sovietų Sąjungai, ko dar nėra padariusi JAV vyriausybė bei daugelis kitų valstybių. Žiniaraščio redaktorius Frank Passic teisingai pabrėžia, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos monetos nieko bendro su Sovietų Sąjungga neturėjo. Sovietinėje okupacijoje nebuvo išleista jokia Lietuvos, Latvijos ir Estijos moneta. Dėlto visiškai nepateisinimas būtų siūlomas "Lithuanian SSR, Latvian SSR ir Estonian SSR" priedas sekančiose katalogo laidose. Rytprūsiai dabar yra pasidalinti tarp Lenkijos ir Sovietų Sąjungos, bet jų monetų niekas neįjungia į Lenkijos ar Sovietų Sąjungos skyrius. Lietuviai ir viso pasaulio monetų rinkėjai protesto laiškus raginami siųsti tos pačios Krause leidyklos leidžiamo "World Coin News" skaitytojų skyriui. Adresas: Reader's Soapbox, World Coin News, 700 S. State St., Iola, Wisconsin 54945, USA.

SIBIRO TREMTINĘ STEFANIJĄ RŪKIENĘ 1981 m. gruodžio 26 d. jos amžiaus deimantinės sukakties proga pagerbė Hot Springs, Ark., lietuviai. Sukaktuvininkė buvo atskirta nuo vyro Kosto ir mažametės dukrelės, su kuriais susitiko, išleista iš okupuotos Lietuvos, tik per 1964 m. Kalėdas Hartforde. Ji yra parašiusi tremties atsiminimų knygas "Vergijos kryžkeliuose" ir "Sugrįžimas į gyvenimą". Visiems sugiedojus "Ilgiausių metų", pagerbtuvių vadovė G. Gylienė sukaktuvininkei įteikė simbolinę dovaną — kun. dr. J. Prunskio redaguotą knygą "Lietuviai Sibire". Garbingo amžiaus sulaukusią S. Rūkienę sveikino: ALTOs skyriaus pirm. P. Maldeikis, LASo skyriaus pirm. A. Bertulis, radio valandėlės "Leiskit į tėvynę" vedėja S. Šmaižienė. Į pagerbtuves buvo atvykusi ir sukaktuvininkės dukra Nijolė. Vyras Kostas, miręs prieš penketą metų, yra palaidotas Hot Springs kapinėse.

Venecuela

APIE KARAKO MIESTO prieškalėdinę šventę-eitynes papildomai pranešama, kad ją rengiant buvo sukviestas įvairių tautynių atstovų susirinkimas, kuriame dalyvavo ir Sov. Sąjungos ambasados atstovas. Lietuvių ir kitų tautybių atstovai pasipriešino jo ir jo atstovaujamo krašto grupės dalyvavimui šventėje. Prieš pat šventę iš rengėjų buvo gautas užtikrinimas, kad jokia sovietinė grupė nedalyvaus. Iškilmės metu, pasirodant lietuvių tautinių šokių grupei, buvo perskaitytas trumpas informacinis tekstas apie Lietuvą. Jį girdėjo ne tik šventės dalyviai, bet ir visas kraštas, nes iškilmė buvo transliuojama per televiziją. Tekstą paruošė Jūratė Statkutė-Rosales. (Plačiau žiūr. "TŽ" 5 nr.).

Brazilija

LITERATŪROS BŪRELIS 1981 m. veiklą užbaigė lapkričio 28 d. Lituanikos stovyklavietėje įvykusiu susirinkimu pas R. Alf. Petraičius. Būrelio vadovė J. Valavičienė pasiūlė paminėti 1891 m. gimusį poetą Juozą Mikuckį. Jo biografinius duomenis skaitė H. Valavičius, eilėraščius — J. Valavičienė. (Ta proga derėjo prisiminti, kad J. Mikuckis 1968 m. iš JAV grįžo okup. Lietuvon ir buvo panaudotas sovietinei propagandai). Pastaroji taipgi padarė būrelio 1981 m. veiklos apžvalgą, kuri beveik visa buvo susieta su lietuvių rašytojų sukaktimis bei dalyvavimu įvairiuose minėjimuose. Būrelis yra paruošęs savo dešimties metų veiklai skirtą leidinį "Mūsų dešimtmetis", kurio pasirodymas buvo uždelstas dėl techninių kliūčių. Tikimasi, kad jos bus įveiktos 1982 m. pradžioje. Pinigine auka leidinį sutiko paremti VLB krašto valdybos pirm. J. Tatarūnas. A. Mošinskas pasiūlė išleisti vietinių lietuvių atsiminimus, tikėdamasis, kad šį projektą galės paremti Brazilijos Lietuvių Sąjunga. J. Tatarūno pranešimu, bendradarbiaujant su Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga, yra jieškoma teatro meną studijuojančio lietuvio studento, kuris galėtų režisuoti vaidinimus. Susirinkimas užbaigtas ištraukų skaitymu iš J. Baltušio knygos "Su kuo valgyta druska". Kelionės metu Lietuvoje padarytas vaizdų skaidres rodė Jonas ir Vera Tatarūnai. Būrelio vadove 1982 m. vienbalsiai buvo išrinkta Halina Mošinskienė.

Argentina

AUŠROS VARTŲ LIETUVIŲ PARAPIJA Buenos Aires mieste savo metinės šventės proga 1981 m. lapkričio 15 d. surengė jaunimo šventę. Ji buvo pradėta kun. A. Steigvilos atnašautomis Mišiomis, giedant A. Mikučionio vadovaujamam Šv. Cecilijos chorui. Po to visi susirinko parapijos salėje, kur įvadinį žodį tarė Birutės draugijos pirm. V. Bagdonaitė, nes ši organizacija buvo atlikusi pagrindinius ruošos darbus. Kadangi iš vysk. V. Brizgio buvo gautas laiškas apie Religinės Šalpos 20 metų sukaktį, su šios organizacijos veikla dalyvius supažindino kun. A. Steigvilas. Tautinius šokius atliko net keturios jaunimo grupės: Susivienijimo Lietuvių Argentinoje mažųjų ansamblis, Berisso "Nemuno" draugijos "Skaidra", Lietuvių Centro "Inkaras" ir Berisso Mindaugo draugijos jaunųjų ansamblis. Visi šventės dalyviai džiaugėsi, kad jiems lig šiol niekada neteko matyti tiek daug šokančio lietuvių jaunimo. Programai vadovavo J. Macaitytė ir Z. Tamošiūnaitė. Šventė užbaigta vaišėmis. Jų stalus palaimino kun. A. Steigvilas.

Australija

ŠV. MYKOLO ŠVENTOVĖJE Darlingtone 1981 m. gruodžio 8 d. Mišias laikė neseniai įšventintas naujasis Sydnėjaus vysk. J. Heaps, asistuojamas trisdešimties Sydnėjaus tautinių grupių kapelionų. Lietuviams atstovavo kun. P. Butkus. Maldą už Lietuvą lietuviškai skaitė D. Ankienė. Ta malda buvo išversta į anglų kalbą ir įjungta į šioms Mišioms specialiai išleistą maldaknygę.

DISKUSIJŲ KLUBAS, veikiantis Newcastle, savo renginius lig šiol skirdavo tik nariams. Visuotiniame ALB apylinkės susirinkime kilo mintis, kad nereikėtų užmiršti ir kitų Newcastle gyvenančių tautiečių. Klubas šį pasiūlymą įgyvendino specialiu filmų vakaru 1981 m. lapkričio 22 d. Kelionių filmus ir skaidres rodė Stasys Butkus, Stasys Žukas ir Valentinas Kutas, dalindamiesi įspūdžių atsiminimais. S. Butkus žiūrovus supažindino su pietinėmis Ramiojo vandenyno salomis. S. Žuko skaidrės atskleidė Čikagos, Niujorko ir Vašingtono vaizdus. Garsinį filmą buvo pruošęs V. Kutas, su "Palangos" kelionių biuro ekskursija lankęsis sovietų okupuotoje Lietuvoje. Filme buvo daug įdomių grupinių pokalbių giminių bei pažįstamų rateliuose, Lietuvos buities muzėjaus Rumšiškėse vaizdų su senomis sodybomis, liaudies papročius vaizduojančiomis įvairių meninių grupių programomis. Filman taipgi buvo įjungti Vilniaus ir Kauno vaizdai.

Vokietija

PIRMASIS LIETUVIŲ KULTŪROS INSTITUTO SUVAŽIAVIMAS įvyko 1981 m. gruodžio 4-5 d.d. Vasario 16 gimnazijoje. Jis buvo pradėtas susipažinimo vakarone "Kurpfalzo" svetainėje Huettenfelde, oficialioji dalis įvyko gruodžio 5 d. gimnazijos skaitykloje. Dalyvius sveikino gimnazijos direktorius J. Kavaliūnas, VLB krašto valdybos vardu — ižd. R. Tendzegolskis. Su Lietuvių Kultūros Instituto įsteigimu bei jo tikslais supažindino pirm. V. Bartusevičius. Instituto įsteigimas yra susietas su VLB krašto valdybos 1980 m. birželio 12 d. priimtu nutarimu imtis paruošiamųjų steigimo darbų ir lapkričio 29 d. priimtu laikinu statutu. Oficialus LKI įsteigimas įvyko 1981 m. kovo 7 d. Pirmaeiliai LK Instituto uždaviniai — dirbti tuos lituanistinius darbus, kurių niekas kitas neatlieka, ir jiems turėti apmokamus tarnautojus. Bus stengiamasi išlaikyti, kurti ir skleisti tautinę kultūrą. Šiam tikslui reikės centrinės lituanistinės bibliotekos, moksliniais pagrindais tvarkomo archyvo, didesnio įsijungimo į Baltiečių Draugiją, leidinių vokiečių kalba, mokslinių konferencijų, akademinio lygio paskaitų.

KUN. BRONIUS LIUBINAS suvažiavimo dalyviams skaitė paskaitą apie lietuvių emigracijos užsienin tarpsnius, jų telkinius pasaulyje, organizacijas, spaudą, kultūrinę bei ekonominę veiklą. Diskusijose buvo nusiskųsta, kad Vokietijos lietuvių gyvenimas dar mažai tėra paliestas istoriko plunksnos. Apie "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" pasirodymą tėvynėje ir jos vertimų leidimus užsienyje kalbėjo kun. dr. K. Gulbinas. Vokiečių kalba V. Vokietijoje jau išleistas 31 nr., o kiti septyni numeriai esą surinkti. Problemą sudaro lėšų stoka. Nijolės Sadūnaitės būrelio vadovė seselė Michaela Donauwoerthe surinko kelis tūkstančius markių ir atsiuntė leidėjams. Tai betgi neišsprendžia problemos, nes šešių numerių išleidimas kainuoja 30.000 DM. Diskusijose kilo mintis "LKB Kronikos" leidimą perimti iš jį tvarkančio instituto "Institutum Balticum". Kadangi ją vokiškai leidžia ir Šveicarijoje veikianti organizacija "Glaube in der Zweiten Welt", galbūt reikėtų suderinti vertimą bei leidimą Vokietijoje ir Šveicarijoje. Dr. K. J. Čeginskas skaitė paskaitą apie rezistenciją Lietuvoje, kuri prasidėjo pirmosiomis sovietinės 1940 m. okupacijos dienomis ir tebevyksta dabar. Jis plačiau palietė partizanų kovas, ypač jų žuvusį vadą Juozą Lukšą-Daumantą, parašiusį dokumentinę knygą "Partizanai už geležinės uždangos". Oficialiai teigiama, kad ginkluotas pasipriešinimas sovietams Lietuvoje pasibaigė 1952 m. Iš tikrųjų paskutinis ginkluotas partizanas buvo nukautas tik 1965 m. pavasarį Molėtų rajone. Dabar Lietuvoje vyksta tiktai pasyvus pasipriešinimas. Diskusijose buvo nutarta sudaryti pilną politinių Lietuvos kalinių sąrašą, įsteigti Lietuvių Kultūros Instituto archyvą, kurio vedėju sutiko būti Andrius Šmitas. Suvažiavime dalyvavo 16 asmenų.

Režisorė ir aktorė ELENA KUDABIENĖ išdaigoje "Antroji Salomėja painiavose", kurioje atliko Zuzanos Strazdienės vaidmenį. Už savo teatrinį darbą ji laimėjo Kanados Lietuvių Bendruomenės kultūrinės veiklos premiją $500. Ji bus įteikta specialioje iškilmėje Hamiltone Nuotr. S. Škėmos

Vokietijos lietuviai tebėra judrūs

BR. LIUBINAS

Sulėtėjo mano rašiniai "T. Žiburiams" ir kitiems. Negalėčiau net pasiaiškinti kodėl.

Turbūt pagrindinė priežastis yra ta, kad jau penkeri metai dirbu vokiškoje parapijoje kaip jos klebonas. Kasdienybė yra kupina reikalų ir darbų-darbelių, neturinčių nieko bendro su specifiškais lietuviškais uždaviniais.

Kad lietuviškasis gyvenimas V. Vokietijoje tebėra gyvas, tai pastebiu iš vieno kito renginio, kuriame tenka dalyvauti. Tai matau ir iš kaikurių veikėjų raštų, pasiekiančių mane.

Pagrindinis veiklos centras ir dabar yra Vasario 16 gimnazija V. Vokietijos viduryje. Apie jos gyvenimą pasitaiko dar rašinių ir lietuviškoje spaudoje, neišskiriant nė "Tėviškės Žiburių". Aš pats nedaug teturiu tiesioginių ryšių su ja, nors gyvenu gan arti jos. Joje buvau paskutinį sykį sausio 23 d. Gimnazijos patalpose ir toliau tebėra V. Vokietijos LB būstinė, kuriai atstovauja lietuvių patriarchas Justinas Lukošius, tebeinąs LB reikalų vedėjo pareigas ir teberedaguojąs "LB Informacijas".

Kad lietuviškasis gyvenimas V. Vokietijoje yra gyvas, liudija visam pasauliui tokios pavardės, kaip kun. Vaclovas Šarka Hamburge, kun. Alfonsas Bernatonis Dieburge, prel. dr. Jonas Aviža Muenchene. Visi šie asmenys tebėra judrūs savajame kampelyje. Šiaurės Vokietijoje vis tebejuda ir tebeorganizuoja įvairiausius renginius kun. V. Šarka, kuris netrukus švęs savąją 60 metų amžiaus sukaktį. Jis yra gimęs 1922 m. gegužės 2 d. Vilniaus krašte. Kas jį pažinojo prieš keletą dešimtmečių, tas prisimena energiją kunkuliuojantį liekną juodaplaukį kunigą. Dabar jis nėra nei lieknas, nei juodaplaukis, bet savosios energijos nėra nė trupučio praradęs. Pvz. per Tris Karalius Romoje buvo konsekruojamas vyskupu Jonas V. Bulaitis iš Anglijos. V. Vokietijos lietuviams kunigams atstovauti buvau nuvykęs aš. Ir štai per iškilmingus pietus po vyskupo konsekracijos daugybes svečių tarpe pasirodė ir kun. V. Šarka. Jis atvyko truputį vėliau, bet atvyko, dalyvavo ir visų buvo aiškiai matomas bei girdimas. Vakarais Šv. Kazimiero kolegijos viešbutyje vyravo kun. Šarkos balsas.

Panašiai yra ir V. Vokietijos viduryje su kun. Alfonsu Bernatoniu, OFMCap. Ir jo gyvenimo stilius nėra daug pasikeitęs. Tiesa, jis turėjo prieš porą metų rūpesčių su savo širdimi, bet dabar tai jau tik prisiminimas. Širdis jį išlaisvino iš pagrindinės ydos. Anksčiau būdavo sunku su juo kartu pabūti vienoje patalpoje ir neapsinuodyti dūmais. Rūkė, kaip kaminas. O dabar nė nepamėgina. Mainos rūbai margo svieto . . .

Kun. A. Bernatonis yra pagrindinis Vasario 16 gimnazijos veikėjas. Jau eilė metų jis pirmininkauja jos administracinei valdybai. Be jo nėra jokio posėdžio, jokio pobūvio. Žinoma, nors ir sulaukęs pensijos amžiaus, jis nėra pensininkas, jis ir toliau aptarnauja keliose vyskupijose gyvenančius lietuvius. Kas sekmadienį jis vyksta kur nors, kur gyvena lietuvių, laiko jiems pamaldas, sako pamokslus, kalbasi su jais, juos stiprina ir guodžia.

Prel. dr. Jonas Aviža gyvena ir veikia pačioje pietinėje V. Vokietijos dalyje. Muenchenas tebėra daug kam žinomas ir kitoje vandenyno pusėje. Jis garsus savo "Oktoberfestu", alumi. Jis pažįstamas ir iš daugelio institucijų, kurios ir šiandien tebetarnauja Vokietijoje gyvenantiems nevokiečiams, taigi ir lietuviams. Pagalvokime vien apie "Amerikos Balso" ir Laisvosios Europos" radijo programas į aną pusę geležinės uždangos. Pačiame Muenchene tebegyvena gražus būrelis lietuvių ir juos dvasiškai aptarnauja prel. Aviža. Ir jis turėjo sunkumų su širdimi, kurios veikimas dabar sustiprintas pagalbinėmis priemonėmis. Nugalėjo širdies negalias, sumažino savo kūno svorį ir uoliai darbuojasi savo tautiečių gerovei, taip pat nepaisydamas, kad jau yra sulaukęs pensijos amžiaus. Tiesą pasakius, pagrindinis jo darbo laukas nėra lietuviai. Jis kapelionauja pas vienuoles seseris, kurios turi didžiulę mergaičių gimnaziją.

Būtų galima ir verta suminėti dar visą eilę kitų pavardžių, bet tuo tarpu užteks. Vėliau vėl teks parašyti "Tėviškės Žiburiams" apie lietuvių gyvenimą V. Vokietijoje, tada griebsiuosi kitų pavardžių.

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario
Tel. 533-7954

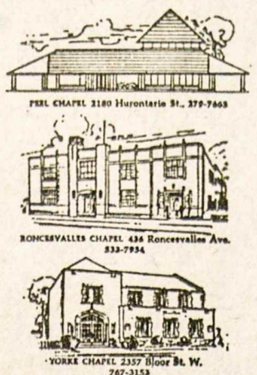

Apie moteris, jaunimą ir klystkelius

Atsiliepiant į straipsnį "Moterų keliai ir klystkeliai" ir jį pratęsiant

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Savo straipsnyje "Moterų keliai ir klystkeliai" "T. Žiburių" 4 nr. Aleksandra Vaisiūnienė trumpai ir aiškiai nusako jaunimo paskirtį: ruoštis ateičiai ir pastoviam šeimos gyvenimui. Jai tai "aišku ir paprasta". Mickevičiaus "Odė jaunystei" mane nuteikia visiškai kitaip: "Siek to, ko vyzdis nepasiekia, laužk tai, ko protas nepajėgia". Jaunystė yra trapiausias žmogaus gyvenimo laikotarpis, kuris yra apsprendžiamas savęs jieškojimu — jieškojimu vietos visuomenėje, pasaulyje, tautoje, profesijoje ir savo vidiniame pasaulyje. Bendrinėmis frazėmis apie jaunimo "unisekso" pasirinkimą bei nusiteikimą kurti šeimas tik tam, "kad anksčiau ar vėliau išsiskirtų", yra paremtas spėliojimu, iškeliamu sensacijas gaudančioje spaudoje. Tačiau autorė eina toliau, moterį išskirdama iš žmonijos ir jaunimo grupės kaip atskirą padarą.

Asmens sąvoka

Didesnę pusę žmonijos sudaro moterys, statistikos skaičiais įskaitytos į žmogaus kategoriją. Negalima nuneigti, kad kiekvienas žmogus yra asmuo su visomis Dievo duotomis savybėmis: intelektu, talentu, nemirtinga siela, siekiais ir svajonėmis. Asmenį taip aptaria filosofas ir teologas (480-524) A. M. Severinus Boetius: "Asmuo yra protingos prigimties individuali substancija". Tik žmogus pasaulyje turi asmens rangą, nes tik jis vienas turi protingą prigimtį, o asmenybe tampa žmogus, kilniai vykdąs savo **dvasinės** (mano pabraukta) prigimties pašaukimą.

Atrodo, kad visa tai taikoma žmogui iš esmės, iš žmonių tarpo neišskiriant moters. Ir tai buvo pasakyta prieš 1500 metų, pripažįstant ir moters, kaip žmogaus, dvasinę prigimtį. Jei moteris yra pilnutinis asmuo, kas turi teisę neleisti jos talentams skleistis ar jos asmenybės siekius drausti? Nežinia, jei vyriškas pasaulis nebūtų tiek šimtmečių nustūmęs moteris į išimtinai biologinių funkcijų atlikimą, ar šiandieną tas pasaulis nebūtų humaniškesnis, taikingesnis ir krikščioniškesnis?

Moterų profesijos

A. Vaisiūnienė teisingai tvirtina, kad prieš I D. karą moterys daugiausia studijuodavo humanitarinius mokslus, tačiau nepanagrinėja kodėl. Jeigu ji žinotų istoriją pirmos Amerikos gydytojos, kuri į universitetą buvo priimta prisidengusi vyrišku vardu, ir tą faktą, kad moterys nebūdavo priimamos studijuoti į "vyriškų" profesijų sritis, — tai ji neteigtų, kad moteris tai pati pasirinko. Gi mes jau nepriklausomoje Lietuvoje turėjome geroką skaičių moterų įvairiose profesijose. Ta prasme Lietuva buvo labai pažengusi. Kas neprisimena dr. Tumienės, Avietinaitės ir kitų!

Nuo moterų veržimosi į profesijas, anot autorės teigimo, "nukentėjo profesinis vyrų gyvenimas". Kodėl jis turi nukentėti, jei yra moterų, kurios toje pačioje srityje yra geresnės už vyrus? Argi sveika konkurencija yra neigiamybė? Ar geriau eiti pas menką gydytoją, į savo profesiją žiūrintį pro pirštus, ar pas gerą gydytoją, nežiūrint lyties, puikų savo srities specialistą?

Povedybinis lenktyniavimas yra keistas tvirtinimas: juk ir čia galioja natūrali atrankos norma. Smerkiamos moterys, atsisakančios vedybų, pasirenkančios profesinį gyvenimą. O kodėl nesmerkiami vyrai, pasirinkę tą patį gyvenimo kelią? Juk ir vyras, ištikimas savo biologinei funkcijai, kaip ir moteris, eventualiai tampa tėvu...

Vedybiniame gyvenime

Iš kur šis teigimas: "Daugelis moterų jau prieš vedybas reikalauja, kad šeimos apyvokos darbais būtų dalinamasi"? Visų prima, tame nėra nieko tragiško, jei abu, sukūrę bendrą gyvenimą, vienas kitam reiškia pagarbą ir meilę, grįžta į namus tuo pat laiku, po tokios pat atsakomybės darbų našta pavargę? Kodėl nepasidalinti bendrais darbais? Neteko pastebėti, kad jaunas vyras, bučiuodamas savo sužadėtinę, tuo pačiu jai praneštų pasipiršimo sąlygą, jog jis vedybų mazgo užrišimu samdosi virėją, skalbėją ir šiukšlių nešėją. Tačiau teko dažnai pastebėti, kai vyras grįžta į namus, praleidęs aštuonias valandas inteligentingų, profesionalių moterų tarpe, randa savo žmoną prie virtuvės puodų, kalbančią apie dienos smulkmenas, gautas sąskaitas, vaikų išdaigas, — neberanda tos intelektualinės draugystės, kuri yra būtina tam, kad biologinis ir fiziologinis šeimos gyvenimo ryšys būtų stiprinamas intelektualiniu bendravimu. Vaikai tolsta nuo motinos, nematančios gyvenimo už namų sienų, o modernus jaunimas greičiau patenka į gentkarčių spragą, jei motina ribojasi vien jų fizine gerove, barimu ir tvarka, neturėdama pati savo dvasinių išteklių ir skubančio pasaulio pulso pajautimo. Skyrybų priežastis yra reikalinga gilesnės analizės.

Aleksandra Vaisiūnienė kiek pateisina moteris, kurios eina į "moteriškas" profesijas būtinam reikalui esant, tampa mokytojoms, muzikėms, namų ruošos specialistėmis. Taigi koks skirtumas: ar moteris į namus grįš iš mokyklos, ligoninės, laboratorijos, architektūros įmonės?

Namų ruoša moderniuose Š. Amerikos namuose užima labai mažą dalį laiko. Jaunimas dabar anksti pasitraukia iš namų. Net ir nedidoki vaikai, pradėję eiti pradžios mokyklon, greitai įsijungia į savo bendraamžių būrį, vis mažiau reikalaudami motinos buvimo namie. O vakarais, kai prasideda tikras šeimyninis gyvenimas, šeima, kaip modernus socialinis vienetas, neturi teisės ant vienos motinos pečių sukrauti visos namų ruošos naštos, jai atimti teisę ir laiką į kūrybą bei poilsį.

Moteris ir žmogus

Moteris niekad nenustos būti motina ir niekad neatsižadės savo prigimties nustatytos motiniškumo pareigos. Tačiau ji taip pat turi teisę į žmogiškosios buities privilegijas. Negalima jų apriboti vien laikinu biologinės funkcijos atlikimu. Kas pasidaro su motinomis, kurios dar palyginti jaunos išleidžia savo vaikus iš namų studijoms ar šeimoms kurti? Tik prisiminkime Marie Skladowska-Curie, kaip savo vyro partnerę dar tais laikais, kai buvo "nemoteriška" dirbti chemijos ir fizikos tyrinėjimų srityje. Ir tai buvo jos vyro nuopelnas, kuris savo žmonos asmenyje, nežiūrint konkurencijos, sugebėjo matyti talentą, kurio vaisiais ir šiandieną naudojamės visi.

Moterys, nekaltinkime pačios savęs, bet jieškokome naujų metodų savo vaidmens atlikimui moderniame pasaulyje. Pažiūros, daugiausia suformuotos motinų, auginusių savo sūnus "mokslui", o dukras, nežiūrint jų talentų, šeimai, — nuskriaudė žmoniją mums nežinomų talentų ir genijų pražudymu. Telieka moteris žmogumi, neteisiama savo seserų. Tebūnie ji visų pirma žmogumi su teise į pilnutinį savo asmenybės išvystimą, kaip jai buvo suteikta Viešpaties valios. Jei moteriai būtų Dievo uždrausta veržtis į "vyrišką" pasaulį, jai Viešpaties išmintis nebūtų suteikusi nei proto, nei laisvos valios, nei intelekto, nei kitų žmogiškosios asmenybės savybių.

Visų pirma žmonės

Visų pirma moteris yra žmogus, kuris, tarp kitų gyvenimo funkcijų, tampa motina. Vyras yra žmogus, kuris, tarp kitų gyvenimo užduočių, tampa tėvu. Ir tame yra didysis panašumas, tame visi skirtumai, kurie jungia moterį ir vyrą bendram visos žmonijos labui. Sūnus bando sekti tėvo pėdomis. Taigi kiekvienas vyras privalo žinoti, kad jo funkcija gyvenimę yra būti tėvu. Dukros bando panašėti į savo motinas. Taigi moterys privalo atlikti gyvenime savo funkcijas kaip motinos. Tačiau iš esmės tiek vyrai, tiek moterys visų pirma yra žmonės Dievo akyse.

Savaime suprantama, gyvenime pasitaiko išimčių, kurios tik patvirtina taisykles. Kiek vyrų apleidžia savo šeimas, palikdami jas skurdui ir nežinomai ateičiai! Daug moterų, atsižadėdamos savo pareigos, palieka, net kartais nužudo savo vaikus (nuo Graikijos tragedijų iki šių dienų sensacijas gaudančių laikraščių žinučių). O visdėlto šeima egzistuoja. Motinos meilė lieka idealistinės meilės simboliu. Amžinasis moters žavumas (buvimas moterimi) niekada nenustos savojo spindėjimo. Tik moteris turėtų tobulėti dar viena savo žmogiškosios asmenybės savybe: nustoti smerkti moteris, kurių nesuprantame ar tai dėl to, kad jos yra pranašesnės, gabesnės, veržlesnės, ar vien dėl to, kad jos yra skirtingos. Svarbiausia, kad moteris liktų žmogumi, o būdama žmogumi ji visada liks ištikima žmogiškosios būtybės sąvokai su visomis pareigomis ir skirtomis funkcijomis.

BOOKBINDING STUDIO
"SAMOGITIA"
(lietuvis savininkas)
telefonas 625-2412
P.O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Aktoriai VITALIS ŽUKAUSKAS ir ELENA KUDABIENĖ B. Pūkelevičiūtės išdaigoj "Antroji Salomėja painiavose", kurią vaidino Anapilio salėj S. Škėma

Keičiasi visi - jaunimas ir senimas

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

Prieš 15 metų Venecueloje visi mes dar šventėme didžiąsias šventes pagal senus savo papročius. Laikui bėgant keitėmės, keitėsi ir mūsų šeimose papročiai, nes laikas pakeitė mūsų gyvenimo sąlygas. Jaunimas išaugo, beveik visi sukūrė šeimas su svetimtaučiais. Tik nežymiai daliai teko laimė sukurti lietuviškas šeimas. Šiandieną mūsų šeimose jau vyrauja svetimų kalbų vartojimas.

Šiandieną mišriose šeimose jau yra prigiję dviejų tautų papročiai — vyro ir žmonos. Per Kalėdų ir Velykų šventes pas vienų tėvus atšvenčiami jų tradiciniai papročiai, po to važiuojama pas kitus atšvęsti pagal jų papročius. Tačiau ir šie dvigubi papročiai pamažu nyksta, pereinama vien prie gyvenamo krašto papročių.

Mūsų tautiečiai yra sukūrę šeimas su italais, portugalais, venecueliečiais, vengrais, čekoslovakais, rumunais, vokiečiais, ispanais, amerikiečiais, arabais...

Jau ir didesnių pobūvių tvarka pasikeitė mūsų nenaudai, nes nebėra grynai lietuviška. Daugelio didesnių pobūvių pranešimai verčiami į svetimą kalbą. Tai net spaudoje pabrėžiama ir didžiuojamasi, o mums, vyresnės kartos lietuviams, toks reiškinys skaudina širdį, nes mes jau nebegalime jaustis savais pas savus. Įvairių parengimų pakvietimai yra spausdinami dviem kalbom arba ir viena svetima kalba. Taip bent buvo anksčiau, dabar, kiek teko išgirsti, krašto valdyba stengsis išgydyti ir atitaisyti mums daromą žalą.

Labai mažai jau mūsų tarpe berasime tikrų lietuviškų šeimų — beveik kiekviena šeima savo giminėje turi svetimtaučių. Ir svarbiausia, kad tiems, kurie nuskriaudė mūsų tautą, pakritikavimas labai nepatinka, stengiasi įrodyti, kad teisingai pasielgė.

Praėjo tik 33 metai nuo įsikūrimo svetimame krašte, tačiau nutautimas gal net persparčiais žingsniais įsibrovė į mūsų namus. Ir kas dar liūdniausia, kad tie, kurie sudarė mišrias šeimas, pamažu pasitraukė iš mūsų tautiečių gyvenimo. Kaikurių lietuvaičių vyrai net neleidžia joms bendradarbiauti su mumis.

Šioji pasišiaušimo banga ir atsitolinimas nuo mūsų vis daugiau ir daugiau pradeda plėstis.

Dažnai girdime priekaištus, kad bendruomenė nesugebėjo įjungti jaunimo. Tačiau, ar ne tėvų kaltė, kad nesugebėjo savo vaikams įskiepyti tėvynės meilės ir įrodyti atšalusio jaunimo žalą mūsų tautai? Ar ne motinos kaltė, kai ji, pasilikusi namuose su savo mažamečiais vaikais, kalba svetima kalba? Tą patį daro ir mūsų močiutės, kurios dažniausiai augina mūsų vaikaičius. Reikėjo vyresnius vaikus palikti ne svetimų globoje, o vestis drauge į lietuviškas pamaldas ir mūsų bendruomenės pobūvius, kuriuose yra praktikuojami mūsų papročiai. Tik tokiu būdu mūsų jaunimas gali išlikti lietuviškas.

Nei bendruomenė, nei jų auklėtojai neatstumia jauni-mo, tačiau jaunimo tendencija yra atstumti vyresniuosius. Jie nejaučia, kad per tai jie pamažu atstumia ir pačią tautą bei jos papročius. Jie praranda mus, o mes juos.

Daugelis mūsų tautiečių, nenorėdami įsimaišyti į neigiamą jaunimo laikyseną, užmerkia akis, tačiau džiaugiasi, jei atsiranda kiti, kurie drįsta jaunimui pasakyti tiesą į akis.

Didelėse kolonijose šie visi neigiami reiškiniai nepastebimi, nes turi daug įvairaus nusistatymo jaunimo, tačiau mažose kolonijose jaučiama tragiška padėtis, nes bendruomenė praranda jaunimą, į kurį buvo sudėjusi visas viltis.

Toks nutautėjęs jaunimas nebežino kokiai tautybei priklauso. Paklaustas, kokiai priklauso tautybei, atsako — tarptautinei.

Aukos Tautos Fondui

Tautos Fondo atstovybės Hamiltono apylinkėje aukos, gautos per 1981 metus

Hamiltono Vyskupo Valančiaus šeštadieninės mokyklos mokiniai, vadovaujami vedėjo K. Milerio, Vasario 16 minėjimo proga suaukojo Tautos Fondui $56,31. Mokyklos vedėjui, visiems mokytojams ir tėvų komitetui reiškiame nuoširdžiausią ačiū.

KLB Hamiltono apylinkės valdybos Vasario 16 minėjimo likutis — $225,00 ir $50,00 auka.

$200,00: Hamiltono DLK Algirdo šaulių kuopos valdyba.

$100,00: Hamiltono Medžiotojų-Žūklautojų Klubas Giedraitis; St. S. Rakščiai, A. Patamsis.

$64,00: A. F. Povilauskai.

$60,00: J. A. Asmenavičiai, J. E. Steibliai, P. Z. Sakalai.

$55.00: A. Obcarskis.

$50,00: K. E. Gudinskai, R. Geidukytės, J. G. Skaisčiai, SLA 72 kuopos valdyba, P. S. Kanopos, F. A. Rimkai, V. A. Januškos.

$40,00: A. St. Petkevičiai, M. Lazdutis, J. E. Bajoraičiai, dr. B. Vidugiris.

$35,00: A. S. Šukaičiai, Br. Grajauskas, J. G. Krištolaičiai, J. M. Tarvydai, Z. A. Pulianauskai.

$30,00: M. Juodis, J. A. Deksniai, M. I. Repečkos, J. E. Bubniai, J. O. Adomauskai, V. B. Perkauskai, P. E. Ročiai.

$25,00: B. B. Venslovai, V. B. Morkūnai, Ig. Varnas, Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas, dr. V. Kvedaras, V. M. Leparskai, Pr. Kažemėkas, dr. O. Valaitienė, J. Liaugminas, P. Pleinys, A. B. Juozapavičiai, J. S. Domeikos iš Brandfordo.

$20,00: KLK Moterų Draugijos Hamiltono AV par. skyriaus valdyba, St. N. Senkai, Antanas Lukas, J. Povilauskas, P. Latauskas, K. Giedraitienė, St. Pilipavičius, J. A. Mačiukai, P. Masys, Al. D. Jankūnai, J. E. Grigaliai, E. P. Seiriai, P. E. Brasai, J. J. Kamaičiai, P. Bulkė, P. O. Budvydžiai, J. Lekutis, A. A. Erštikaičiai, B. Raupėnas, Ot. Stasiulis, A. Liaukus, J. E. Mažulaičiai, Z. Stonkus, A. D. Kamaičiai, B. A. Šilgaliai, J. B. Sadauskai, Br. Steponavičius, B. Cvirka iš Delhi.

$15,00: prel. dr. J. Tadarauskas, dr. A. Saunoris, A. Giriūnas, V. Bagdonas, F. Urbaitis, J. Stonkus, L. M. Borusai, V. Saulis, Al. Grajauskas, J. Dubinskas, V. Norkevičius.

$13,00: P. Gužas.

$12,00: A. M. Pusdešriai.

$10,00: G. Melnykas, M. Jonikas, L. Kriaučiūnienė, J. Stankus, J. Raguckas, J. Koperskis, J. Klypas, Z. Gasiūnas, A. Sakalauskas, P. Volungė, J. Kažemėkas, E. Apanavičius, A. Keliačius, G. Paukštys, J. Deveikis, V. Sakas, A. Petraitienė, A. J. Gedrimai, K. K. Deksniai, Kostas Meškauskas, A. E. Kybartai, I. Vegis, P. Girnius, P. Lukošius, R. Matukaitis, P. Vitas, A. Jankauskas, V. Kezys, O. Šarūnienė, E. Kronas, J. Gimžauskas, Z. Stanaitis, J. Stanaitis, Al. Meškauskas, A. Čerškus, M. Šniuolis, M. Pikė, G. Martišius, K. M. Kvedarai, V. I. Liškauskai, J. Romikaitis, A. Stasevičius, K. J. Januškevičiai, J. Astas, V. Kežinaitis, P. Zabarauskas, J. Naujokienė, P. Navickas, St. Kalvaitienė, S. A. Urbonavičiai, P. Stukas, K. H. Norkai, A. M. Garkūnai, O. Mikšytė, K. Mikšys, Pr. Enskaitis, P. Žulys, H. R. Rimkevičiai, St. Elvikienė, F. P. Krivinskai, V. Kybartas.

$7,00: J. Ziurlienė.

$6,00: A. Dūdonis, L. Klevas.

$5,00: K. Jurgelis, J. Rickus, Čečkauskas, P. Kareckas, J. Žemaitis, J. Stanius, J. Merkevičius, V. Merkevičius, V. Apanavičius, S. V. Matukaičiai, A. Lukas, B. Milašius, P. Bobinas, P. Lukošius, J. Tolys, A. Vinerskis, P. Kovelis, V. Pašilienė, S. Bikinas, P. Rakauskas, V. Bilevičius, B. Pliskevičiūtė, A. Sarpalius, J. Sakalauskas, A. Renkys, K. Simaitis, J. Kažukauskas, A. Maksimavičius, F. Vaitiekūnas, R. Giedraitis, A. Jonika, J. Kareckas, R. Bagdonas, V. Česna, R. Petrauskas, O. Savickienė, J. Šešelgienė, B. Vengris, J. Vengris, V. Adomaitis, L. Meškauskas, F. Pajarskas, V. Grikietis, K. Milaševičius, L. Vindašienė, A. Budininkas, Vyšniauskas, V. Venskevičius, A. Grybas, B. D. Kriaučiūnai.

$4,00: P. Armonas, M. Biekša, B. Juodelė, V. Vitkevičius.

$3,00: P. Rimkus, A. Godflis, A. Aušrotas, V. Stabingis.

$2,00: E. Kemežienė, I. Banevičius, C. Choromanskis, Šakalys-Vizbaras, V. Triponas, A. Juraitis. $1: A. Ramanauskas.

Tautos Fondo atstovybė Hamiltone reiškia didžiausią padėką šauliams, rinkusiems Tautos Fondui aukas: M. Juodžiui, J. Tarvydui, J. Deveikiui, St. Deksniui, St. Senkui ir L. Borusui. Nuoširdžiausiai dėkojame visiem aukotojams už aukas mūsų kovai, tikėdamiesi, kad 1982 metais mes visi būsime vėl duosnūs mūsų tėvynės reikalams.

Nuoširdus ačiū visiems.

Tautos Fondo atstovybė Hamiltone

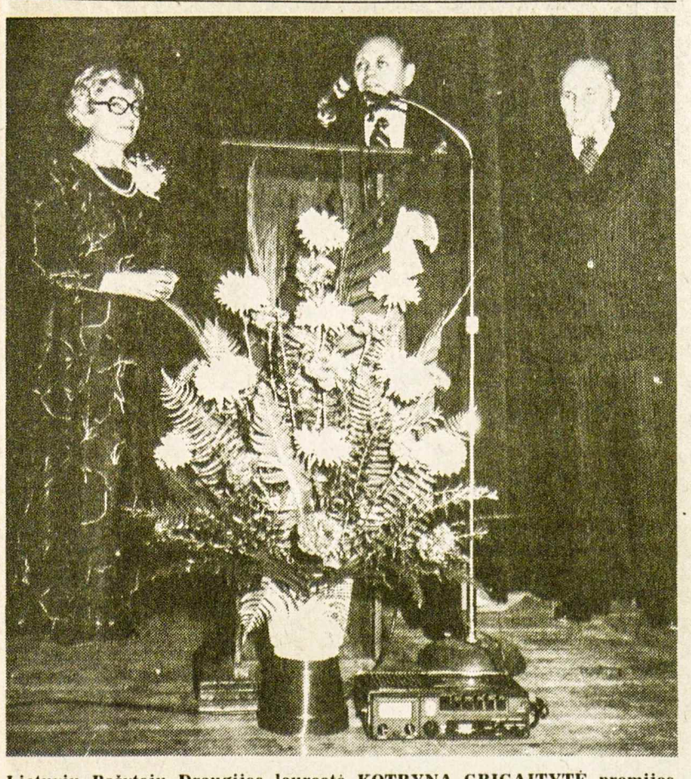

Lietuvių Rašytojų Draugijos laureatė KOTRYNA GRIGAITYTĖ premijos įteikimo iškilmėje Čikagoje 1981 m. lapkričio 27 d. Iš kairės: K. Grigaitytė, Lietuvių Fondo atstovas dr. G. Balukas, Lietuvių Rašytojų Draugijos atstovas Č. Grincevičius. Premija buvo paskirta už laureatės poezijos rinkinį "Marių vėjui skambant". Premijos mecenatas — Lietuvių Fondas Nuotr. P. Malėtos

Kad nepalūžtų sparnai...

Reikalinga visuomenės pagalba lietuviškai mokyklai

A. KALNIUS

Bene didžiausiais įvykiais Amerikos lietuvių 1981 m. veikloje reikėtų laikyti lituanistinės katedros įsteigimą ir įsijungimą į Baltiečių Laisvės Lygą. Kanados lietuviai taip augštai neiššoko, betgi keli ir jų užmojai yra pažymėtini: tai čikagiškės lietuvių operos atsikietimas Torontan, rūpestingai ir sėkmingai suruoštos Kanados Lietuvių Dienos ir labai atsakingas bei įžvalgus susitelkimas ties lietuviško švietimo ir tautinio auklėjimo klausimu. Tai užmojis Toronto Lietuvių Mokyklų Tarybos, kuriai vadovauja kun. Augustinas Simanavičius, OFM. Ši taryba pastebėjo, kad dabartinėmis sąlygomis šeštadieninė lietuvių mokykla negali tinkamai atlikti savo paskirties. Be daugelio kitų dalykų, ji ypač stokoja atitinkamų mokslo priemonių. Mūsų mokykla šituo atžvilgiu esanti toli atsilikusi nuo vietinių viešųjų ir atskirųjų mokyklų, kurios yra pertekusios įvairiais reikmenimis. Girdi, lietuvių mokykla turi nustoti skurdus.

Reikia žinoti, kad šalia tėvų, šeštadieninės mokyklos yra tarytum lietuviško auklėjimo šventieji gojeliai, kurių aukuruose liepsnoja mūsų tautos ugnelės. Šiems aukurams kūrenti nereikia profesorių ar labai išsimokslinusių lituanistų, o tiktai gabių ir pasišventusių vaidilų bei vaidilučių, kuriuos nūdienine kalba vadiname mokytojais. Jie yra reikalingi Jungtinėse Valstybėse, Kanadoje, Pietų Amerikoje, Europoje, Australijoje. Taigi pirmiausia jais reikia ir pasirūpinti.

Skundžiamasi, kad mūsų mokyklose mokiniai sumažėję nuo dviejų iki trijų kartų. Taip pat graudenamasi, kad didelė dalis mūsų vyresniojo jaunimo nubyrėjusi. Atkritusius vargu bau atgausime. Betgi tebelankantieji mokyklą dar yra mūsų rankose. Nepaleiskime jų. Jie yra mūsų sparnai, kurie turės nešti iškeltą mūsų tautos vėliavą. Dabokime, kad nepalūžtų mūsų sparnai!

* * *

Ryšium su šiomis išvadomis mokyklų taryba suorganizavo specialų komitetą telkti lėšoms bent būtiniausioms priemonėms įgyti. Štai komiteto sudėtis: dr. A. Šipelienė — pirmininkė, A. Karkienė — vicepirmininkė, G. Slabosevičienė — sekretorė ir iždininkė, mokyt. V. Bireta, dr. J. Čuplinskienė ir dr. K. Ambrozaitis — nariai. Visi komiteto nariai torontiečiams yra gerai žinomi iš jų visuomeninės, kultūrinės ir socialinės veiklos.

Pirmiausia mokyklai yra reikalingas kopijavimo aparatas ar kitokios konstrukcijos gaminys įvairiems nuorašams daryti.

Kaikam gali būti neaišku, kokiem galam tie nuorašai reikalingi? Nagi, sakysim, mokytojas raštu paruošia pamoką savo klasei ir nori ją įteikti kiekvienam mokiniui. Argi jisai galės rašoma mašinėle parašyti keliolika ar keliasdešimt nuorašų? Ne. Taigi jis eis prie kopijavimo mašinos, kuri jam tuos nuorašus padarys per porą minučių.

Arba, štai, mokykloje suorganizuojamas vaikų choras. Vaikams reikia išmokti kelias as keliolika dainų. Negi kiekvienas vaikas iš vienos knygelės turės nusirašyti visas dainas, kaip mes darydavome prieš 60 ar daugiau metų ir sugaišdavome daug laiko. Šiandien tai būtų tikra nesąmonė.

Ne tik choras, bet mokykloje gali įsisteigti ir vaidybos būrelis. Kas vaidintojams išrašys vaidmenis? Nereikės rašyti — režisorius nueis prie kopijavimo aparato ir kiekvienam aktoriui nukopijuos po visą vaidinimo knygelę.

Panašiai reikės pasielgti ir su eilėraščiais, kad mokytojas parinks juos išmokti mintinai. Iš visų šių užmojų juk bus galima suruošti klasės deklamavimo ir skaitymo konkursus. Vėliau jau būtų galima surengti dainavimo, gal ir instrumentinės muzikos, deklamavimo, baleto ir kitokių pomėgių viešą vakarą. O tai būtų malonumas mokiniams, mokytojams, tėvams ir visai kolonijai. Tokias visas progas būtų galima panaudoti lituanistiniam švietimui bei auklėjimui. Tik įsiklausykite, kaip mūsų jaunos choristės ir choristai scenoje gražiai ir taisyklingai ištaria lietuviškus žodžius ir įsigyvena į jų prasmę!

Ir dar neviskas: mokykla, turėdama tą priemonę, galės sumanyti leisti mokiniams periodinį laikraštėlį. Čia gi nevienas mokinys panorės ką nors savito sukurti, savo nuomonę pareikšti, mintimis pasidalinti. Jie tai galės atlikti savo laikraštėlyje. O iš to nauda juk didelė: jie greičiau ir geriau išmoks lietuviškai galvoti ir rašyti, kurti vaizdelius, aprašyti įvykius ir pan. Kas žino, gal vienas jų kada nors taps lietuviško laikraščio redaktoriumi, kitas — parapijos klebonu, trečias — dirigentu ir t.t.?

Štai kam yra reikalingas kopijavimo apartas ar duplikatorius. Jis yra brangokas, bet apie penkis kartus pigesnis už operos iškvietimą, kainavusį per 45.000 dol. Torontiečiai nepagailėjo sumesti šią sumą, tai jie nepagailės padėti mokyklai nupirkti ir vieną kitą mokslo priemonę, nes jie žino kokį tautinį lobį savo auka perka.

Tiesa, mokyklai yra reikalingas ir knygynėlis. Bet ši problema mažesnė: mūsų knygos mylėtojai, manau, nemažai knygų paaukos. O būtiniausioms knygoms vienas kitas doleris iškris ir iš aukotojų kišenės.

Tad sėkmės užmojo pradininkams!

Įsidėmėtinas leidinys

Kartą į mėnesį išeina nemažo formato laikraštis "Our Canada". Jį leidžia privačių žmonių grupė, kuri skelbia tokius laikraščio principus: a. laisvė, šeimos etika, švarios pramogos, b. nepriklausomumas jokiai politinei partijai, c. nepasidavimas politikai iš užsienio. Tai yra rimtas dešiniosios krypties laikraštis, kartkartėmis skiriantis dėmesio ir lietuviams. Pirmame š. m. numeryje visas puslapis paskirtas Sovietų Sąjungos Helsinkio grupės nariams, šiuo metu sėdintiems kalėjimuose už tai, kad drįso pakelti balsą prieš Helsinkio susitarimų nevykdymą. Puslapio pradžioje įdėtos dvylikos pagrindinių laisvės kalinių fotografijos. Jų tarpe yra mūsų Viktoras Petkus.

Ypatingas yra tame pačiame puslapyje įdėtas šių metų kalendorius, kuriame pažymėtos minimų laisvės kalinių gimimo datos, raginant pasveikinti juos ta proga, tuo pranešant, kad jie nėra užmiršti. Kalendoriuje yra kelios lietuvių pavardės: Balys Gajauskas — vasario 26, Vytautas Vaičiūnas — kovo 9, Vytautas Skuodis — kovo 21, Algirdas Statkevičius — balandžio 1, Mečys Jurevičius — spalio 30 ir Viktoras Petkus — gruodžio 30. Prenumeratos kaina metams $7. Adresas: P.O. Box 843, Stn. F, Toronto, Ont. M4Y 2N7.

Minėtų kalinių adresai: **Viktoras Petkus,** P. O. Box 5110/1-UE, Moscow, USSR (kopiją siųsti: Eitan Finkelstein, Liepos 21, n. 10, kv. 10, 232000, Vilnius, Lithuania, USSR); **Balys Gajauskas,** P. O. Box 5110/1-VS, Moscow, USSR (kopijas — Irena Dumbrytė-Gajauskienė, c/o Laima Šulskienė, Palangos 18-12, 233000 Kaunas, Lithuania, USSR); **Mečislovas Jurevičius,** Brigada 51, būrys 5, Kapsukas OC 12/3, 234520, Lithuania, USSR (kopija — Jurevičiaus šeimai, Sinulio 6, kv. 10, Šiauliai, Lithuania, USSR); **Vytautas Skuodis,** P. O. Box 5110/1-ZhKh, Moscow, USSR; **Algirdas Statkevičius,** uchr. OM-216/st. 2, Černiakovsk, 2381000, Kaliningradskaja obl., USSR; **Vytautas Vaičiūnas,** Brigada 51, būrys 5, OC 12/3, 234520, Kapsukas, Lithuania, USSR (kopiją — L. Vaičiūnienė, Hipodromo 46-35, Kaunas, Lithuania, USSR).

Toks pat sąrašas su informacijomis apie kalinius buvo paskelbtas ir "Sunday Star" 1981. XII.20.

Norintieji gauti nemokamai vieną egzempliorių kalendoriaus ("1982 Helsinki Prisoners' Watch Calendar") gali kreiptis šiuo adresu: Helsinki Watch 205 E. 42nd St., New York, N. Y. 10017, USA. Papildomas kalendoriaus egzempliorius kainuoja $5 JAV.

Kanados lietuviai prašomi pasinaudoti minėtais adresais ir parašyti atitinkamus laiškus kaliniams Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje. **A. R.**

Vokiečių spaudoje pasidairius

Latvių kunigas namų arešte. Buvusio karo belaisvio laiškas

Gana dažnai V. Vokietijos laikraščiai rašo apie Baltijos valstybes, dabartinę jų būklę, jų išeivius, gyvenančius Vokietijoje. Dauguma tų išeivių yra įsijungę į vietinį gyvenimą ir vokiečiams nesudaro problemų. Visdėlto, kai lankėsi Sov. Sąjungos prezidentas L. Brežnevas 1981 m. lapkričio mėnesį, policijos akys buvo nukreiptos ir į kaikuriuos baltiečius, gyvenančius dabartinėje sostinėje Bonnoje.

Tuo atžvilgiu labai pagarsėjo latvių protestantų kunigas Paulis Kalvinš, gyvenąs Bonnoje su žmona ir penkiais vaikais. Prieš atvykstant L. Brežnevui, Sov. Sąjungos pasiuntinybė pateikė vokiečių policijai sąrašą 1000 asmenų, kurie gali būti pavojingi. Vokiečių policija tokius asmenis izoliavo, laikė kelias dienas namų arešte.

Jų eilėje buvo ir minėtasis latvių kunigas P. Kalvinš. Jis atvyko Vokietijon iš Latvijos kaip 16 metų karinės aviacijos pagalbininkas 1944 m. ir jau 30 metų gyvena Bonnoje. Čia jis studijavo teologiją, tapo kunigu ir dabar reiškiasi kaip radijo misijonierius, talkinantis ir "Laisvės radijui" Muenchene. Be to, jis dirba su savo tautiečiais. Prieš keletą metų jis daug kur rodė slaptai gautą filmą iš Rygos apie koncentracijos stovyklas. Dėlto sovietams jis yra žinomas ir laikomas pavojingu Brežnevui.

P. Kalvinšo namų areštas iškilo spaudoje ir net parlamente. Vokiečių visuomenė stebėjosi perdėtu policijos budrumu ir pertempta baime, kuriai atrodė pavojingas net kunigas. Apie tai plačiai rašė "General Anzeiger" dienraštyje reporterė Helga Lengwenus.

* * *

"Bayern Kurier" 1981 m. 44 nr. išspausdino Ulricko Kirsteino iš Freilassingo laišką "Litauen", kuriame autorius atsiliepia į tame laikraštyje spausdintą straipsnį "Lietuvos katalikai priešinasi Maskvai". Laiško autorius rašo:

"Iš savo patirties norėčiau paminėti, kad aš 1945 metais kurį laiką buvau Lietuvoje karo belaisviu. Žinau, kad katalikų kunigai savo tikintiesiems maždaug šiais žodžiais sakydavo: 'Jeigu jūs turite ko valgyti — duonos gabalą ar šiaip ką ir pamatote vokiečių karinį belaisvį, duokite jam, nes jūs turite daugiau negu jis'. Tai daugeliui mūsų labai padėjo. Anuo metu daug kas iš mūsų belaisvių badavo. Dėlto lietuvių tautai reikia labai nuoširdų ačiū tarti. Taip pat žinau iš pranešimų, kad daugelis lietuvių labai daug pagelbėjo mano tautiečiams iš Rytprūsių, kurie ten pagalbos jieškojo. Dėl tos priežasties labai sveikinu jūsų straipsnį ir apgailestauju, kad Jungtinės Tautos visai nepadeda baltiečių tautoms — Estijai, Latvijai ir Lietuvai, nors jos labai kenčia sovietinę priespaudą".

Rengiama nauja plokštelė

GINA ČAPKAUSKIENĖ yra viena mūsų iškiliųjų solisčių, savo nuostabiu balsu žavinti klausytojus Čikagos Lietuvių Operoje, rečitaliuose, koncertuose. Ji koncertavo JAV-se, Kanadoje, Australijoje, Europoje lietuviams ir kitataučiams. Kritikų visada palankiai ir šiltai vertinama.

Siekiant įamžinti jos talentą, Čikagoje susidaręs komitetas rengiasi išleisti Ginos Čapkauskienės dainų ir arijų plokštelę, įdainuotą su orkestru. Maloniai prašome Jus įsijungti į šios plokštelės rėmėjų ar prenumeratorių gretas. Bendromis pastangomis išsaugosime ir perduosime priaugančioms kartoms lietuvio polinkį dainai ir pagarbą neeilinei dainos puoselėtojai Ginai Čapkauskienei.

Tikėdamiesi Jūsų pritarimo, maloniai prašome prisidėti savo piniginiu įnašu, išrašant pašto perlaidą ar asmeninį čekį GINA CAPKAUSKAS RECORD FUND vardu ir jį prisiunčiant Montrealio Rėmėjų Komisijos iždininkui K. Toliušiui, 829 Valiquette, Verdun, P. Q. H4H 2E1, arba įnešti LITO sąskaiton nr. ST 2909.

Plokštelės kaina kanadiškais — $12, garbės įnašas — $25 iki $100, mecenato įnašas — $100 ir daugiau. Visi prenumeratoriai ir aukotojai bus paskelbti spaudoje, o mecenatai įrašyti į plokštelės viršelį.

Plokštelei leisti rėmėjų komisija Montrealyje

Atsiųsta paminėti

LIETUVA. Filatelistų draugijos biuletenis. 1982 m. sausis-balandis 1 (187) nr. Spaudai paruošė J. Adomėnas ir A. Beleška. Metinė prenumerata — $5.00. Adresas: A. Zakas, 5723 S. Merrimac, Chicago IL 60638, USA.

MŪSŲ SPARNAI. Lietuvių Evangelikų Reformatų žurnalas. 1981 m. gruodis 51 nr. Redaktorius — Petras Bružas, 4429 S. Talman Ave., Chicago IL 60632, USA. Administratorius — Jonas Palšis, 5718 S. Richmond St., Chicago IL 60629, USA.

TECHNIKOS ŽODIS, 1981 m. 4(174) nr. Leidėjas — Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Čikagos skyriaus technikinės spaudos sekcija. Išeina kas trys mėnesiai. Metinė prenumerata — $6. Vyr. redaktorius — V. Jautokas, 5859 So. Whipple St., Chicago, IL 60629, USA.

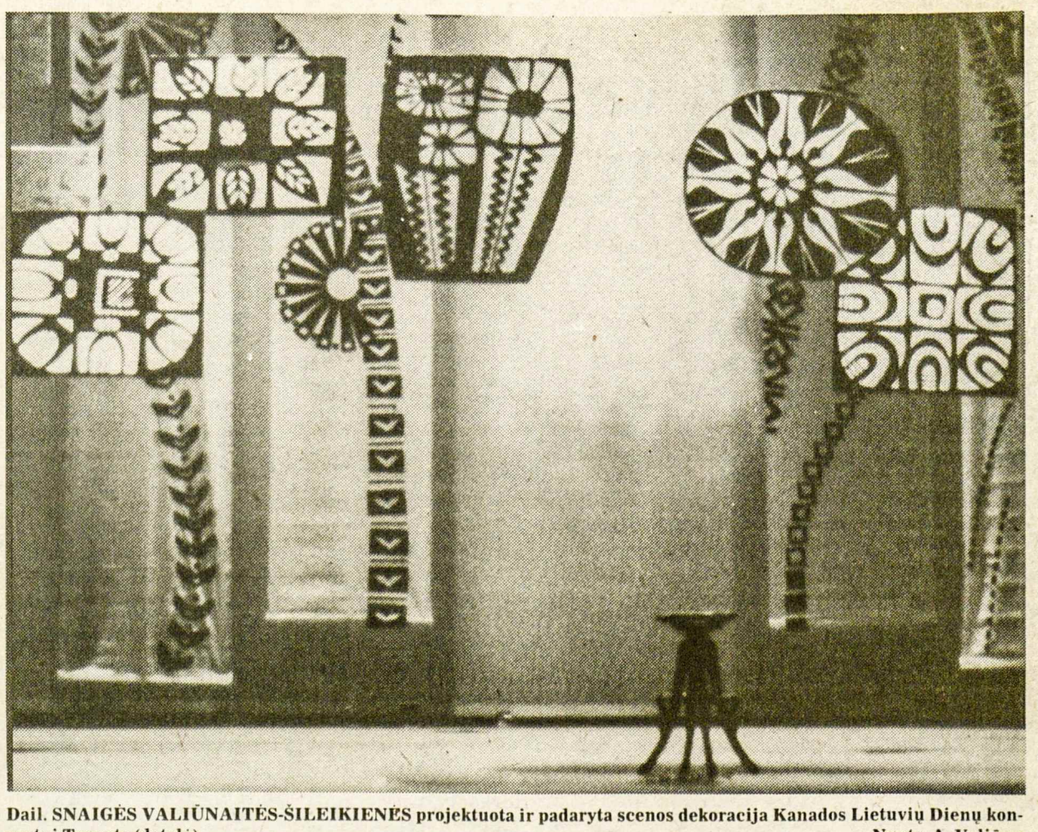

Dail. SNAIGĖS VALIŪNAITĖS-ŠILEIKIENĖS projektuota ir padaryta scenos dekoracija Kanados Lietuvių Dienų koncertui Toronte (detalė) Nuotr. A. Valiūno

Vokietijos televizijos margumynai

Lietuviškos pavardės, skirtingos programos, geros politinės apžvalgos

K. BARONAS

Stebint Vokietijos Bundestago — parlamento debatus, keletą kartų teko matyti korespondento pasikalbėjimus su Bundestago atstove H. Simonis. Smagiai pakutendavo širdį "Simonis" pavardė televizijos ekrane. Ji priminė Jievos Simonaitytės romaną "Aukštujų Šimonių likimas" su Jokūbo, Krizo, Urtės, Etnės vardais. Gal, sakau, ir ši H. Simonis yra lietuvių kilmės?

Kaip lietuvių spaudos atstovas dar prieš 1981 m. Kalėdas parašiau jai laišką. Atsakymas atėjo beveik po mėnesio laiko. Štai jo turinys:

"Didžiai Gerbiamas Pone Baronai, Labai apgailestauju, kad į Jūsų gruodžio 7 d. laišką tik šiandieną galiu atsakyti, tardama už jį nuoširdų ačiū. Deja, kilme nesu iš Lietuvos. Šią pavardę "įsigijau" ištekėjusi; mano mergautinė pavardė nėra tokia skamkbi, kaip dabartinė. Mano vyro šeima yra kilusi iš senų hugenotų, apsigyvenusių Westerwalde. Tikiuosi, kad nebūsite perdaug nusivylęs, nesuradęs pėdsakų. Su nuoširdžiais sveikinimais — H. Simonis."

Kitaip nei Amerikoje

Pradėjau nuo televizijos, tad leiskite kiek sustoti ties jos programa, kuri yra kiek skirtinga nuo Kanados ar JAV programų, nes pvz. nuo 8 v.v. nėra jokių reklamų. Tačiau už tą "malonumą" kartu su radijo aparatu, valstybei kas mėnesį reikia mokėti 12DM.

Darbo dieną ABD ir ZDF kanalai programą pradeda 9.30 v. r. su vaikų "Sesamestrasse". Sritinės stotys, kaip pvz. Hesseno ar Bavarijos įsijungia dažniausiai po pietų. Rodo gana daug Sov. Sąjungos, Lenkijos, Čekoslovakijos, Italijos, Prancūzijos filmų. Vokietija girtina už puikias politines apžvalgas (joms skiriama daug laiko!), labai gerus augmenijos ir gyvūnijos pasaulio filmus.

Nesidomiu senais JAV kriminaliniais filmais, "Bonanza" ar pusnuogių moterų varietė. Deja, čia negaliu aplenkti Lenos Valaitytės (ji visuomet skoningai pasipuošusi) pasirodymų, sutraukiančių milijonus žiūrovų prie televizijos ekranų. Tokiu pasirodymu (su kitais lengvo žanro dainininkais) reikia laikyti 1981 m. gruodžio 10 d. programą, kurią Vokietijoje stebėjo 21 milijonas žiūrovų. Pranešėjas, pristatydamas Leną, rankose laikė glėbį laiškų, pažymėdamas, kad jie visi rašyti Lenai iš Lietuvos ir dvelkia Lietuvos pajūrio smėliu. Gaila, lietuvaitės pasirodymas buvo labai trumpas, lygiai kaip ir "Silvesterabend" skirtoje programoje.

Suvokietintos pavardės

Ne tik L. Valaitytės lietuviška pavardė praturtina Vokietijos televiziją. Tiesa, ji niekuomet neišsigina lietuvių tautybės (tik pernai gavo Vokietijos pilietybę!), pasilaikydama ir savo mergautinę pavardę. Tuo tarpu kiti suvokietino savo pavardes: iš Lukšys į "Lukschy", Bertulaitis į "Bertuleit" ir t.t. Už 5 km nuo mano kaimo, Hemsbacho miestelyje, virš kepyklos-cukrainės langų matyti didžiausiom raidėm "Joneleit" užrašas. Ten yra ir Tilžės gatvė. Vis rengiuosi pasimatyti su savininku, pasiteirauti jo gimtinės, bet vis nesurandu laiko, nors į savaitę pravažiuoju bent tris kartus tą Tilžės gatvę.

Kokia įdomiausia man programa? Tai politinės apžvalgos su filmais (viename jų juodom spalvom buvo atvaizduotas Grigolaitis), karinės Hitlerio laikų apžvalgos (čia pastebėjau karo korespondento Norkaus pavardę), varietė programos ir... sportas. Programų pabaiga — 12 ar 1 v. nakties.

Sportiniai spėliojimai

Sausio 16 d. beveik 500 milijonų žiūrovų stebėjo televizijoje 24 valstybių, dalyvaujančių pasaulio futbolo pirmenybėse Ispanijoje, paskirstymą į grupes, traukiant iš sukamo rato vienuolikių vardus. Iškilmėse dalyvavo trylikametis karaliaus sūnus, daug žymių svečių, dalyvaujančių valstybių atsakingieji futbolo vadovai, korespondentai ir pilna futbolo mėgėjų Madrido parodų salė.

Didžiausia laimė nusišypsojo Vokietijai. Jai teko labai silpni varžovai — Austrija, Alžerija, Čilė. Pirmadienio spaudoje (traukimas buvo šeštadienį) pasipylė spėliojimai, iš anksto skiriantys laurų vainiką Vokietijai, kuri baigmėje nugalėsianti Braziliją pasekme 3:2. Trečią vietą vokiečiai skiria Argentinai, kuri turės įveikti Ispaniją 2:1. Tokiu būdu pusbaigmio nepasieks tokios futbolo "tvirtovės" kaip Anglija, Italija, Jugoslavija, Skotija, Vengrija. Ką gi, niekas neuždraus spėlioti, paskiriant sau pirmą vietą, tačiau Vokietija neturėtų užmiršti, kad "laimė sukasi ratu, o futbolas yra apskritas". Juk prieš ketverius metus Argentinoje silpna Austrija nugalėjo vokiečius 3:2, silpna P. Korėja įveikė Italiją 1:0 ir t.t.

Mano favoritai? Buvau ir liksiu prie Brazilijos, kuri baigmėje nugalės Argentiną 3:2. Teisingas spėjimas?... Atsakymas bus liepos 7 d. apie 10 v.v. (rungtynės 8 v.v.) Madrido stadijone.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Aukojo atsiminimams išleisti

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga Kanadoje ir centro valdyba reiškia padėką rėmėjams-mecenatams, aukojusiems išleidimui Petro Česnulio atsiminimų knygos "Nužmogintieji" anglų kalba.

Štai jų pavardės:

Juozas Dilys, St. Catharines, Ont.	$1,000.00
Audra Česnulytė, Brantford, Ont.	600.00
Kristina ir Jim Maus su šeima, Port Elgin, Ont.	600.00
B. S. Vaičaičiai, Rexdale, Ont.	110.00
Helen-Elena DeCosta, Tounton, Mass., USA	100.00
Stasys Misiulis, Edmonton, Alberta	100.00
Bernardas Naujalis, Toronto, Ont.	100.00
Dr. Juozas Uleckas, Toronto, Ont.	100.00
Stepas Varanka, Toronto, Ont.	100.00
Silva Jokubilius, Delhi, Ont.	60.00
I. P. Petkevičiai, Cicero, Ill.	52.00
Paulė Ancevičienė, Nepean, Ont.	50.00
Eugenija Bulotienė, Detroit, Mich.	50.00
Adomas Kalnėnas, London, Ont.	50.00
Pranas Kaziukonis, London, Ont.	50.00
Monika ir Juozas Rimkai, Vittoria, Ont.	50.00
P. Šalna, Richmond Hill, Ont.	50.00
Domas Žiogas, Delhi, Ont.	50.00
Antanas Basalykas, Toronto, Ont.	40.00
Nikodemas Mattis, Los Angeles, Calif.	30.00
Aleksandra Balčiūnas, Santa Monica, Calif.	25.00
Giedrė ir Algirdas Budreckiai, Quincy, Mass.	25.00
Julius Gipas, Toronto, Ont.	25.00
Stasys Griežė-Jurgelevičius, Dorchester, Mass.	25.00
A. Grigonis, Toronto, Ont.	25.00
M. Janeliūnas, Toronto, Ont.	25.00
Juozas Lekas, Chicago, Ill.	25.00
Zigmas Lubeckas, Val Caron, Ont.	25.00
V. Matulaitis, Weston, Ont.	25.00
V. A. Osteikos, Warren, Mich.	25.00
Albertas Misiūnas, Detroit, Mich.	25.00
Ignas Sajauka, St. Catharines, Ont.	25.00
Izidorius Straukas, Chicago, Ill.	25.00
Viktoras Sniečkas, Elora, Ont.	25.00
Jonas Vinčiūnas, Chicago, Ill.	25.00
Al. Astašaitis, Troy, Mich.	10.00
Algirdas Gustaitis, Los Angeles, Calif.	10.00

Papildomi sąrašai bus ir toliau skelbiami.

Maloniai prašyčiau priimti ir mano asmeninę padėką.

Su pagarba —

PETRAS ČESNULIS,
70 Main St., Paris, Ont., Canada, N3L 1E6

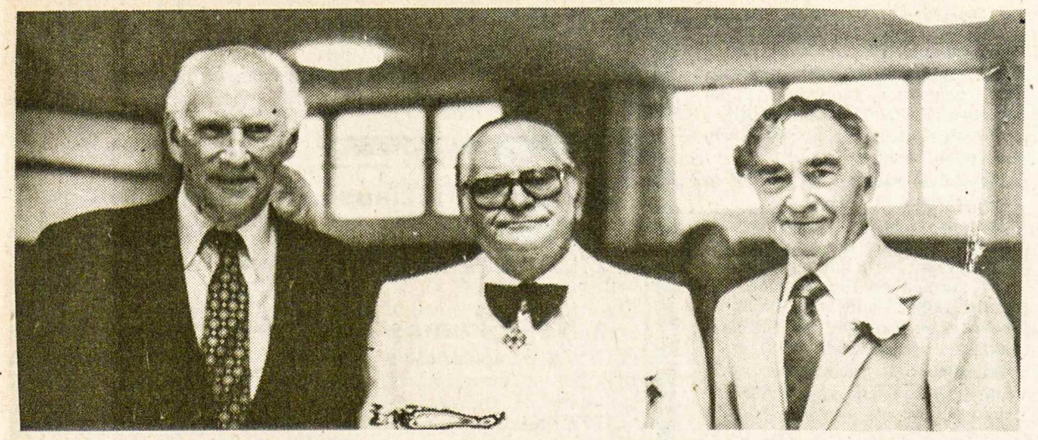

Trys lietuvių meno pasaulio atstovai Jungtinėse Amerikos Valstybėse, matomi ir Kanados lietuvių scenose. Iš kairės: poetas STASYS SANTVARAS, muzikas ALFONSAS MIKULSKIS, poetas BERNARDAS BRAZDŽIONIS V. Bacevičius

Poetė skersgatvių rezginyje

Julijos Švabaitės "Vilties ledinė valtis" — nauja eilėraščių knyga

J. KUZMICKIS

Lyrinė mūsų poezija, ilgai skraidžiojusi jautrių poetų meilės aplaužytais sparnais, peraugo betarpišką stebėjimą ir, intensyvių, įtemptų jausmų supama, griebiasi gyvos vaizduotės.

Savaime suprantama, kad vaizduotę prisotina giliūs pergyvenimai, nutįsę tarp džiaugsmo ir nusivylimo, minties ir beprasmybės. Blaivus protas išsijoja keturvėjiškus polėkius, išjudina pergyvenimų klodus ir padeda kurti eilėraštį. Šiandien, sotinantis minčių patiekalais, nesistengiama įtilpti į tradicinę eilėraščio formą, numojus ranka į ritmingą bangavimą ir turtingų rimų atliepimą. Pasak M. Martinaičio, daug šiandien skelbiamų eilėraščių negali būti išanalizuoti, nes jie nėra kokiu nors būdu organizuoti, sukomponuoti ar kaip kitaip. Toliau jis priduria: "Nemaža poezijos, kuri atrodo 'nesuprantama', yra tik akių dūmimas: ten visai nėra ko suprasti. Beviltiškų ir tuščių eilėraščių niekaip neįmanoma analizuoti" (Poezijos pavasaris, 1981 m., 200 psl.).

Mūsų poezija dar nėra nuėjusi beviltiškais keliais: ji tebegaivina gyvais vaizdais, įsijautimo įtampa, atsakomybės įpareigojimu. Ypač aktyvios ta prasme mūsų moterys poetės. Neperseniai marių vėjais nuskambėjo kūrybingos K. Grigaitytės šeštasis poezijos rinkinys, o štai vėl sulaukėme brandžių J u l i j o s Švabaitės eilėraščių ir Liūnės Sutemos meditatyvinės lyrikos.

Kūrybos keliu

Julija Švabaitė, su savo poezija pradėjusi rodytis nepriklausomos Lietuvos periodikoje, 1963 m. davė "Vynuogių ir kaktusų" Australijos žemynu kvepiančių eilėraščių rinkinį; 1974 m. padovanojusi mums "Septynis saulės patekėjimus" ir įvesdinusi į namų aplinką, 1981 m. davė egzistencinės poezijos rinkinį "Vilties ledinė valtis", įkvėptą aplankytos Lietuvos.

Lietuvoje populiari gilios minties poetė Janina Degutytė labai poetiškai pavaizdavo poetą: "Visada gyveni kažkokį dvigubą gyvenimą, jautiesi lyg dviejuose pasauliuose. Vienas pasaulis — labai giliai, ten viskas turi kitą spalvą ir k i t ą prasmę. O tas — labiau paviršiuje — kasdieniškasis pasaulis, kuriame dirbam, miegam, valgom, skubam". Tas labai giliai tūnantis poeto pasaulis turi savo spalvas bei prasmę ir, anot poetės J. Švabaitės, sudaro "gyvenimą nuo eilėraščio iki eilėraščio, nuo Vėlinių iki Vėlinių". Gyvendama turiningą vidaus gyvenimą, mūsų poetė džiaugiasi tuo geru jausmu, kai žino, kad "poeziją myli ir ją taip pat išgyvena k a i p ir pats poetas" ir jos skaitytojai.

Kūrybos impulsas

Galbūt poezijos impulsą sudaro vidinio poeto gyvenimo sąlytis su pačia tikrove, kai mūsų poetė, apsilankiusi Lietuvoje, sulydo savo svajones ir ledines viltis su palikta ir vėl atrasta tikrove:

Tėvynė — senutė geležinkelio stotis,
Vaičiulaičių kieme saldinė
(saldžių saldžiausia pasaulyje)
obelis,
šešių bažnyčių bokštai,
giraitė,
po samanom kaukolė,
kepurė, žiedas,
medinio Dievo ranka,

kai prarasta tėvynė yra ne tik apdegę Čiurlionio angelai, bet ir "nukryžiuota Aldona, nuvainikuotoji vaidilutė" (Tėvynė).

Išgyvendama intensyvų vidinio gyvenimo sąlytį su dažnai skaudžia tikrove, mūsų poetė kartą pažymėjo, kad jos poezija yra išpažintinė: "Rašau tai, kuo gyvenu, dėl ko kenčiu, dėl ko blaškausi ar abejoju". Mat sąlytis su tikrove nevisuomet yra darnus ir keliantis:

už mano nuodėmes,
tėvyne,
tavo ranka nukirsta
kaip medžio,
už mano nuodėmes,
tėvyne,
basa, basa tu
vienais marškiniais
per kraujažolių kalavijus,
per užšalusią upę
į nežinią — — —

Blaškymasis ir abejonės

Įdomus, persisunkęs didžia dramos įtampa poetės sugrįžimas "po Vilniaus dangum", kai jaučiasi tarsi vagis, pavargėlė, besimaitinanti svetima duona savo kraujo ir medžio Vilniuje, išduotame Vilniuje, ne jos atpirktame, ne jos iškentėtame elgetų, kiemsargių, kunigaikščių Vilniuje.

Poetė trokšta apsikabinti varpinę, panerti veidą jos dulkėse ir verkti, verkti, nes žino neištversianti, vėl išduosianti. Tiktai sugrįžimas, jos nuomone, nuplaus visas kaltes:

Ir mes ateisim,
ir mes ateisime tikrai,
su molio verpsčių
raštais,
rankšluosčiu aštuonyčiu,
nusilenkti
prieš ploną tavo rankų tinklą.
(Prie Šv. Onos bažnyčios)

Dabar gi "apatiškoji Madona, prikalta dviem tūkstančiais ir aštuoniais šimtais vinių prie Vilniaus sienų", turi pasilikti Aušros Vartuose — "nusidėjėlių motina, šventųjų motina, padegėlių motina, aklųjų ir nebylių... Arimų motina, duonos trupinių, vatinukų ir pilkų žiponėlių," motina.

Poetės kelionė į Lietuvą bei Vilnių — nuostabi d v a s i o s piligrimystė, jautrios sąžinės sąskaita, pasiryžimai. Pagal poetę, tas intensyvumas, tas įtempimas, tas nuolatinis išgyvenimas apvainikuojamas tada, kai žinai, kad tave skaito . . .

Vilniaus Jeruzalėje

Lietuvos vaikų išblaškymas, troškimas išsakyti viduje susitvenkusius jausmus parkludo grauduly neišpasakytam Vilniaus Jeruzalėje poetę, kuri turi atsisveikinti, bučiuodama šventąją žemę — — —

Viešpatie,
jeigu gali,
tai kodėl negali
atitolint šią taurę
nuo jų
ir nuo manęs . . .

Julija Švabaitė rašo tai, kuo gyvena, dėl ko kenčia, dėl ko blaškosi ar abejoja. Tas intensyvus įtempimas apvaldo ir skaitytoją, kuris tarsi kartu su poete pabuvoja Lietuvoje.

Ir sustiprėja.

Mūsų poezija netūpčioja vietoje — sparnus išskėtus neša į turtingą kūrėjų dvasios pasaulį . . .

Julija Švabaitė, VILTIES LEDINĖ VALTIS. Eilėraščiai. Išleido Ateitis 1981 m., 101 psl. Aplankas — Danguolės Stončiūtės. Kaina — 7 dol.

Atsisėdo liūto vieton

Vaizdelis prie buvusio paminklo

Labas. Visi rašo. Daug rašo. Mažai rašo. Įdomiai rašo. Šlykščiai rašo. Visi rašo. O kodėl neparašius? Atsisėdau ir rašau. Rašo rusai, lenkai, žydai, amerikiečiai, rašo kiniečiai. Rašau ir aš. Sako yra jauni rašytojai — mūsų ateitis. Eksperimentuoja, kruta, ropoja į ateitį šviesią. Aš irgi jaunas, irgi noriu tenais. Noriu rytojaus. Būt gerai, kad būtų šviesus, saulėtas, be pagirių ir galvos skausmų. Be raugintų agurkų, rūgščių kopūstų ir taukuotų rankų, be smarvės burnoj, lyg stovėtų ten raitelių gauja. O šiaip, tiesiog rytojaus, su girgždančiu sniegu, raudonais skruostais ir raukšlėm nuo spiginančios saulės. Štai šitkaip. Noriu ir tiek. O kodėl nenorėti?

Pradėsim iš toli. Ėjo žmogus tiapu-tiapu. Sustojo prie penkių augštų namo, pasikrapštė ausį, patrynė ausį, pasuko ausį. Taip, prisiminė kažką! Jo žvilgsnis ėmė jieškoti vietos atsisėsti, vietos pagalvoti. O kai jau sėdi, tai yra apie ką pagalvoti.

Taip — rado. Anksčiau čia stovėjo liūtas su nudaužta nosimi (labai banalu, visi liūtai turi nudaužtas nosis). Paskui atvažiavo tvarkdariai, architektai, naujų idėjų ganytojai, protingi, durniai, šiaip veikėjai ir nutarė — mums nereikia liūto. Nutarė — padarė ir nuvertė liūtą. Liko tik pakyla. Vargšeliai visai užmiršo patį svarbiausią — pakylą, tribūną, pjedestalą, pakopą. . .

Visokios mintys lenda žmogėnui galvon. Lyja, sagos nėr kam prisiūt. Norėtųsi ką nors gero nuveikti. Bet ką? Negi pulsi kalnų versti, taip stačiai į šventuosius brautis, net batų nenusivalęs ir dantų neišsikrapštęs. Nepulsi, vaikeli. Negalima. Nevalia ir taškas. Nėr čia ko. Eik savo įstaigon, dėliok popiergalius pagal jų svarbą, valgyk kompotą po pietų ir žiūrėk, kad neapstatytų pardavėjos.

Ką, pasakysit natūralizmas? Nebent pats to nedarai, nebent neturi degtukų ir apsimeti skrendančiu lagaminu! Nebent žmoniškai pasakyti negali, ko nori ir baigtas kriukis. O gal pačiam daugiau negu kitiems reikia, tamstele? A?

Palaukit, nepulkit, netrypkit kojom, nebadykit pirštais, nevanokit žodžiais. Patys atsisėskit ano liūto vieton, pakrapštykit ausi. Sustokit prie namo, pamiklinkit sąnarius ir pamatysit. . .

A, norėjot, kad taip ir pasakyčiau. Ėėė. . ., gudruoliai, manot bandau ką nors plagijuoti, lendu į svetimus kailinius ar pižamą? Kartoju savo nevalyva kalba jau seniai žinomas tiesas ir jieškau atsakymo?

Aha, taigi atsisėdo mūsų žmogelis liūto vieton ir mąsto. . . Ot jei būčiau dabar ten, kur manęs nėra! Auginčiau kiaules, niekas net **neatpažintų.** Auginčiau, marinčiau, parduočiau, taupyčiau. Surinkčiau, pragerčiau ir . . .vėl iš pradžių. Būčiau visų gerbiamas, liaupsinamas, būčiau "organizatorius" ir "savas žmogus".

Esu ir aš sutikęs tokių žmogelių. Visur. Ir ten, kur manęs dabar nėra, ir ten, kur anksčiau manęs nebuvo (tai visų liūdniausia). O ką aš apie juos galvoju, jau pasakiau. O jeigu mano žodeliukai Jums ne prie "dūšios", tai jau atleiskit. Mat nuo plūgo atėjau, mat išauklėjo taip, o ne kitaip.

Iki.

Kostas Kostulis

• **KŪRYBIŠKO asmens pesimizmas nėra nuosmukis, bet žmogaus atpirkimo aistra. Poetas net ir linksmindamas jieško amžinųjų tiesų, būties esmės. Savitu būdu jis bando atspėti laiko ir kaitos mįslę, rasti atsakymą į skausmo problemą, atskleisti meilę skriaudų ir žiaurumų bedugnėje (Nobelio laureatas Isaac Bashevis Singer).**

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Snaigėms krintant

Sakyk, ar tu svajoti moki,
kai baltos snaigės tamsią naktį šoka,
kada iškyla tūkstančiai masinančių vaizdų,
nutolusių, po laiko šydu paslėptų?

Pro akinančiai baltą pūgą
suspinksi žiburys,
o rogių skambalai, jau pamiršti seniai, seniai,
man suskamba arti, visai arti.
Ir aš matau pro snaigių baltą rūbą
anapus sidabru nutviskusios miglos:
kažkas iš pamirštų laikų į mano namą skuba . . .
Kaip žaibas švysteli man mano tėvo veidas,
tiek metų uždengtas žeme, prabėgusių dienų skraiste.
Jo balsas, kaip šventa migla, prie mano šono nusileidžia,
ir esame drauge
taip, kaip kadais vaikystėje su smėlio pilimis bežaidžiant,
kai saulei leidžiantis ant marių suposi jaunutė sutema.
Jis, savo tėviška švelnia ranka paglostęs mano plaukus,
kalbėjo apie protėvių namus,
ir apie brolį, žuvusį svečioj šaly, kurio jis grįžtant laukė,
ir apie tolimus kraštus.
Jis bandė spėt, kokia lemtis į mano ateitį pabels.
Ar bus gyvenimas toks kaip tas vakaras ramus?
Ar gal žiaurios lemties šešėliai, siaubą keliantys, vėl prisikels?
Aš jo kalbos tada nesupratau,
tik ašaras dvi žvilgančias jo skruostais riedančias mačiau,
nes buvo man tada tiktai svarbi
marių bangos begriaunama pilis smėly.
Aš ištiesiu rankas — prie jo noręčiau prisiliesti,
padėti galvą ant jo pamiršto peties
ir išsakyti jam iš gilumos širdies
apie gyvenimo kančias ir pavergtos tautos Golgotą.
Bet jo nėra. Aplink tik baltas, taip svaiginančiai nubalęs plotas.

Ar tu žinai, kaip tai graudu
žiūrėt į šokančias snaiges
ir su jomis svajoti?

Maža didelių žmonių šalis

J. VAIČELIŪNAS

Tokio pavadinimo aprašymą paskelbė okupuotos Lietuvos keliautoja Saulė Markelytė ("Mokslas ir Gyvenimas", 1979 m. 2 nr.). Ji aprašo Suomiją, kurios gyventojai esą dideli žmonės, o jų gyvenamo krašto plotas — mažas. Bet tai netiesa, nes suomiai nėra labai augšto ūgio žmonės, o jų gyvenamo krašto plotas didesnis už V. Vokietijos. Pati S. Markelytė sako, kad dabartinės Suomijos plotas yra 337.000 kv. km, o V. Vokietijos — tik 248.459 kv. km. Suomijos plotas buvo 383.150 kv. km. Jis sumažėjo, nes sovietai nuo Suomijos atplėšė 46.150 kv. km plotą — Karelijos sritį ir kaikurias kitas vietoves. Nuo Suomijos atplėštasis plotas sudaro du trečdalius dabartinės Lietuvos ploto.

Suomija nėra maža šalis, tik dėl nepalankios geografinės padėties turi nedidelį gyventojų skaičių — apie puspenkto milijono. Nuostabu, kad Suomijoje visai nėra rusų, nors Suomija yra Sov. Sąjungos satelitas. Sovietai, nugalėję ir apiplėšę Suomiją, ir dabar dar jai diktuoja kokį privalo išsirinkti prezidentą. Buvęs Suomijos prezidentas Urho Kekkonen buvo prosovietinio nusistatymo žmogus. Jis jau sulaukė 81 metų amžiaus ir iš prezidento pareigų pasitraukė. Kremliaus valdovai viešai suomiams pareiškė, kad jie vėl išsirinktų prosovietinį prezidentą, jei nenori, kad nukentėtų jų teritorija.

Pagal S. Markelytę išeitų, kad suomiai turi tik vieną didelį vyrą (gal didvyrį?) — U. Kekkonenį, buvusį Suomijos prezidentą, kuris tik sėdėjo prezidento kėdėje ir lankstėsi Maskvai, o visai nemini tikrų Suomijos didvyrių, ypač maršalo G. C. Mannerheimo, kuris 1917 m. Suomijai iškovojo laisvę iš kraštą užplūdusių bolševikų.

Kai 1939 m. sovietai vėl pradėjo karą prieš Suomiją, kad būtų atplėšti nuo Suomijos kaikurie žemės plotai, marš. Mannerheimas su savo kariais vėl didvyriškai gynė savo tėvynę. Jeigu jam tai pilnai nepavyko, ne jo kaltė, nes keturių milijonų suomių tauta kovojo prieš 200 milijonų gyventojų turinčią raudonąją Rusiją arba Sovietų Sąjungą. Taigi vienas suomis turėjo kovoti prieš 50 sovietų.

Tiesa, S. M. pažymi ir kaikurius kitus pasižymėjusius suomius — sportininką P. Nurmį, kompozitorių J. Sibelijų, K. Liukoneną, kuris Helsinkio universitete dėsto lietuvių kalbą, ir dar vieną kitą.

S. M. apie Suomiją daug rašo, bet visai nemini Suomijos nukentėjimo nuo sovietų. Juk pastarieji nuo Suomijos atplėšė didelius žemės plotus, o tų plotų gyventojus baigia naikinti, rusinti. Po Sovietijos — Suomijos karo apie pusė milijono suomių iš atplėštų vietovių pasitraukė į Suomiją, bet dalis jų liko senose gyvenvietėse. Ir likę sovietų val-

(Nukelta į 9-tą psl.)

PRANO BALTUONIO medžio šaknų skulptūra "Šių dienų šokis" E. Daniliūnas

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

PLB KULTŪRINĖ KOMISIJA, vadovaujama pirm. V. Kleizos, koncertams yra pakvietusi du Argentinos solistus iš Buenos Aires — mezzosopraną Zuzaną Valadkaitę-Lopez ir baritoną Antaną Stančiauską. Jų koncertai numatyti: Vašingtone — vasario 14 d., Čikagoje — vasario 21 d., Detroite — vasario 27 d., Klevelande — vasario 28 d., San Francisco mieste — kovo 6 d., Los Angeles — kovo 7 d. ir Floridos St. Petersburge — kovo 10 d. Svečius lydės ir jiems akompanuos Mykolas Drunga. Kvietimų koncertams buvo gauta daugiau, bet dėl ribotos viešnagės jų negalima buvo patenkinti.

VYRESNIŲJŲ SKAUČIŲ ŽIDINIO pakviesta, Bostone 1981 m. gruodžio 5 d. lankėsi sol. Dana Stankaitytė, sopranas iš Čikagos, lydima muz. Alvydo Vasaičio. Židinys jos koncertu paminėjo savo veiklos dvidešimtmetį. Koncerto programoje buvo J. Tallat-Kelpšos, J. Gruodžio, S. Gailevičiaus, K. Kavecko dainos. Operų pasauliui atstovavo arijos iš K. V. Banaičio "Jūratės ir Kastyčio", G. Puccini "Manon Lescaut", A. Ponchiellio "Lietuvių".

DR. ALGIRDO BUDRECKIO paruoštą monografinį veikalą "D. L. K. Algirdas" išleido Simo Kudirkos vardo šaulių kuopa Niujorke. Šios knygos sutiktuvės įvyko 1981 m. lapkričio 21 d. Brooklyne, mažojoje Kultūros Židinio salėje. Leidinį aptarė bei įvertino istorijos doktorantą turintis kun. Viktoras Gidžiūnas, OFM, ištraukas skaitė Vida Jankauskienė. Šia proga paminėtas ir tos šaulių kuopos veiklos dešimtmetis. Kalbėjo pirm. K. Miklas ir S. Kudirka.

DAIL. JUZĖ KATILIŪTĖ, gyvenanti ir kurianti Šveicarijoje, savo individualią tapybos darbų parodą prieš Kalėdas surengė Ženevoje ir susilaukė palankių meno kritikų atsiliepimų. Du parodoje išstatytus jos paveikslus įsigijo Ženevos miestas.

BRONIAUS KVIKLIO II-sis Lietuvos vyskupijoms skirtas tomas, apimantis Vilkaviškio vyskupiją, netrukus bus atspausdintas Čikagoje, M. Morkūno spaustuvėje. B. Kviklys šiuo metu baigia ruošti III Kauno vyskupijos tomą.

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖ ŠALPA Vasario 16 proga išleis knygutę "Nelaisvėje gimęs kūdikis". Ją 1955 m. parašė lietuviai kaliniai Sibire, Vasario 16 proga sveikindami lietuves kalines, atspindėdami savo svajones bei lūkesčius, siųsdami savo meilę Lietuvai iš tolimo Kazachstano. Leidiniui bus panaudotas trigubas tekstas: jo autorių rašysenos, spaustuvės ir angliško vertimo. Leidinio mecenatė yra Sofija Brazauskienė iš Los Angeles. Jis spausdinamas "Darbininko" spaustuvėje Brooklyne, N. Y.

KUN. TEODORAS BRAZYS (1870-1930) buvo religinės muzikos ir muzikos istorijos specialistas, profesoriavęs Vilniaus ir Žemaičių kunigų seminarijose, Kauno universiteto teologijos-filosofijos fakultete. Jis yra palikęs nemažai religinės muzikos kūrinių. Kun. Ladas Budreckas, muzikas gyvenantis Putname, Conn., lankydamasis Lietuvoje, surado dar vieną lig šiol neatspausdintą kun. T. Brazio palikimą — 27-nis Didžiosios Savaitės šventojo tridienio motetus. Iš parsivežto nuorašo jis paruošė spaudai 44 puslapius užimančias šio kūrinio gaidas. Su įvadu leidinys turės 48 psl. Jis bus atspausdintas Tėvų pranciškonų spaustuvėje Brooklyne, N. Y. Kun. L. Budreckas yra parašęs ir šio muziko monografiją, kuri atskleis muzikinį Lietuvos gyvenimą prieš I D. karą ir nepriklausomybės pradžioje.

SOL. GINOS ČAPKAUSKIENĖS KONCERTĄ Čikagos bei apylinkių lietuviams sausio 24 d. Jaunimo Centre surengė jos antrajai plokštelei išleisti sudarytas komitetas, telkiantis lėšas šiuo koncertu bei aukomis. Jas prašoma siųsti J. Šulaičiui, 1237 Woodside Rd., La Grange Park, IL 60525, USA. Plokštelė bus įrašyta su simfoniniu orkestru ir Čikagos lietuvių operos choru. Vienon pusėn planuojama įtraukti lietuviųkompozitorių kūrinius, kiton — operų arijas. Muzikinius plokštelės reikalus tvarko Alvydas Vasaitis, akompanavęs viešniai iš Montrealio šiame koncerte. Pirmoji jo dalis buvo pradėta G. Sibellos, A. Campros, Anono, G. Rossinio kompozicijomis, arijomis iš operų: W. A. Mozarto "Figaro vestuvių", "Pagrobimo iš Serailo", A. Scarlačio "Edimijono ir Cintijos". Antroji koncerto dalis buvo skirta lietuvių kompozitorių dainoms. Sol. G. Čapkauskienė atliko keturis pernai Vilniuje mirusio J. Karoso romansus — "Meilė", "Jūra ir nerimas", "Rytą prie šaltinėlio", "Nevėluokit", beveik visus sukurtus poeto E. Matuzevičiaus žodžiais, išskyrus poetės J. Degutytės tekstą turėjusį "Rytą prie šaltinėlio". Išeivijos kompozitoriams bei poetams atstovavo: kompoz. J. Gaidelio ir P. Lemberto "Poetas", kompoz. B. Budriūno ir H. Radausko "Dainos gimimas", kompoz. A. Stankevičiaus ir H. Nagio "Vandens malūnėliai", kompoz. B. Jonušo ir A. Karvelytės "Vėl sakysi". Koncertą turėjo užbaigti prancūzų kalba atliekama arija "Aš esu Titanija" iš A. Thomas operos "Mignon", bet gausūs žiūrovai, užpildę didžiąją Jaunimo Centro salę, išsikovojo dar keturias kompozicijas virš programos.

ČEKOSLOVAKIJOJE LANKĖSI E. Taurienės iniciatyva įsteigtas Šilutės mokytojų moterų choras ir etnografinis Švenčionių kultūros namų ansamblis. Koncertų dalyvius bene labiausiai žavėjo švenčioniškių šokiai "Klumpakojis", lietuviškas kadrilius "Rusnietis", birbynių ansamblio atliekamos čekų ir slovakų melodijos. Mokytojų choras išvykos programai buvo pasirinkęs lietuvių bei kitų kompozitorių dainas, papildytas čekų ir moravų liaudies dainomis.

VILNIAUS JAUNIMO TEATRAS žiūrovus pakvietė į S. Šaltenio pjesės "Mūsų Pirosmanis" premjerą. Spektaklį paruošė rež. E. Nekrošius, scenovaizdžius — dail. A. Jacovskis, muziką sukūrė — kompoz. A. Martinaitis. Pagrindinį savamokslio gruzinų dailininko N. Pirosmanišvilio vaidmenį atlieka aktorius V. Bagdonas.

RESPUBLIKINIS JAUNIMO SAVIVEIKLINIŲ estradinių grupių konkursas buvo surengtas rajoniniuose Širvintų kultūros namuose. Pirmąsias vietas rajonų centrų varžybose laimėjo brolių A. ir G. Tautkų vadovaujama Raseinių mechanizuotos kolonos vokalinė-instrumentinė grupė ir Rokiškio žemės ūkio mašinų gamyklos estradinis ansamblis su savo vadovu J. Skrisiūnu. Kaimo ir zoninių kultūros namų varžybose laimėtojais tapo estradinis Kybartų kultūros namų ansamblis ir Pasvalio rajono ūkio-technikumo vokalinis-instrumentinis ansamblis.

DAIL. VILIMAS KETVIRTIS, baigęs Vilniaus Dailės Institutą 1980 m., sukūrė penkių metrų augščio skulptūrą "Širvinta", kuri 1981 m. rudenį papuošė Širvintų miestelio aikštę. Šio kūrinio idėja jam kilo dar studijų metais, iš Ukmergės rajono važinėjant į Vilnių.

VILNIAUS "LĖLĖS" TEATRO rež. ir dail. V. Mazūras paruošė suaugusiems skirtą M. Martinaičio "Žemės dukros" spektaklį, kuriame lėlių pasaulis yra susietas su gyvais aktoriais, savo veidus uždengusiais lėlių kaukėmis. Recenzentai spektaklį vadina "trečiuoju teatru", nes jame susilieja dramos ir lėlių teatrų elementai. Martinaičio "Žemės dukra" yra skirta Eglei ir Žilvinui. Tuos du vaidmenis atlieka trys aktorių poros: A. Grybauskaitė ir V. Kirkilionis, E. Miškinaitė ir A. Mikutis, N. Bižanaitė ir J. Marcinkevičius. "Žemės dukros" spektakliams V. Mazūras pasirinko šešis jaunus aktorius, baigusius dramos studijas Vilniaus konservatorijoje prieš porą metų, ir anksčiau aktore tapusią N. Bižanaitę. Vaidyba su kaukėmis jiems sudaro nemažą problemą, nes reikia vengti perėjimo į dramos teatrą, perdidelio abstraktumo, jausti spektaklio stilių, ritmą, spalvas, spektaklio diktuojamą plastiką bei kalbėseną. Mažiau pavykusios yra masinės scenos, kur spektaklio atmosfera dažnai sugriauna menkiausias antrame plane stovinčio aktoriaus buitiškas galvos krustelėjimas.

KLAIPĖDOS LIAUDIES OPEROS TEATRAS, vadovaujamas Kazimiero Kšano, specialiu koncertu šio miesto kultūros rūmuose paminėjo sidabrinę savo veiklos sukaktį. Jame, dalyvaujant teatro solistams, chorui ir simfoniniam orkestrui, buvo atliktos operų arijos, ištraukos iš repertuare turimų spektaklių. Teatro veiklą gerokai sustiprino Vilniaus konservatorijos fakultetų atidarymas Klaipėdoje. Savo repertuare saviveiklinis liaudies teatras dabar turi G. Verdi "Traviatą" ir "Meilės eliksyrą", J. Strausso operetę "Čigonų baronas" ir K. Milloeckerio operetę "Vargšas studentas". Ruošiama n a u j a gruzinų kompoz. V. Gokielio opera "Raudonkepuraitė". 1959 m. kompoz. A. Podnejevo vadovaujamas entuziastų kolektyvas buvo pastatęs P. Čaikovskio operą "Eugenijus Oneginas".

LIETUVOS KOMPOZITORIŲ SĄJUNGĄ papildė trys naujos narės — muzikologė Rūta Gaidamavičiūtė (gimusi 1954), kompozitorė Onutė Narbutaitė (g. 1956) ir muzikologė Zita Kelmickaitė (g. 1951). R. Gaidamavičiūtė, baigusi muzikos teorijos studijas Vilniaus konservatorijoje, rašo straipsnius bei recenzijas "Kultūros Baruose", "Literatūroje ir Mene", yra muzikos teorijos laboratorijos vedėja konservatorijoje. Ji ypač domisi liaudies dainų ir profesionaliosios muzikos ritmika, ruošia kandidatinę disertaciją šia tema. O. Narbutaitė baigė prof. J. Juzeliūno kompozicijos klasę Vilniaus konservatorijoje, diplominiam darbui sukūrusi simfoniją, kuri laimėjo specialų diplomą sąjunginėje jaunųjų kompozitorių apžiūroje Maskvoje. Vargonams yra sukūrusi "Tris atošvaitas" ir "Ėjimą į tylą", smuikui ir violončelei — "1981 metų birželio muziką", styginių kvartetui — "Atverk užmaršties vartus", mišriam chorui ir liaudies instrumentų orkestrui — liaudies dainų kompoziciją "Žalias rūtas skynė, vainikėlį pynė". Dėsto teorines muzikos šakas Vilniaus konservatorijos Klaipėdos fakultetuose. Z. Kelmickaitė, Vilniaus konservatorijoje įsigijusi muzikos istorijos specialybę, vadovauja folkloriniam Vilniaus universiteto ansambliui, bendradarbiauja spaudoje, skaito paskaitas, ruošia radijo ir televizijos laidas. Tobulinasi Leningrado teatro, muzikos ir kinematografijos institute.

V. Kst.

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

DĖMESIO, LIETUVIAI!!!

- Parduodantiems per mus nuolaida
- Nemokamas nejudomo turto įkainojimas
- Sąžiningas patarnavimas visuose nejudomo turto reikaluose
- Daugiau kaip dvidešimt penkerių metų patirtis

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555
PRANAS KERBERIS namų 767-7932
ANTANAS GINIOTIS namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10 - 3
Antradieniais	10 - 3
Trečiadieniais	uždaryta
Ketvirtadieniais	10 - 8
Penktadieniais	10 - 8
Šeštadieniais	9 - 1
Sekmadieniais	9.30 - 1

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	14 %
180-185 d. term. ind.	14 %
term. indėlius 1 metų	14½ %
term. indėlius 3 metų	13 %
pensijų s-tą	15 %
spec. taup. s-tą	14 %
taupomąją s-tą	11 %
depozitų-čekių s-tą	6 %

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	18½ %
mortgičius nuo	17¾ %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775
2239 Bloor Street West.
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

Pirmosios naujųjų ateivių Kučios 1948 m. Kanadoje, Val d'Or, kur dirbo aukso kasykloje. Vėliau šeši jų apsigyveno Toronte, vienas — Hamiltone

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

aguojančio R. Levesque, nusivylimas, kad P. E. Trudeau vyriausybė nepažadėjo jokių konkrečių pastangų ekonominėms problemoms išspręsti. Pasak P. E. Trudeau, nieko ypatingo negalima padaryti. Reikia tik laukti, kol pradės veikti numatytos biudžeto reformos, nukreiptos prieš infliacijos sumažinimą. Kitokios nuomonės yra visai Kanadai skirianas Toronto dienraštis "The Globe and Mail", savo vedamajame priminęs 1979 m. įvykius. Esą tada konservatorių vyriausybės finansų ministerio J. Crosbie biudžete buvo numatytas mortgičių palūkanų atskaitymas namų savininkams iš pajamų mokesčio, prie jo prijungiant ir miestų savivaldybėms skirtą nekilnojamo turto mokestį. Tuo biudžetu taip pat buvo siekiama naftos kainų priartėjimo prie pasaulinės rinkos, kuris dabar jau būtų buvęs įgyvendintas, kaip kad tas kainas įgyvendino JAV, Vokietija, Japonija bei kitos pramonės valstybės. Dėlto infliacija JAV nukrito iki 8,9%, o Kanadoje ją vis dar esą kelia pavėluotai pradėtas ir pilnai neįvykdytas naftos gaminių pabranginimas. Ministerio J. Crosbie biudžete taipgi buvo numatyta priemonių laipsniškam pramonės stiprinimui. Dėl to biudžeto liberalai su socialistais nuvertė konservatorių vyriausybę, pasinaudodami savo atstovų dauguma parlamente. Valdžion vėl grįžo liberalai, kurie, praėjus dvejiem metam, nieko šia kryptimi nesą padarę.

Kanados pramonės ministeris H. Gray paskelbė valdžios užsakytą studiją, liečiančią 1982 m. nedarbo problemas. Joje pranašaujama, kad bedarbių skaičius kovo mėnesį gali padidėti 175.000. Tokiu atveju Kanada susilauktų 1.162.000 užsiregistravusių ir nedarbo pašalpas gaunančių bedarbių. Pridėjus prie jų neužsiregistravusius ir pašalpų negaunančius bedarbius, bendras jų skaičius turėtų siekti apie 1,5 milijono. Kylantis nedarbas daugiausia palies Kvebeko ir Ontario provincijas, kur ypač nukentės baldų gamybos, tekstilės, chemijos, mašinų, gumos, plastikos, metalų, odos pramonė, spaustuvės ir leidyklos. 1981 m. vidutinis 7,6% nedarbas buvo palietęs 898.000 darbininkų, kurių vidurkis šiemet su 8,7% pakils iki 1.030.000.

Finansų ministeris A. MacEachenas Montrealio dienraštyje "Le Devoir" paskelbtame pasikalbėjime ragina darbo unijas nereikalauti perdidelio atlyginimų padidinimo, kuris baigtųsi gaminių pabranginimu, apsunkinančiu jų eksportą į JAV. A. MacEachenas primena, kad pernykštis amerikiečių uždarbio didinimo vidurkis tesiekė 9%, o šiemet spėjo nukristi iki 4,9%. Esą bendrai krašto gerovei būtinai reikia savitvardos. Pasak A. MacEacheno, jo ministerija ėmėsi herojiškų pastangų valdžios išlaidoms sumažinti, kovodama su infliacija. Beveik tuo pačiu metu spaudoje pasirodė pranešimas, kad ministerių kabinetas 12,3% padidino keturiolikos valdinių bendrovių direktorių bei jų pagrindiniu padėjėjų algas. Pernykštė infliacija siekė 12,5%. Tad padidinimas yra 0,2% mažesnis už ją, tačiau negalima užmiršti, kad tie visi valdžios tarnautojai gauna dideles algas, kurios kažkodėl yra laikomos paslaptyje. Žinomas tik Kanados banko vadovo G. Bouey $104.500 atlyginimas. Spėjama, kad visi kiti direktoriai yra gerokai peržengę $100.000. Algos pakėlimą 12,3% gavo ir pašto bendrovės viršininkas M. Warrenas, dar tik pradėjęs savo darbą. Algos nuo sausio 1 d. buvo pakeltos ir Kanados parlamento, senato nariams, valdžios ministeriams, opozicinių partijų vadams. Metinė ministerio pirm. P. E. Trudeau alga nuo $105.000 pakilo iki $120,000. Dienraštis "The Toronto Star" tokiose aplinkybėse kritiškai sutiko A. MacEacheno siūlomą diržo susiveržimą unijoms naujose sutartyse. Joms priklausantys darbininkai neuždirba po $100.000 ar dar daugiau per metus. Esą diržo susiveržimo trūksta pačiai valdžiai ir jos institucijoms.

Kanados automobilių gamyklos unijos pirm. R. White pranešė Fordo ir "General Motors" bendrovėms, kad unija nesutiks peržiūrėti dabartinės tik rudenį pasibaigsiančios sutarties, nors šia kryptimi, siekiant automobilių kainų sumažinimo jau žengiama JAV-se. Pasak R. Whito, kanadiečiai taip negali pasielgti, nes jų algos yra mokamos žemesnę vertę turinčiais Kanados doleriais. Jis, žinoma, užmiršta, kad kanadiečiai automobilius taip pat perka kanadiškais doleriais ir kad automobilių kaina tiems doleriams tikrai yra peraugšta. Dėl jos sumažėjo automobilių pardavimas, teko neribotam laikui atleisti 8.000 šios pramonės darbininkų, o laikinio pobūdžio atleidimai palietė 10.000.

JAV kongresas norėjo įvesti suvaržymus kanadiečių investacijoms, susietoms su naftos, natūralių dujų bei mineralų pajieškomis. Kongreso narius erzina tautinė energijos išteklių politika Kanadoje, varžanti amerikiečių kapitalą tose srityse. JAV kongresas reikalavo, kad kanadiečių bendrovės būtų išjungtos iš minėtų pajieškų valdiškose JAV žemėse. Tai padaryti atsisakė JAV prekybos sekretorius J. Wattas, vengdamas įtampos su Kanada. Jo sprendimas apsaugo $1,3 bilijono kanadiečių investacijas.

SPORTAS

VYČIO ŽINIOS

Treniruotės: krepšinio treniruotės vyksta penktadienio vakarais Etobicoke Coll. mokyklos salėje; **tinklinio** treniruotės — Anapilio salėje trečiadieniais nuo 6.30 v.v.; **ilgų nuotolių bėgimo** treniruotės, kiek žiemos sąlygos leis, numatomos pradėti kovo mėnsį. Tikimasi pasiruošti ateinančio sezono maratono ir ilgųjų nuotolių bėgimams. Gintautas Stirbys, kuris sėkmingai bėgo 1981 m. Toronto "Labatts" maratone, pradeda ruoštis ir tikisi dalyvauti Hamiltono maratono bėgime balandžio 26 d.

Vyčio jauniai vasario 13 d. vyksta į Hamiltoną, kur žais draugiškas rungtynes su Hamiltono Kovo krepšininkais.

Vyčio vyrai dalyvaus Ontario B. A. krepšinio pirmenybėse vidurinėje klasėje. Paruošiamosios rungtynės prasidės artimiausiu laiku. Pirmenybės bus užbaigtos baigminiu turnyru vasario 13 d. Hamiltone.

Metro (MBA) krepšinio lygoje dalyvaus dvi Vyčio jaunių komandos — jaunių iki 21 m. ir jaunučių iki 16 m. amžiaus. Pirmenybės prasidės vasario mėnesį. Vyčio rungtynės bus Etobicoke mokyklos salėje, kur vyksta treniruotės.

Tadas Karpis žaidžia krepšinį Burnhampthorpe mokyklos komandoje kartu su savo didžiuoju broliu Jonu. Etobicoke mokyklų pirmenybėse jų mokykla įveikė artimiausią priešininką Westway mokyklą 56-51. Broliai Karpiai šiose rungtynėse įmetė 39 krepšius. Nors Jonas įmetė 26 krepšius, daugiausia prie laimėjimo prisidėjo Tadas, tolimais metimais laimėjęs 13 taškų. Burnhampthorpe mokykla yra 1981 m. Etobicoke čempijonė. Ir šiais metais eina be pralaimėjimų.

Jonas Karpis yra apsisprendęs sekančiais metais mokytis ir žaisti krepšinį Sirakūzų universitete. Į šį universitetą dar yra pakviestas ir kitas iškilus Toronto krepšininkas — Roger Rollocks. Kartu su jau ten žaidžiančiu Leonu Rautinšu Sirakūzų universiteto komandoje bus trys kanadiečiai. Manoma, kad kiekvienų rungtynių pradžioje bus giedamas ir Kanados himnas.

Leonui Kirkiliui, nuoširdžiam mūsų rėmėjui, už šimtines nuoširdžiai dėkojame. A.S.

AUŠROS ŽINIOS

Krepšinio rungtynės. Sausio mėn. 31 d. Prisikėlimo parapijos salėje įvyko draugiškos krepšinio rungtynės tarp Aušros ir Hamiltono Kovo vyrų komandų. Aušros vyrai rungtynes laimėjo pasekme 119:77 (51:44).

Aušros vyrai su R. Kaknevičiumi ir S. Žuliu (labai gerai žaidžiančiais) pradeda rungtynes, ir abi komandos išvysto greitą, gerą žaidimą. Puslaikis baigėsi 51:44 Aušros naudai.

Antrame puslaikyje Aušra perima žaidimo iniciatyvą. S. Žulys kontroliuoja lentas, o R. Kaknevičius didina krepšių skaičių, ir rungtynes Aušra laimi 119:77.

Aušros komandoje žaidė: S. Žulys 28, V. Gataveckas 7, R. Kaknevičius 43, C. Džiuba 12, A. Valickas 4, S. Arlauskas 12, E. Norkus 4, K. Bartusevičius 10. Kovo grupėje žaidė: L. Meškauskas 2, A. Šestokas 1, J. Rickus 20, R. Antanaitis 16, B. Zubas 20, R. Butkevičius 18, R. Tatti. K.Š.

NAMŲ VAISTINĖLĖ

1980 m. "Kosmos" lapkričio nr. buvo išspausdintas straipsnis apie "Namų vaistinėlę", kurio santrauką čia pateikiu.

Visi seni ir nevartotini vaistai privalo būti sunaikinti. Paprastai kieto pavidalo vaistai, jei nėra nurodyta galiojimo data, laikytini penkerius metus, o skysti vaistai, pvz. kosulio sirupas, gali būti naudojami trejus metus. Vaistai su galiojimo data, kaip pvz. antibiotikai, praėjus galiojimo laikui, praranda visą savo veiksmingumą ir turi būti sunaikinti. Rekomenduojama, kad vaistininkas patikrintų namų vaistinėlę.

Namų vaistinėlėje turi būti merliniai tvarsčiai, kompresai, limpamasis plasteris, žaizdų tvarsčiai, elastinis bintas, pincetas, tvarsčių žirklės, termometras, guminis tvarstis pirštui, odinė pirštо užmova; vaistai nuo skausmo ir karščio, persišaldymo, viduriavimo, vidurių užkietėjimo, skilvio negalavimų, kraujo apytakos sutrikimų, vabzdžių įgėlimo. Taip pat turi būti antiseptinė žaizdų pudra, dezinfekciniai vaistai, gydytojo prirašyti vaistai.

Namų vaistinėlė turi būti laikoma sausoje, vėsioje, vaikams neprieinamoje vietoje. Virtuvė ir prausykla tam netinka. Patariama laikyti gerai uždarytoje spintelėje miegamajame kambaryje.

Kartą į metus namų vaistinėlė turi būti patikrinta ir netinkami vaistai išmesti.

Paruošė: J. Str.

• Valstybių sienos, nuotoliai ir kalbos gali atskirti žmones, bet jos negali išparceliuoti žmogiškojo gyvenimo — tai padaro tik ignorancija. — CHARLES LILLARD

Ateitininkų žinios

Jaunių susirinkimas — vasario 13, šeštadienį, po šeštadieninės mokyklos pamokų, Lietuvių Vaikų namuose. Po susirinkimo — iškyla į čiuožyklą. Informacijas teikia S. Underytė tel. 766-1718.

Moksleivių valdybos posėdis įvyko vasario 7 d. po 10 v. Mišių.

Studentų valdyba posėdžiavo vasario 7 d. ir aptarė būsimas rekolekcijas bei pavasario kursus. Rekolekcijos studentams numatomos Andrulių ūkyje. Vadovaus — kun. A. Saulaitis ir sesuo Ignė. Informacijas teikia A. Rašymas tel. 233-7757.

Koordinacinis komitetas posėdžiavo vasario 4 d. Aptarė metinės šventės planus. Ji bus gegužės 15 d.

L. U.

Skautų veikla

• Sktn. Stepo Kairio muzikinis vienetas atliko programą Klaipėdos atvadavimo minėjime sausio 23 d. Lietuvių Namuose.

• Skautų vyčių kandidatų būrelis, vad. s.v.v.sl. A. Senkaus, Vasario 16-tosios proga išleisdino laikraštėlį vardu "Varpas", kuriame rašoma apie Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą. Laikraštėlis išdalintas tuntų sueigoje vasario 7 d.

• Kaziuko mugė — kovo 7 d. Prisikėlimo salėse.

• Romuvos narių susirinkimas — vasario 28 d. Prisikėlimo Parodų salėje. Nario mokestis nuo š. m. sausio 1 d. — $5 metams.

• Mindaugo dr-vės sueiga — vasario 17 d. Atsinešti Lietuvos vaizdų iškarpas. Draugininkui išvykus atostogų, jį pavaduoja s.v. sl. V. Šimkus.

• "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai organizuotai su vėliavomis dalyvauja iškilmingose pamaldose Prisikėlimo šventovėje vasario 21 d., 10 v. r. minint Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šventę. Č. S.

A. E. LePAGE
Daiva T. Dalinda, B. A.
Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!
• Nemokamas namo įkainojimas •
(Įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1576 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 537-3431
Namų 494-0605

AL GARBENS REALTOR
Telefonas 489 - 1543
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
ALFONSAS GARBENIS jums sąžiningai patarnaus parduodant, perkant, tvarkant mortgičius, įkainojant namus ir t.t. LIETUVIAMS NUOLAIDA
Pirmoji lietuviška nekilnojamo turto agentūra Toronte, veikianti daugiau kaip 30 metų

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:

14 %	už 90 dienų term. indėl.
14 %	už 6 mėn. term. indėlius
14½ %	už 1 m. term. indėlius
13 %	už 3 m. term. indėlius
15 %	už pensijų planą
14 %	už namų planą
14 %	už specialią taup. sąsk.
11 %	už taupymo s-tas
6 %	už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asm. paskolas	nuo 18½ %
už mortgičius	nuo 17¾ %

AKTYVAI virš 28 milijonų dolerių
Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.
KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

FLORIDA REAL ESTATE
Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartamentai • Kondominiumai • Nuomojimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813)360-2448 • Vakare (813)367-2413

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3
Telefonas 252-8863

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
Telefonas 531-3098
Savininkai S. ir F. Janavičiai

European Catering
Europietiškas patarnavimas įvairiems parengimams Toronte ir už Toronto ribų.
* Parūpinam salę, muziką, gėles, gėrimus.
* Namuose kepti pyragai ir t. t.
Skambinti: A. Gataveckienė arba Al. Baris
tel. 535-0164 arba 535-1258 Toronte.

Išrinkta nauja "Vilniaus" karalaitė

Iš penkių kandidačių išrinkta Rasa Rimkutė, o jos palydove — Asta Šernaitė

KLB Toronto apylinkės valdyba š. m. vasario 6, šeštadienį, surengė "Vilniaus" karalaitės balių Lietuvių Namuose. Tikslas — išrinkti "Vilniaus" paviljono karalaitę, kuri atstovautų lietuviams 1982 m. Toronto miesto etninių grupių Karavano renginiuose ir lietuvių veikloje. Tai jau antrą kartą Toronte buvo surengtas tokio pobūdžio metinis vakaras, kuriame dalyvavo apie 400 jaunimo ir vyresniosios kartos lietuvių. Pagrindiniai šio iškilaus vakaro rengėjai buvo — L. Kuliavienė, Ž. Šilininkaitė ir V. Vaitiekūnaitė. Joms talkino valdybos nariai. Jos suredagavo ir išleido turiningą programą, kurioje visuomenę supažindino su kandidatėmis ir jų straipsniais lietuviškos veiklos problemomis, rūpinosi aukų rinkimu, baliaus paruošimu ir svečių priėmimu.

Karalaitės rinkimų programai įdomiai vadovavo R. Stravinskaitė ir R. Kuliavas, supažindinę dalyvius su kandidatėmis. Pranešėjų iškviestos viena po k i t o s iš gražiai išpuoštos scenos ant specialiai paruoštos pakylos-estrados pasirodė žingsniuodamos, švelnios muzikos garsų palydimos Toronto lietuvaitės: Laima Januškaitė, Danutė Petkevičiūtė, Rasa Rimkutė, Rita Rudaitytė ir Asta Šernaitė.

Po pasirodymo ir susipažinimo įvyko kandidačių egzaminai. Jos atsakinėjo į programos pranešėjų pateiktus klausimus. Pirmasis klausimas kandidatėms buvo žinomas ir atsakymas iš anksto jų paruoštas. Jos turėjo atsakyti į šiuos klausimus: 1. Kokios yra svarbiausios "Vilniaus" karalaitės pareigos? 2. Ar yra svarbu išlaikyti gerus santykius su kitataučiais? 3. Kaip mūsų išeivija gali padėti lietuviams pavergtoje Lietuvoje? 4. Į kokią kultūrinės veiklos sritį turėtume kreipti daugiausia dėmesio? 5. Ar yra naudingi pasaulio lietuvių suvažiavimai? Visos penkios kandidatės atsakė į šiuos klausimus trumpai ir išsamiai. Jų lietuvių kalba pasigėrėtinai graži, aiški ir be svetimtaučių kalbos įtakos.

Po pirmo egzamino kandidatės dalyvavo inscenizuotoje humoristinėje pasakoje apie "Vytą karalaitį", kurią skaitė vakaro pranešėjai. Tai daug juoko sukėlęs linksmas vaidinimas, tikęs šio vakaro nuotaikai. Ir vėl sekė kandidačių egzaminų vargai, nes šį kartą turėjo atsakyti į nežinomą klausimą, ištrauktą loterijos tvarka. Nors klausimai buvo nelengvi (pvz. ką reiškia būti visapusišku žmogumi, kas yra susipratęs lietuvis, lietuviškų knygų nauda bei reikšmė ir kiti), nė viena kandidatė nesuklupo, parodė greitą orientaciją ir išsilavinimą.

Visas kandidates stebėjo penki "rūstūs" vertintojai: V. Aušrotas, V. Bireta, S. Šarkutė-Burrow, G. Kuzmienė ir A. Senkus. Kiekvienas iš jų kandidates vertino nustatyta taškų sistema, skirdami juos už lietuvių kalbą, išsilavinimą, veiklą, išvaizdą ir kitas gerąsias savybes. Tai nebuvo vertintojams lengvas uždavinys, nes visos penkios buvo gražios, veiklios ir išsilavinusios. Vertintojų duomenis skaičiavo balsavimo komisija — Ž. Šilininkaitė ir E. Stravinskas.

Kai vertintojai buvo užimti, scenoje pasirodė Aldona Biretaitė, 1981 m. "Vilniaus" karalaitė, sėkmingai atstovavusi lietuviams svetimtaučių tarpe, atkreipusi kanadiškos spaudos dėmesį ir aktyviai pasireiškusi mūsų veikloje. Ji atsisveikinimo žodyje pažymėjo, kad jos išrinkimas 1981 m. "Vilniaus" karalaite jos gyvenime liks vienu iš gražiausių prisiminimų, nes turėjo p r o g o s bendrauti su svetimtaučiais, juos supažindinti su lietuvių išeivių ir pavergtos Lietuvos problemomis bei aktyviai dalyvauti lietuvių veikloje.

Pagaliau pranešėjas R. Kuliavas, gavęs balsavimo komisijos "slaptą" rinkimų aktą, paskelbė, kad 1982 m. "Vilniaus" karalaite išrinkta **Rasa Rimkutė** ir j o s palydove — **Asta Šernaitė.** Naujoji karalaitė Rasa yra 20 metų amžiaus, Toronto universitete studijuoja biologiją. Jos palydovė Asta — 21 metų amžiaus; vienerius metus mokėsi Vasario 16 gimnazijoje, Vokietijoje; šiuo metu studijuoja architektūrą.

Naujajai "Vilniaus" karalaitei Rasai Rimkutei paskirta stipendija $1000, kurią paaukojo S. Kuzmas. Jos palydovei Astai Šernaitei įteikta $500, kuriuos paskyrė Lietuvių Namų valdyba. Be to, šiam tikslui buvo gauta dar nevardinė auka $100, kuri palikta kitų metų karalaitei. Be šių piniginių aukų, buvo gauta iš kanadiečių ir lietuvių f i r m ų daug įvairių daiktinių dovanų, kuriomis buvo apdovanotos visos konkurse dalyvavusios penkios iškiliausios lietuvaitės.

Po įdomių "Vilniaus" karalaitės rinkimų vakaro dalyviai buvo pavaišinti J. Bubulienės paruošta vakariene, stiprinosi baro gėrimais ir su naująja "Vilniaus" karalaite įsirikiavo į šokėjų eiles. Įvyko ir loterija. Svečiai pirko ponių padovanotus pyragus ir linsminosi iki vidurnakčio, linkėdami savo kolonijos karalaitei sėkmės atstovauti lietuviams, 1982 m.

J. Varčius

Toronto Lietuvių Tautinių Šokių Grupės "Atžalynas" mokytojos su muzikantais. Iš kairės: vyr. vadovė Silvija Martinkutė, Aldona Zanderienė, Vida Javaitė, Irena Poškutė, Linas Daukša, Aldona Biskytė

Nuotr. B. Tarvydo

Maža didelių žmonių šalis

(Atkelta iš 7-to psl.)

džioje suomiai yra patriotai, todėl sovietai juos visaip naikina. Rusijos carai iš autonominės Suomijos kunigaikštijos jokių plotų neatplėšė.

S. M. rašo: "Ne kartą Suomijoje buvojo ir V. Leninas. Suomių tauta didžiai dėkinga V. Leninui, kuris 1918 metų išvakarėse pasirašė Suomijos nepriklausomybės aktą. Pirmą kartą per savo istoriją suomių tauta įgijo nepriklausomybę, sukūrė savo valstybę". Taigi Leninas pripažino Suomijos valstybę, o Stalinas 1939 m. tą valstybę užpuolė, norėdamas nuo Suomijos atplėšti kaikuriuos žemės plotus ir jais padidinti Sovietiją, kurios plotas ir taip siekia apie 22 mil. kv. km. Taip Stalinas atsilygino Suomijai už Lenino gyvybės išgelbėjimą.

1918 m. Lietuva buvo išsikovojusi nepriklausomybę, ir tai nepirmą kartą, kaip Suomija, o Stalinas Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių nepriklausomybės sunaikino. Ko verti bolševikų dokumentai? Leninas ir Lietuvos nepriklausomybę pripažino tik tada, kai Lietuvos kariai bolševikus iš Lietuvos išvijo.

Taip Leninas pasielgė ir su Suomija: jis Suomijos nepriklausomybės pripažinimo dokumentą pasirašė tik tada, kai suomiai bolševikus iš savo krašto jau buvo išviję. Koks čia gali būti suomių dėkingumas Leninui? Pastarasis skelbė, kad reikia baigti I D. karą be aneksijų, be kontribucijų, o jo vadovaujami bolševikai pradėjo puolamuosius karus prieš Suomiją, Estiją, Latviją, Lietuvą, Ukrainą, Gudiją.

S. M. galbūt norėjo aprašyti šalį su dideliais žmonėmis dvasine prasme, bet ji to vaizdo nedavė, o gal ir negalėjo duoti, nes ji gyvena pavergtoje Lietuvoje. Jei Suomija ir dabar plotu yra didesnė už V. Vokietiją, tai ji nėra maža šalis, o tik maža tauta. Kai suomiai buvo priversti pasirašyti sovietų jiems padiktuotą taikos sutartį, Suomijos delegacijos pirmininkas pasakė, kad šiame kare Suomija yra tuo kalta, kad suomiai yra maža tauta. To nepaneigė nė sovietai.

• Baisesnis už žemės drebėjimą yra drebėjimas dėl šiltos vietos — geros tarnybos.

• Juoktis sunkiau, negu verkti. Todėl pasaulyje yra daugiau lyrikų, negu satyrikų.

West Lorne, Ontario

VASARIO 16 GIMNAZIJAI PAREMTI šioje apylinkėje aukojo: M. P. Pociai $50; po $20: L. Z. Mockai, J. S. Paketurai, T. J. Rastąpkevičiai; $15: E. J. Statkevičiai; $10: T. Ceparis; $5: P. Gaidauskas. Nuoširdžiai dėkojame už aukas institucijai, kuri paruošia mūsų jaunimą lietuviškai veiklai.

Vasario 16 gimnazijai remti komisija

St. Petersburg, Florida

FLORIDOS LIETUVIŲ KLUBO biuletenį "Lietuvių Žinios" šiais metais redaguoja komisija: Kostas Gasparaitis, Kazys Gimžauskas, Sofija Salienė, Ona Šiaudikienė.

KLUBO NARIŲ SUSIRINKIMAS įvyko sausio 9 d. Išklausyta net 12 įvairių pareigūnų pranešimai. Klube yra iš viso 430 narių. Susirinkime dalyvavo 102.

ATSISVEIKINIMAS su senąja klubo valdyba ir sutiktuvės naujosios įvyko sausio 10 d. klubo salėje pietų metu. Atsisveikinant su buvusiu pirmininku A. Karniumi ir jo vadovauta valdyba, padėkos ženklan I. Račinskienė įteikė tortą. Naujon valdybon įeina: pirm. A. Armalis, vicepirm. K. Vaičaitis, sekr. A. Krulikienė, finansų sekr. I. Račinskienė, ižd. J. Kirtiklis, direktoriai — E. Bazėnas, A. Budrikis, A. Grabauskas, P. Juška, R. Kriaučiūnaitė, P. Mičiulis, J. Pupelienė. Revizijos komisija: L. Kačinskas, M. Šilkaitis, J. Žvynys.

MUZIKUI PETRUI ARMONUI jo 75 m. amžiaus proga sausio 13 d. buvo surengtos pagerbtuvės jo vadovaujamo choro iniciatyva. Ta proga buvo apžvelgti sukaktuvininko darbai, pasakyta sveikinimo kalbų, įteikta dovanų.

ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ KATALIKŲ MISIJOS susirinkimas įvyko sausio 20 d. lietuvių klubo salėje. Pranešimus padarė komiteto pirm. A. Gruzdys, nariai — J. Žvynys, V. Kriaučiūnas. Misijos reikalais kalbėjo dvasios vadas kun. K. Butkus, OFM, ir pranciškonų provincijolas kun. P. Baltakis, OFM. Vieton pasitraukusio komiteto nario dr. J. Petriko išrinktas Pr. Stanelis, kandidatu — p. Augustas. Misijai priklauso 222 šeimos. Susirinkime dalyvavo 109 asmenys.

TAUTINIŲ GRUPIŲ FESTIVALIS įvyks vasario 25-28 dienomis. Lietuvių pasirodymai numatyti penktadienį 7.20 v.v. ir sekmadienį 7.40 v.v. Vasario 25 d. skirta tiktai mokykloms. Lietuvių programą atliks klubo choras ir tautinių šokių grupė.

L. Ž.

MIELAI SESUTEI

A†A

JUZEI MIEŽELIENEI

Floridoje mirus, jos sūnus — ARĄ ir RAIMUNDĄ, seseris — JULĘ Kanadoje ir LEONTINĄ Čikagoje bei jų šeimas skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiu —

Jeronimas Jakelaitis

A†A

M. SAVICKIENEI

mirus,

jos dukrą MARYTĘ SAVICKAITĘ - ASADOORIAN ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

M. M. Biekša

SKUBIAI JIEŠKOMA

NUOLATINĖ VIRĖJA

(vieną kartą per savaitę)

St. Petersburgo Lietuvių Klubui Floridoje.

Prie Klubo yra gražus butas (su baldais) apsigyvenimui. Dėl informacijų kreiptis pas klubo pirmininką A. Armalį šiuo adresu: 7100 Sunset Way, Apt.905, St. Petersburg Beach, Fla. 33706

arba telefonu **(813) 367-4243.**

1982 METAIS NUMATYTOS

EKSKURSIJOS

VILNIUS IR KITI EUROPOS MIESTAI

Balandžio	*28*	*Liepos*	*22*
Gegužės	*26*	*Rugpjūčio*	*11*
Birželio	*16*	*Rugsėjo*	*1*
Liepos	*8*	*Rugsėjo*	*29*

Galima važiuoti vienai arba dviem savaitėm grupėje arba pavieniui.

Smulkesnių žinių teirautis žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČĖNAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,

TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis:

V. BAČĖNAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9

Tel. 533-5454

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)

Toronto, Ont., M6R 1V5 *FILTSOS BROS*

Telefonai 533-8451, 533-8452

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR

3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

• NAMAI • ŪKIAI • ŽEMĖ

TONY GENYS 231-2839

PAUL KOLYČIUS 789-1545

VACYS ŽIŽYS 232-1990

Įstaigos (416) 233-3323

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONTO ONT

"Nemarus mirtingasis" — monografija apie arkivyskupą Teofilių M a t u l i o n į yra atspausdinta Romoje ir išleista Lietuvių Katalikų Akademijos. Kaikurie tautiečiai Toronte ir kituose Š. Amerikos miestuose minėtą leidinį jau yra gavę paštu. Didžioji leidinio siunta, skirta Torontui, yra išsiųsta iš Romos, bet Toronto dar nepasiekė. Visi šios siuntos egzemplioriai — kietais viršeliais ir su dail. Vl. Žiliaus aplanku.

Lietuvos Kankinių parapijos tarybos kultūrinės sekcijos komitetas š.m. kovo mėnesį rengia jaunųjų talentų pasirodymą-koncertą. Geriausiai pasirodžiusiems bus skiriamos premijos. Norintieji dalyvauti prašomi registruotis pas A. Vitkienę tel. 741-6264 Toronte.

Liūdnas likimas laukia turto tų asmenų, kurie mirdami nepalieka testamentų. Jau buvo daug atvejų, kur lietuvių turtas atiteko sovietinei valdžiai pagal Kanadoje veikiančius įpėdinystės įstatymus. Tokio likimo susilaukė net buvusio gen. Lietuvos konsulo a.a. J. V. Gylio turtas, kurį buvo užrašęs savo žmonai. Pastaroji mirdama nepaliko testamento. Sovietų Sąjungos advokatų centrinė įstaiga veikia Otavoje ir išnaudoja kiekvieną atvejį savo naudai. Dėlto labai svarbu turėti tinkamai surašytus testamentus.

Toronto miesto taryba 12:11 balsų dauguma nutarė rudenį rengti referendumą — miesto gyventojų pasisakymą apie pasaulio nusiginklavimą bei atsisakymą atominių ginklų. Nors miesto tarybos teisinis patarėjas pareiškė, kad tai turimos galios peržengimas, bet tarybos narių dauguma jo patarimo nepaklausė. Dienraštis "Toronto Sun" 1982. I. 31 paskelbė vedamąjį: "Absurd poll on disarmament", kuriame pasmerkė miesto tarybos sprendimą kaip neteisėtą ir kainuosiantį mokesčių mokėtojams $10,000. Dienraštis mini, kad ir Tony O'Donohue balsavo už referendumą. Anot dienraščio, "atominio karo pavojus iš tikrųjų gali būti pasaulį sukrečiančios reikšmės, kaip sako O'Donohue, tačiau jis nepriklauso savivaldybiniam balsavimui, nes pažeidžia esamą įstatymą mokesčių mokėtojų sąskaiton". Prie to galima pridurti, kad atominį nusiginklavimą Vakaruose labai propoguoja sovietai ir jų šalininkai, siekdami vakariečių nusiginklavimo, o sovietinio apsiginklavimo. Tokią politiką Kanadoje skleidžia organizacija "Operation Dismantle".

Dienraštis "Star" 1982. II. 4 išspausdino H. Lapo laišką "Waste no tears for Soviet butcher". Jame rašoma, esą L. Brežnevas verkė per Suslovo laidotuves. Laiško autorius primena, kad Suslovas buvo baltiečių naikintojas "butcher of the Balts", 1946 m. Lietuvoje sunaikinęs daug laisvės kovotojų, deportavęs daugybę žmonių Sibiran. Esą iš 7 milijonų baltiečių 21% buvęs sunaikintas arba deportuotas į Sibirą.

Pajieškojimas

Jieškomi — **Valiulis** ir sesuo **Jadvyga Valiulytė.** Gyveno Hannoveryje, Vokietijoje, vėliau — Talgarth, Wales, Anglijoje, emigravo Kanadon. Rašyti arba skambinti: dr. Bronius Baukys, 1635 So. 50 Ct., Cicero, IL 60650. Telefonas (312) 863-8746. Už pranešimą bus apmokėta.

Estų Labdaros Komiteto "Ehatare"

pensininkų centras - namai

(40 Old Kingston Rd., Scarborough)

jau pastatyti ir įrengti. Kviečiame apsigyventi ir lietuvius privačiuose arba dvigubuose kambariuose. Smulkesnių informacijų teirautis: tel. (416) 284-0828 arba 0829.

"Ehatare" vadovybė

ADVOKATŲ ĮSTAIGAI

reikalinga sekretorė

(receptionist-typist).

Skambinti advokatui Algiui Pacevičiui telefonu **537-2643** Toronte.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B.

2299 Dundas St. W., Suite 303
Toronto, Ontario
M6R 1X7
(Kampas Bloor ir Dundas St.)

Telefonai:
namų **233-0303**
įstaigos **(416) 537-2643**

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5

Telefonai:
įstaigos **(416) 231-4138**
namų **249-2637**

W. G. **DRESHER** REAL ESTATE REALTOR

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.

233-3334 – 231-2661 – 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p,

Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

UŽGAVĖNIŲ KARNAVALAS

1. JAUNIMO POPIETĖ - Mindaugo, Mortos ir Gedimino pilies menėse

nuo 2 v. iki 5 v. po pietų. *MENINĘ PROGRAMĄ atliks vaikų darželio auklėtiniai, Maironio mokyklos mokiniai, "Gintaro" ir "Atžalyno" jaunieji šokėjai.* Veiks organizacijų paviljonai, gėrimų baras, šiltų ir šaltų užkandžių bufetai.

2. KAUKIŲ VAKARAS - Mindaugo ir Mortos menėse

nuo 7 valandos vakaro iki 1 v. ryto. *MENINĘ PROGRAMĄ atliks "Aro" ir "Volungės" chorai, Stp. Kairio muzikinis vienetas, "Gintaro" ir "Atžalyno" vyresnieji šokėjai.* Veiks paviljonai, gėrimų baras, Užgavėnių blynų bei užkandžių bufetas. Vertinga loterija. Gražiausia apranga ir kaukės bus premijuojamos: I – $100, II – $75, III – $50, IV ir V – po $25. Gros smagus orkestras.

BILIETŲ KAINOS: $5.00, studentams ir pensininkams – $4.00. Stalai numeruoti. Gaunami LN raštinėje ir sekmadienių popietėse.

3. MENO DARBŲ PARODA - Vytauto D. menėje nuo 2 v.p.p.

Jaunųjų ir vyresniųjų menininkų tapybos, skulptūros ir kiti rodiniai. Dalyvauja 15 menininkų. Įėjimas nemokamas.

VASARIO 20, ŠEŠTADIENĮ, TORONTO LIETUVIŲ NAMUOSE,

1573 Bloor St. W., TORONTO, ONT.

Dalyvaukime visi!
Prisiminkime lietuviškus papročius!
Pelnas – dalyvaujančioms organizacijoms.

TORONTO LIETUVIŲ NAMAI

MONTREALque

Silvijai Staškevičienei, laukiančiai savo pirmojo kūdikio, buvo suruoštas jaukus pobūvis Reginos Piečaitienės ir Danutės Staškevičienės iniciatyva. Būsimoji mama buvo apdovanota įvairiomis dovanėlėmis. Dar vienas toks pobūvis jai buvo suruoštas Hildos Lapinienės iniciatyva.

Sėkmingai koncertavo Toronto "Volungė", pakviesta "Nidos" žvejotojų-medžiotojų klubo, kuris šventė savo įsikūrimo 15 metų sukaktį. "Volungė" Montrealyje lankėsi antrą kartą. Džiugu buvo matyti žymiai sustiprėjusį chorą.

Po koncerto buvo įteiktos gėlės nuo "Nidos" klubo, AV parapijos ir "Pavasario" mergaičių choro. Choro dirigentei Daliai Viskontienei buvo įteikta dovana nuo mūsų jaunimo ansamblio "Gintaro", nes ji yra šio ansamblio krikšto motina.

Kitą dieną "Volungė" giedojo AV šventovėje per 11 v. Mišias ir po jai suruoštų pietų grįžo į Torontą.

Montrealio lietuvių bendruomenė šiemet ruošiasi neeiliniam įvykiui — Kanados Lietuvių Dienoms Montrealyje. Seniau, rengiant Lietuvių Dienas, būdavo sudaromas specialus komitetas. Šiais gi metais jo atsisakyta. KL Dienas rengs KLB Montrealio apylinkės valdyba. Jau yra nustatomos darbo gairės valdybos nariams, kurie į talką gali kviestis padėjėjus.

Tikimės, kad Montrealyje Lietuvių Dienos praeis sėkmingai. Mūsų apylinkės valdybai vadovauja jaunosios kartos atstovas Vincas Piečaitis. O jauniems netrūksta naujų ir įdomių idėjų.

"Rūtos" pensininkų klubas vasario 23 d., 2 v.p.p., rengia Užgavėnių popietę. Bilietai gaunami kavinėje kiekvieną sekmadienį ir trečiadieniais pas valdybos narius. Norintieji dalyvauti prašomi užsiregistruoti iki vasario 17 d.

"Neringos" jūros šaulių kuopa kovo 21 d. rengia kun. J. Aranauskui pagerbti pietus, kurių metu bus pagerbti visi Juozai ir Juozės. Meninę programą atliks "Gintarėliai" — kanklininkai ir šokėjai.

A. a. Juozas Gebrusevičius, miręs prieš metus laiko, buvo prisimintas maldose savo draugų ir pažįstamų. Už jo vėlę Šv. Kazimiero šventovėje buvo atlaikytos šv. Mišios, kurių metu vargonais grojo seselė Teresė. Taip pat buvo kalbamas Rožinis. Po to visi dalyviai buvo šeimos pakviesti pietums. **N. B.**

Ligoniai. Povilas Narbutas gydosi žydų ligoninėje. Bronė Vitienė perkelta iš ligoninės į Ste. Terese Convalescent Home. O. Vilemienė tebėra Reddy Memorial ligoninėje.

Solistės G. Čapkauskienės plokštelės išleisti komiteto rėmėjų posėdis įvyko vasario 7 d., dalyvaujant ir pačiai solistei. Nutarta surengti Montrealio Aušros Vartų parapijos salėje gegužės 1 d. solistės koncertą ir gautą pelną skirti plokštelės išleidimui.

TORONTO

Anapilio žinios

— Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II enciklika "Žmogaus Išgelbėtojas", išversta į lietuvių kalbą ir atspausdinta Romoje, gaunama Anapilio knygyne.

— Lietuvių kapinėms aukojo $200 Vincas Kėžinaitis, $100 — Viktoras ir Rita Kaknevičiai.

— Parapijos skoloms mokėti paaukojo $50 Lietuvių Dailės Institutas.

— Jaunų šeimų sekcijos rengta čiuožimo iškyla sausio 31 d., nežiūrint sniego pūgos, pavyko labai gerai. Po iškylos visi dalyviai susirinko parapijos salėn užkandžiams.

— Anapilio Moterų Būrelio valdyba vasario 7 d. posėdyje nauja pirmininke išrinko Reginą Celejewską.

— Jaunųjų skautų vienetų "Aguonėlių" ir "Dobiliukių" sueiga įvyko vasario 7 d. posėdžių kambaryje.

— Mišios vasario 14, sekmadienį, 10 v. r. — už a. a. Antaną Vengraitį, 11 v. r. — už žuvusius dėl Lietuvos laisvės.

Lietuvių Evangelikų Liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos vasario 14, sekmadienį, 9.30 v. r.; giedos ir apeigas atliks parapijos choras, veiks sekmadienio mokykla.

— Parapijos choras repetuoja kas pirmadienį, 7.30 v. v., šventovėje.

— Vasario 21, sekmadienį, pamaldos 9.30 v. r., Vasario 16 proga. Pamaldas laikys svečias kun. Povilas Dilys iš Čikagos (viešės iki vasario 24). Pamaldos bus su šv. Komunija, kartu bus įvesdinti naujai išrinkti tarybos-valdybos nariai. Giedos parapijos choras.

— Vasario 28, sekmadienį, pamaldos — 9.30 v. r. Apeigas atliks moterų draugija. Po pamaldų parapijos jaunimas organizuotai vyks čiuožti į High Parką, po čiuožimo grįš į šventovę užkandžiam. Jaunimo reikalais rūpinasi E. Pamataitis 889-6590 ir K. Dambaraitė 536-1433.

— Turintieji klausimų, liečiančių parapiją, prašomi skambinti M. Dambarienei 533-1433 arba V. Drešeriui 233-3334.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį per 10 v. Mišias giedojo "Volungės" choras, vadovaujamas D. Viskontienės.

— Parapijos choras jau pradėjo ruoštis Šv. Pranciškaus 800 metų nuo jo gimimo minėjimui, kuris įvyks gegužės 9 d. Po to su ta pačia programa yra pakviesti į Ročesterį. Kviečia įsijungti ir naujus balsus.

— KLK Moterų Draugijos šios parapijos skyriaus susirinkimas — vasario 14, sekmadienį, po 11.30 v. Mišių Parodų salėje. Programoje — L. Nakrošienė su dailiuoju žodžiu. Šiais metais parapijos skyrius pasiuntė Religinei Šalpai $1000. Balandžio 25 d. parapijos skyrius rengia politiniams kaliniams ir jų šeimoms Lietuvoje šelpti popietę. Programoje — poetas Bernardas Brazdžionis.

— Praėjusį penktadienį palaidota a. a. Ona Pavilonienė, 76 metų amžiaus.

— Mokesčiams pakvitavimai už aukas parapijai 1981 m. jau išduodami. Juos atsiimti sekmadieniais po Mišių salėje, o šiokiadieniais — parapijos raštinėje.

— Parapijai aukojo: Pr. Žiulys $200, P. Armolavičienė $200, O. Juodviršienė savo vyro mirties metinių proga $100, J. J. Varkavičiai $100; klierikų fondui: A. Margevičienė $100; skoloms mokėti: Vl. Bakūnas $20 ir Rel. Šalpai $20.

— Pakrikštyta: Viltė-Elėnutė, Elenos (Krišiūnaitės) ir Ramūno Barakausko duktė.

— Mišios vasario 14, sekmadienį, 8 v. už Kazį Mikolaitį, užpr. Amann; 9 v. už Oną Ališauskienę, užpr. J. Ališauskas; 10 v. už Veroniką Kesiūnienę, užpr. S. K. Juknevičiai; 11.30 v. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 7 v. v. už Joną Puidoką, užpr. P. Puidokas.

Buvusieji "Aušros" mergaičių ir berniukų gimnazijų mokiniai kviečiami susirinkimui į Lietuvių Namus (posėdžių kambarį) vasario 14, sekmadienį, 1 v.p.p. Susirinkimo tikslas — kelionė į rengiamą aušrokų suvažiavimą Čikagoje š.m. gegužės 28-30 d.d. Kviečiame visus dalyvauti.

Iniciatoriai

Kanados Lietuvių Fondas primena visiems suinteresuotiems lietuviams bei organizacijoms, kad prašymai pašalpoms bus priimami tik iki 1982 m. vasario 16 d. Prašymus siųsti KL Fondui, 28 The Palisades, Toronto, Ont. M6S 2W8 arba 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

KLF valdyba

Mažlietuvių šiupinys. "Mes, lietuvininkai, barščius ir šiupinį skanų su lašiniais gardžiais išvirtus girdami valgom" — rašė Donelaitis. Mažosios Lietuvos Moterų Draugija ir šiemet ruošia tradicinį šiupinį vasario 23, antradienį, 7 v.v., Prisikėlimo salėje. Bus skani vakarienė, loterija ir meninė programa, kurią atliks vyrų choras "Aras", vadovaujamas V. Verikaičio.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

DĖL PERSIKĖLIMO parduodami visai nauji minkšti baldai — trys modernios sofos ir fotelis. Skambinti tel. 638-3171 arba 663-9096 Toronte.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GYDYMO įstaiga Toronte veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Iškaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praeivių. Tel. 533-8008.

LIETUVIŲ MUZIKOS ir tautinių šokių ansambliui reikalinga programos vedėja — koordinatorė Toronte. Kreiptis: V. Dauginis, 1418 Bridgestone Line, Mississauga, Ont. L5J 4E2.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS
SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

GERAS PIRKINYS. Bloor-Indian Grove, netoli Lietuvių Namų, testamentinis pardavimas. Naujos statybos (lietuvio statytas) atskiras, mūrinis šešių butų namas (sixplex), keturi butai po du miegamuosius ir du butai po vieną miegamą. Privatus įvažiavimas, keturi garažai. Prašoma kaina — $249.000, įmokėti — apie $50.000. Tikrai vertingas pirkinys. Skambinti St. Jokūbaičiui tel. 534-8855 arba 537-2869. S. DWORAK R. E.

FOTOGRAFAS.
Darau nuotraukas įvairiom progom. Skambinkite — JAUNIUS BAKEVIČIUS po 5 v.v. telefonu 231-6253 Toronte.

VASARIO 16

MINĖJIMAS Toronte-Mississaugoje

IŠKILMINGAS AKTAS -

1982 m. vasario 21, sekmadienį, 4 v.p.p.,

didžiojoje Anapilio salėje

(2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., netoli lietuvių kapinių)

Pagrindinis kalbėtojas — dr. Kazys Ėringis neseniai atvykęs iš pavergtos Lietuvos

Meninę programą atliks "Gintaro" ansamblis

Visi Toronto ir apylinkių lietuviai, ypač jaunimas, kviečiami gausiai dalyvauti.

KLB Toronto apylinkės valdyba

Vasario 16 proga

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

prašo aukų visuomeninei-politinei veiklai paremti

Kanados Lietuvių Bendruomenė, vienintelė Kanadoje, nuolatos rūpinasi Lietuvos ir jos suverenumo reikalais, palaiko nuolatinius ryšius su Kanados vyriausybių institucijomis ir informuoja Kanados visuomenę.

1981 metų atliktų darbų santrauka yra paskelbta spaudoje

KLB yra Kanados vyriausybės pripažinta ir įregistruota, todėl $10.00 ir didesnės aukos atleidžiamos nuo mokesčių.

Prašome aukoti per KLB apylinkių valdybas arba siųsti šiuo adresu:

Kanados Lietuvių Bendruomenė, 1011 College St., Toronto, Ont. M6X 1A8

KLB krašto valdyba

Mažosios Lietuvos Moterų Draugijos **tradicinis**

ŠIUPINYS

vasario 23, antradienį, 7 valandą vakaro,

Toronto Prisikėlimo parapijos salėje

Įėjimas – $8.00 (su vakariene) Įdomi programa, turtinga loterija, baras Visus dalyvauti maloniai kviečia –

RENGĖJOS

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
Trumpalaikius indėlius	15%	Nekilnojamo turto
Terminuotus vienerių metų indėlius	14½%	Asmenines ir prekybines
Uždarus terminuotus vienerių metų indėlius	15%	Paskolas mirties atveju apdraustos iki $10,000
Specialias taupomąsias sąskaitas	14%	
Taupomąsias sąskaitas su drauda iki $2,000	11%	
Čekių sąskaitas	6%	

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI

KASOS VALANDOS

	1465 DeSeve	3907 A Rosemont
Pirm., Antr., Treč.	9 — 3	
Ketvirtadieniais	12 — 8	6 — 8
Penktadieniais	12 — 6	12 — 6
Sekmadieniais	10.30 — 12.30	

"Parama" primena nariams, studijuojantiems pirmus metus universitete, kad jau laikas paduoti prašymus gauti "Paramos" stipendiją: ($500.00).

Atkreipiame registruoto pensijų plano taupytojų dėmesį, kad pensijų įnašus už 1981 metus galima padaryti iki 1982 m. kovo 1 d.

Metinis "Paramos" narių susirinkimas įvyks š.m. kovo 28 d.. Nariai, pakeitę adresus, prašomi pranešti "Paramos" raštinei. **Vedėjas**

"TŽ" spaudos baliaus loterijai jau sutelkti stambieji laimikiai. Jie jau paskelbti praėjusiuose "T. Žiburių" numeriuose. Prie jų dar prisidėjo visuomenės veikėja Elzė Jankutė — atsiuntė megztą rankų darbo skarą. Išpiatinus loterijos bilietus, traukimas įvyks metinio spaudos baliaus metu, būtent, balandžio 17, Atvelykio šeštadienį.

Žymusis teniso žaidėjas Vitas Gerulaitis dalyvavo tarptautinėse varžybose "Molson Tennis Chalenge" Maple Leaf Gardens patalpose vasario 2-7 d.d. Pernai jis buvo šių varžybų laimėtoju, bet šiemet tos pergalės nepavyko apginti. Ji teko čekui Ivanui Lendl, įveikusiam baigminiame žaidime John McEnroe. Dienraščio "Sunday Sun" priedas "Television" minėtų varžybų proga įdėjo didelę spalvotą V. Gerulaičio nuotrauką.

KLK Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių parapijos skyriaus metinis ir visuotinis susirinkimas įvyko vasario 7 d. Anapilio Parodų salėje. Kun. klebonas J. Staškus kalbėjo apie moterų išsilaisvinimo sąjūdį, o valdybos narės padarė veiklos pranešimus. Išrinkta nauja valdyba: pirm. G. Trinkienė, vicepirm. S. Kalūzienė, vicepirm. S. Andrulienė, ižd. A. Augaitienė, sekr. E. Girėnienė, korespondentė A. Vitkienė, kavinės vedėja R. Laurinavičienė; parengimų komisija — G. Balčiūnienė, C. Pakštienė, J. Kripienė; ligonių lankymo komisija — M. Norkienė, V. Otienė, M. Žėkienė. Pirmasis šios valdybos užmojis — koncertas, kurio pelnas bus skiriamas Religinei Šalpai Lietuvoje. Koncertas įvyks balandžio 4, sekmadienį, Anapilio salėje. Susirinkimas baigtas suneštiniais užkandžiais.

"Information for Seniors" — tokia antrašte yra išleista knygelė anglų kalba labai naudinga pensininkams. Joje yra apsčiai nurodymų apie butų gavimą, mokesčių lengvatas, dantų gydymą, švietimą, slaugos namus, sportą, keliones ir t.t. Toji knygelė gaunama nemokamai Toronto miesto rotušės antrame augšte "Public Information Centre" (tel. 367-7341). Kreipiantis raštu adresuoti: Public Information Centre, Toronto City Hall, 100 Queen St. W., Toronto, Ont. M5H 2N2.

Rašytojas ir visuomenės veikėjas V. Volertas, šiuo metu vadovaująs kazimierinių metų komitetui, vasario 5-7 d.d. lankėsi Toronte, kur susitiko su visuomenės veikėjais ir painformavo apie numatomas kazimierinių metų (1984 m.) iškilmes Romoje ir Š. Amerikoje. Tarp daugelio renginių yra planuojamas ir pasaulio lietuvių katalikų kongresas. Vieta dar nėra galutinai parinkta, tačiau labiausiai linkstama į Toronto pusę, kur yra įvykusios Pasaulio Lietuvių Dienos ir kiti didieji išeivijos renginiai.

Toronto miesto poilsio centrų tvarkymą peržiūri speciali komisija. Tuo reikalu šaukiami susirinkimai, kuriuose gyventojai gali ne tik pasiinformuoti, bet ir pareikšti savo pageidavimus. Tokie susirinkimai bus: vasario 22 d., 7.30 v.v., Keele Recreation Centre, 181 Glenlake Ave.; vasario 23 d., 7.30 v.v., Pape Recreation Centre, 953 Gerrard St. E.; kovo 1 d., 7.30 v.v., St. Monica's Separate School, 14 Broadway Ave.; kovo 3 d., 7.30 v.v., Scadding Court Community Centre, 707 Dundas St. W.

Dail. A. Tamošaitis nusiuntė savo ir žmonos paruoštą veikalą "Lithuanian National Costume" popiežiui Jonui-Pauliui II ir gavo iš Vatikano valstybės sekretoriato padėkos laišką, rašytą 1982. I. 23. Laišką pasirašė mons. G. B. Re.

A. a. Ona Pavilonienė, 76 metų amžiaus, mirė vasario 2 d. Buvo pašarvota Jerrett's Funeral Chapels St. Clair gatvėje. Palaidota vasario 5 d. lietuvių kapinėse iš Lietuvos Kankinių šventovės. Laidotuvių apeigas atliko kunigai pranciškonai.